

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 287

51e jaargang

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

10 november 2008

Nummer

Inhoud

Bladzijde

IV *Informatie*

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

Commissie

2008/C 287/01

Jaarrekening van de Europese Gemeenschappen — Begrotingsjaar 2007 — Deel I — Geconsolideerde financiële staten en geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting 1

2008/C 287/02

De aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegde betrouwbaarheidsverklaring van de Rekenkamer 111

Bericht aan de lezer (zie bladzijde 3 van de omslag)

NL

Prijs:
22 EUR

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE
EUROPESE UNIE

COMMISSIE

JAARREKENING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

BEGROTINGSJAAR 2007

Deel I

GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN EN GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE
UITVOERING VAN DE BEGROTING

(2008/C 287/01)

INHOUD

	<i>Blz.</i>
Nota bij de geconsolideerde jaarrekening	2
Belangrijkste gebeurtenissen en vermeldenswaardige punten	3
Uitvoering en financiële verslaglegging van de EU-begroting	4
DEEL I: Geconsolideerde financiële staten van de Europese Gemeenschappen en toelichting daarbij	10
A. Balans	11
B. Economische resultatenrekening	12
C. Kasstroomoverzicht	13
D. Mutatieoverzicht van de nettoactiva	14
E. Toelichtingen bij de financiële staten	15
DEEL II: Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting van de Europese Gemeenschappen en toelichting daarbij	84
A. Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting	85
B. Toelichting bij de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting	101

NOTA BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening van de Europese Gemeenschappen voor het begrotingsjaar 2007 is opgesteld op grond van de inlichtingen die de andere instellingen en organen overeenkomstig artikel 129, lid 2, van het Financieel Reglement hebben verstrekt. Ik verklaar dat de jaarrekening is opgesteld overeenkomstig titel VII van het Financieel Reglement van de Europese Gemeenschappen en de in de bijlage bij de financiële staten beschreven boekhoudbeginselen, -regels en -methoden.

Ik heb van de rekenplichtigen van deze instellingen en organen, die voor de betrouwbaarheid instaan, alle inlichtingen verkregen die nodig zijn voor het opstellen van de jaarrekening die een beeld van de activa en de passiva van de Europese Gemeenschappen en de uitvoering van de begroting geeft.

Ik verklaar dat ik op basis van deze inlichtingen en op basis van de controles die ik noodzakelijk achtte om de jaarrekening van de Europese Commissie te kunnen aftekenen, redelijke zekerheid heb dat de jaarrekening in alle materiële opzichten een getrouw beeld van de vermogenspositie van de Europese Gemeenschappen geeft.

Brian GRAY
Rekenplichtige van de Europese Commissie

BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN EN VERMELDENSWAARDIGE PUNTEN

De jaarrekening van de Europese Gemeenschappen 2007 is de derde jaarrekening die wordt opgesteld volgens de boekhouding op transactiebasis, die de Europese Gemeenschappen in 2005 hebben ingevoerd. In 2007 werd het Financieel Reglement van toepassing is op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen herzien en de nieuwe versie is op 1 mei 2007 in werking getreden.

Zoals met elke rekening heeft de Commissie gewerkt aan verbeteringen van wat eerder gepubliceerd is, voornamelijk met de bedoeling de lezer informatie te verschaffen die begrijpelijker en relevanter is.

Met betrekking tot de presentatie van de jaarrekening van het begrotingsjaar 2007 worden de volgende wijzigingen onder de aandacht gebracht:

- Er werd een nieuw deel toegevoegd, dat uitlegt hoe de EU-begroting wordt uitgevoerd en hoe er verantwoording over wordt afgelegd. Dit deel geeft uitleg over hoe de Gemeenschappen gefinancierd worden en hoe het geld wordt besteed, en de uitgaven worden gecontroleerd en verantwoord.
- Er werd ook een deel toegevoegd om de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen beter uit te leggen, met details over de desbetreffende bedragen (zie deel **E.6**).
- De tabellen over de uitvoering van de begroting worden nu opgesteld in miljoen euro. Er is ook een overzichtstabel toegevoegd om een beter overzicht geven van de inkomsten en uitgaven van de begroting.
- Voor het eerst wordt ook in de toelichting een afstemming geven van het economische resultaat met het resultaat van de begrotingsuitvoering.

Ten slotte dient erop gewezen dat het consolidatiebereik sedert 2006 is uitgebreid: er zijn nu drie gemeenschappelijke ondernemingen tegenover één in 2006, en er zijn nu 26 agentschappen geconsolideerd ten opzichte van 24 in 2006.

BELANGRIJKSTE TE VERMELDEN PUNTEN VAN DE JAARREKENING 2007

- Het begrotingsoverschot is andermaal verkleind, van 1,848 miljard EUR tot 1,529 miljard EUR.
- Het economische resultaat van het jaar is van een overschot van 197 miljoen EUR in 2006 gestegen tot een overschot van 7,462 miljard EUR in 2007.
- De totale activa zijn toegenomen van 67,332 miljard EUR in 2006 tot 75,386 miljard EUR en de totale passiva van 131,550 miljard EUR tot 134,006 miljard EUR. Het verschil tussen de activa en passiva zal op de korte termijn worden gefinancierd met begrotingsmiddelen die reeds zijn gestemd of gewaarborgd door de lidstaten op de langere termijn.

UITVOERING EN FINANCIËLE VERSLAGLEGGING VAN DE EU-BEGROTING

1. OPSTELLING VAN DE JAARLIJKSE BEGROTING

De EU-begroting financiert een hele reeks beleidslijnen en programma's in de hele Unie. In overeenstemming met de prioriteiten die de lidstaten bepaald hebben, voert de Commissie specifieke programma's, activiteiten en projecten in het veld uit. Die kunnen variëren van steun aan educatieve projecten voor de mobiliteit van studenten en leraren, over projecten die bedoeld zijn om een betere werkomgeving voor werknemers in de EU te bevorderen tot een verbetering van de controle van de buitengrenzen.

Bijna 95 % van de EU-begroting gaat naar de financiering van dat beleid en de activiteiten van de EU waarover alle lidstaten het eens zijn. Het rechtstreekse verband tussen de jaarlijkse begroting en het EU-beleid wordt gega-randeerd via de activiteitsgestuurde begroting. De nomenclatuur van de activiteitsgestuurde begroting, die voor het eerst ingevoerd werd in de begroting 2004, maakt het mogelijk om de beleidsterreinen van de Europese Unie duidelijk te identificeren, evenals de totale hoeveelheid middelen die aan elk van deze terreinen wordt toegewezen.

De 32 beleidsterreinen zijn onderverdeeld in ongeveer 200 activiteiten, waarvan er meer dan 110 beleidsbegrotingsonderdelen omvatten en dus als hoofdstukken in de begrotingsnomenclatuur zijn opgenomen. Bij de meeste van deze beleidsterreinen gaat het om activiteiten ten behoeve van derden, elk binnen hun eigen activiteitsdomein. Andere beleidsterreinen zijn echter horizontaal. Zij garanderen de goede functionering van de Commissie, zoals „Coördinatie en juridisch advies” en „Begroting”. De activiteitsstructuur levert het gemeenschappelijke conceptuele kader om prioriteiten te stellen, te plannen, te begroten, te bewaken en te rapporteren, met als hoofddoel te komen tot een efficiëntere, zuinigere en doelmatigere aanwending van de middelen.

De interne procedure voor de goedkeuring van een ontwerpbegroting begint met de opstelling ervan door de Commissie, gevolgd door voorlegging aan de Raad, die dan wijzigingen kan aanbrengen wanneer hij dat nodig acht. Daarna gaat de bijgewerkte begroting naar het Europees Parlement, dat dan zelf wijzigingen kan voorstellen of de versie van dat ogenblik kan aanvaarden of weigeren. Zodra men een akkoord heeft bereikt over alle wijzigingen en herzieningen (met inbegrip van, indien nodig, een geheel nieuw ontwerp dat wordt voorgesteld door de Commissie) wordt de begroting half december door het Parlement goedgekeurd. De vaststelling van de begroting wordt geconstateerd door de voorzitter van het Parlement en daarna is zij uitvoerbaar.

2. HOE WORDT DE EG GEFINANCIERD?

De EG beschikt over twee grote financieringscategorieën: ontvangsten uit eigen middelen en diverse ontvangsten.

2.1. Ontvangsten en vorderingen uit eigen middelen

De ontvangsten uit eigen middelen komen automatisch toe aan de EU om haar in staat te stellen haar begroting te financieren zonder dat hiervoor een latere beslissing van nationale autoriteiten nodig is (in 2007 gaat het om 93 % van de totale ontvangsten). Het totale bedrag aan eigen middelen dat nodig is om de begroting te financieren wordt bepaald door het totaal aan uitgaven te verminderen met de overige ontvangsten. Het totale bedrag aan eigen middelen mag niet meer bedragen dan 1,24 % van het bruto nationaal inkomen (bni) van de EU. De eigen middelen kunnen worden ingedeeld in de volgende categorieën:

1. De traditionele eigen middelen omvatten douanerechten, landbouwrechten en suikerheffingen. Deze eigen middelen zijn verschuldigd door marktdeelnemers en worden geïnd door de lidstaten in naam van de EU. Toch behouden de lidstaten 25 % als vergoeding voor hun inningskosten. Douanerechten en landbouwrechten worden geheven op de invoer van producten die uit derde landen komen, aan tarieven die gebaseerd zijn op het gemeenschappelijk douanetarief. Suikerheffingen worden door de suikerproducenten betaald om de uitvoerrestituties voor suiker te financieren. De traditionele eigen middelen zijn gewoonlijk goed voor circa 15 % van de totale ontvangsten uit eigen middelen.
2. De eigen middelen gebaseerd op de belasting op de toegevoegde waarde (btw) worden geheven op basis van de btw-grondslagen van de lidstaten, die voor dit doel geharmoniseerd worden volgens de regels van de Gemeenschap. Hetzelfde percentage wordt geheven op de geharmoniseerde grondslag van elke lidstaat. De btw-grondslag die in aanmerking dient te worden genomen, wordt echter afgetopt op 50 % van het bni van elke lidstaat. De btw-middelen zijn gewoonlijk goed voor circa 15 % van de ontvangsten uit eigen middelen.
3. De bni-middelen (bruto nationaal inkomen) worden gebruikt om de ontvangsten en uitgaven van de begroting in evenwicht te brengen, d.w.z. om dat deel van de begroting te financieren dat niet gedekt wordt door andere bronnen van inkomsten. Op het bni van elke lidstaat wordt hetzelfde percentage geheven, dat wordt vastgesteld volgens de regels van de Gemeenschap. De bni-middelen zijn gewoonlijk goed voor circa 70 % van de ontvangsten uit eigen middelen.

Met betrekking tot de betaling van deze bedragen, bevatten de afzonderlijke rekeningen traditionele eigen middelen die volgens artikel 6, lid 3, onder b), van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 van de Raad zijn vastgesteld door de lidstaten, maar niet ter beschikking zijn gesteld van de Gemeenschappen, aangezien zij nog niet geïnd zijn of er geen zekerheid is gesteld of omdat zij betwist worden. Elke lidstaat dient bij de Commissie een kwartaaloverzicht in van deze specifieke boekhouding en vermeldt voor elke soort middelen:

- het saldo dat in het vorige kwartaal nog moest worden geïnd,
- de tijdens het betrokken kwartaal geïnde bedragen,

- rectificaties van de grondslag (rectificaties/annuleringen) tijdens het betrokken kwartaal,
- de geschrapte bedragen,
- het aan het eind van het betrokken kwartaal nog te innen saldo.

Wanneer de in de specifieke boekhouding opgenomen bedragen aan traditionele eigen middelen worden geïnd, moeten zij uiterlijk op de eerste werkdag na de 19e van de tweede maand die volgt op de maand waarin de rechten zijn geïnd, ter beschikking van de Commissie worden gesteld.

Wanneer werkelijke inning onwaarschijnlijk is, moeten de rechten in de specifieke boekhouding worden afgeschreven. Deze afschrijving is gebaseerd op ramingen van de lidstaten zelf overeenkomstig artikel 6, lid 4, onder b), van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000, dat luidt als volgt: „De lidstaten doen het laatste kwartaaloverzicht van elk begrotingsjaar vergezeld gaan van een raming van het totaalbedrag van de rechten die op 31 december van het betrokken begrotingsjaar in de specifieke boekhouding zijn opgenomen en waarvan de inning onzeker is.”

Op basis van de ramingen die de lidstaten hebben verstrekt, is de waarde van de post „vorderingen op de lidstaten” aan de actiefzijde van de balans vermindert. Dit betekent echter niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen. Ook als de inning onwaarschijnlijk of praktisch onmogelijk is, wil dat nog niet zeggen dat de bedragen als traditionele eigen middelen verloren gaan voor de Gemeenschapsbegroting. Er is slechts sprake van oninbaarlijding wanneer de lidstaat aantoonbaar al het nodige heeft gedaan om het bedrag te innen. Lidstaten die dit niet kunnen aantonen, worden financieel aansprakelijk gesteld en moeten het bedrag krachtens artikel 17, lid 2, van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 overmaken aan de Gemeenschapsbegroting.

2.2. Diverse ontvangsten

De diverse ontvangsten als gevolg van de activiteiten van de Europese Gemeenschappen bedragen circa 7 % van de totale ontvangsten. Het betreft hier bijvoorbeeld geldboeten in mededingingszaken en invorderingsopdrachten tegen particuliere en openbare debiteuren met betrekking tot het beheer van Gemeenschapsprojecten (zoals in het bovenstaande voorbeeld). De betaling van geldboeten die opgelegd zijn door het Hof van Justitie aan de lidstaten omdat zij een bepaalde uitspraak niet naleven, vallen ook in deze categorie. De Commissie beheert jaarlijks honderdduizenden projecten en zij dient elk jaar circa 12 000 invorderingsopdrachten op te stellen. Op elke schuld die niet betaald werd op de vervaldatum, dient achterstandsrente te worden betaald. Wanneer schulden aan de Gemeenschap van derden die geen lidstaten zijn, onbetaald blijven, zijn de beslissingen van de Commissie (en de Raad) die de verplichting opleggen om te betalen, onmiddellijk afdwingbaar volgens de regels voor burgerlijke procedures die van kracht zijn in het grondgebied waar de gedwongen tenuitvoerlegging dient plaats te vinden. De overblijvende debiteurs zullen worden opgespoord door de juridische dienst die bijgestaan wordt door externe advocatenkantoren.

3. HOE DE GEMEENSCHAPSBEGROTING WORDT BEHEERD EN BESTEED

3.1. Belangrijkste beleidsuitgaven

De beleidsuitgaven van de Europese Gemeenschappen bestrijken de verschillende rubrieken van de financiële vooruitzichten en nemen verschillende vormen aan, afhankelijk van de wijze waarop de financiële middelen worden uitgekeerd en beheerd. Overeenkomstig het Financieel Reglement maken de Gemeenschappen voor de uitvoering van de algemene begroting gebruik van de volgende methoden:

Direct gecentraliseerd beheer: in dit geval wordt de begroting direct door de bevoegde instelling of het bevoegde orgaan van de Gemeenschappen uitgevoerd.

Indirect gecentraliseerd beheer: hier gaat het om gevallen waarin de Gemeenschappen het beheer van een deel van de begroting toevertrouwen aan een orgaan van de Gemeenschappen of van een lidstaat.

Gedecentraliseerd beheer: dit zijn de gevallen waarin de Gemeenschappen bepaalde taken tot uitvoering van de begroting aan derde landen delegeren.

Gedeeld beheer: in het kader van deze beheersmethode delegeren de Gemeenschappen bepaalde taken tot uitvoering van de begroting aan lidstaten.

Gezamenlijk beheer: in het kader van deze methode vertrouwen de Gemeenschappen bepaalde taken tot uitvoering van de begroting toe aan een internationale organisatie.

Het grootste deel van de uitgaven, dit jaar 90 miljard EUR (in 2006: 91 miljard EUR), valt onder de rubriek „gedeeld beheer”, wat inhoudt dat taken aan de lidstaten worden gedelegeerd, meer bepaald voor terreinen zoals de landbouwuitgaven en de structurele maatregelen.

3.2. De verschillende financiële actoren

Het **College van leden van de Commissie** neemt gezamenlijk de politieke verantwoordelijkheid, maar heeft haast geen bevoegdheden om de begroting uit te voeren. Het delegeert deze taken elk jaar aan individuele ambtenaren die verantwoording dienen af te leggen aan het College en die onderworpen zijn aan het Statuut van de ambtenaren. De desbetreffende personeelsleden — meestal directeurs-generaal en diensthoofden — staan bekend als „gedelegeerde ordonnateurs”. Zij kunnen op hun taken in verband met de uitvoering van de begroting aan „gesubdelegeerde ordonnateurs” delegeren.

De verantwoordelijkheid van de **ordonnateurs** omvat het hele beheersproces, vanaf de bepaling wat er moet worden gedaan om de beleidslijnen te realiseren die door de instelling vastgelegd zijn tot het beheren van de activiteiten die gestart zijn, zowel vanuit operationeel als budgettair standpunt, met inbegrip van het ondertekenen van juridische verbintenissen, het bewaken van de resultaten, het verrichten van betalingen en, indien nodig, zelfs het innen van geld. De ordonnateurs moeten ook zorgen dat er evaluaties worden uitgevoerd om de haalbaarheid van hun voorstellen te analyseren (evaluatie vooraf) en om het succes en de rentabiliteit te meten van programma's die al lopen (tussentijdse evaluaties en evaluaties achteraf). De resultaten van deze evaluaties worden gebruikt om het besluitvormingsproces te helpen verbeteren en de transparantie, de controleerbaarheid en de kosteneffectiviteit van de interventie door de Gemeenschap te verhogen.

Het goede financiële beheer en de goede controleerbaarheid worden binnen elk directoraat-generaal (DG) gewaarborgd door de controle van het management (in de handen van de ordonnateurs) te scheiden van de interne controle en de controle op het voldoen aan de duidelijke normen voor interne controle (die geïnspireerd zijn door de internationale COSO-normen), financiële controles vooraf en achteraf, onafhankelijke interne controles op basis van risicobeoordelingen en een periodieke rapportering over de activiteiten aan de individuele leden van de Commissie.

De **rekenplichtige** voert de betalings- en invorderingsopdrachten uit die zijn opgesteld door de ordonnateurs en hij is verantwoordelijk voor het beheer van de kasmiddelen. Hij schrijft de boekhoudkundige principes en methodes voor; valideert de boekhoudsystemen, houdt de boeken bij en stelt de jaarrekening van de instelling op en consolideert deze met die van de andere geconsolideerde entiteiten. Bovendien moet de rekenplichtige de rekeningen ondertekenen en verklaren dat zij een getrouw beeld van de vermogenspositie van de instelling geven.

De **interne controleur**, die geen financiële actor in de strikte betekenis is, wordt aangesteld door een instelling om de correcte werking van de systemen en procedures voor de uitvoering van de begroting te controleren en de instelling advies te geven in verband met problemen op het gebied van risicobeheersing. De interne controleur brengt onafhankelijke adviezen uit over de kwaliteit van de beheer- en controlesystemen en formuleert aanbevelingen ter verbetering van de beleidsprocedures en ter bevordering van een goed financieel beheer.

3.3. Verbintenis tot besteding van de EU-begroting

Zodra de begroting is goedgekeurd, stelt het directoraat-generaal Begroting via het boekhoudsysteem van de Commissie middelen ter beschikking van de verschillende diensten van de Commissie en de instellingen en andere organen conform hun beleidsverantwoordelijkheden via een systeem dat activiteitsgestuurde begroting heet. Zo wordt bijvoorbeeld het beheer van de begrotingsonderdelen die te maken hebben met het milieu door de Commissie gedelegeerd aan het hoofd — of de directeur-generaal — van het directoraat-generaal Milieu (die in deze context de gedelegeerde ordonnateur voor de desbetreffende begrotingsonderdelen wordt genoemd).

Voor men een juridische verbintenis met een derde kan aangaan (bijvoorbeeld een contract of een subsidieovereenkomst), moet er in de jaarlijkse begroting een begrotingsonderdeel zijn dat toestemming geeft voor de activiteit in kwestie. Er moeten ook voldoende middelen in het desbetreffende begrotingsonderdeel staan om de uitgaven te dekken. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, moeten de nodige middelen in de begroting gereserveerd worden met behulp van een begrotingsvastlegging in het boekhoudsysteem.

Zodra de begrotingsvastlegging is gelanceerd door de verantwoordelijke voor het project, die de „initiatiefnemende functionaris” wordt genoemd, moet er een vooraf vastgelegde procedure gevolgd worden — of „financieel circuit” — dat een papieren en elektronisch spoor is waarbij minstens twee personen betrokken zijn (het zogenaamde twee-paar-ogenprincipe), namelijk de initiatiefnemer en de verificateur. De bestaande financiële circuits voorzien in financiële en beleidscontroles voor de vastlegging wordt goedgekeurd door de verantwoordelijke ordonnateur.

Er kan geen geld worden uitgegeven van de begroting van de Gemeenschap vooraleer de Commissie of een ander orgaan van de Europese Gemeenschap en de mogelijke ontvanger van geld van de Gemeenschap een schriftelijke juridische verbintenis hebben gesloten. Onder het direct gecentraliseerd beheer neemt deze juridische verbintenis de vorm aan van ofwel een contract met een contractant ofwel een subsidieovereenkomst met een begunstigde.

Zodra de begrotingsvastlegging is goedgekeurd, wordt zij in het boekhoudsysteem van de begroting geregistreerd en worden de kredieten dienovereenkomstig gebruikt. Doch dit heeft geen invloed op de algemene boekhouding (of het grootboek), aangezien er nog geen kosten zijn gemaakt. Het boekhoudsysteem van de Europese Gemeenschappen bestaat namelijk uit twee afzonderlijke, maar gekoppelde elementen:

- a) de begrotingsboekhouding, die het mogelijk maakt om de uitvoering van de begroting in detail te volgen, en
- b) de algemene boekhouding, die gebruikt wordt om de balans en de economische resultatenrekening op te stellen.

De begrotingsboekhouding geeft een overzicht van de vastleggingen en betalingen die van dag tot dag worden verricht voor de zowat 1 150 begrotingsonderdelen. Zij is gebaseerd op het gewijzigdekasbeginsel, waarbij een uitgaven- of ontvangstenpost pas in de boekhouding wordt opgenomen op het ogenblik wanneer het geld wordt vastgelegd, uitbetaald of ontvangen. Deze boekhoudmethode is typisch voor de openbare sector, die zich in het verleden altijd al eerder heeft toegelegd op de begroting en de uitvoering daarvan. Het Europees Parlement, d.w.z. de instelling waaraan de executieve, de Commissie, verantwoording moet afleggen, is er natuurlijk op uit om te verifiëren dat de wensen die het heeft uitgedrukt toen het de begroting goedkeurde, door de executieve worden vervuld. Elke maand publiceert de Commissie cijfers die een gedetailleerd overzicht geven van de huidige toestand van de uitvoering van de begroting (uitgaven) op de Europawebsite. De cijfers worden vermeld per rubriek van de financiële vooruitzichten en per beleidsterrein.

De algemene boekhouding (of het grootboek) maakt gebruik van de methode van dubbel boekhouden, waarbij alle uitgaven en ontvangsten van het begrotingsjaar (en dus het economische resultaat) worden vermeld en de vermogenspositie van de Europese Gemeenschap wordt vastgelegd in de vorm van een balans met activa en passiva per 31 december van een bepaald jaar.

3.4. Het verrichten van een betaling

3.4.1. Algemene bepalingen

Er kan geen enkele betaling verricht worden tenzij er een begrotingsvastlegging is goedgekeurd door de ordonnateur die de verrichting in kwestie behandelt. Wanneer er een betaling moet worden verricht, moet een verplichte werkwijze worden gevolgd die lijkt op die voor een begrotingsvastlegging. Dit gebeurt in het boekhoudsysteem en met een parallel spoor op papier of via elektronische weg. Opnieuw wordt het proces opgestart door de initiatiefnemende functionaris en uiteindelijk goedgekeurd door de gesubdelegeerde ordonnateur. Zodra de betaling is goedgekeurd, worden zowel de begrotingsboekhouding als de algemene boekhouding automatisch bijgewerkt.

Zodra de betaling is goedgekeurd in het boekhoudsysteem, is de volgende stap dat de overschrijving naar de rekening van de begunstigde wordt uitgevoerd. De Commissie voert bijvoorbeeld bijna al haar betalingen uit per overschrijving via de afdeling thesaurie van het directoraat-generaal Begroting. Zij beschikt over bankrekeningen bij schatkisten van lidstaten, centrale banken en commerciële banken.

De Commissie verricht per jaar meer dan een miljoen betalingen. De Commissie neemt deel aan SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). Dagelijks wordt minstens één „payment run” ingeleid onder toezicht van de afdeling thesaurie van het DG Begroting, die de goedgekeurde betalingsopdrachten omzet in betalingsinstructies, die automatisch worden verzonden naar de banken van de Commissie om de aangeduide begunstigden te betalen.

3.4.2. Voorfinanciering

Een voorfinanciering is een aan de begunstigde van een subsidie betaald voorschot. Zij kan worden opgesplitst in een aantal betalingen gedurende een periode die in de desbetreffende voorfinancieringsovereenkomst is vastgesteld. Het voorschot moet worden gebruikt voor het doel waarvoor het tijdens de in de overeenkomst vastgestelde periode werd verstrekt, of worden terugbetaald. Indien de begunstigde geen subsidiabele uitgaven doet, moet hij de voorfinanciering terugbetalen aan de Europese Gemeenschappen. Voorfinancieringsbetalingen zijn dus geen definitieve uitgaven zolang niet aan de desbetreffende contractuele voorwaarden is voldaan, en worden daarom in de balans als activa opgenomen wanneer de eerste betaling is verricht. Het bedrag van dit actief wordt (geheel of gedeeltelijk) verminderd wanneer subsidiabele uitgaven worden goedgekeurd of wanneer bedragen worden terugbetaald. Wanneer een voorfinanciering na controle van de subsidiabiliteit van een ontvangen kostendeclaratie geheel of gedeeltelijk door de Gemeenschappen wordt aanvaard (zie verder), wordt het aanvaarde bedrag aan subsidiabele uitgaven uit de balans verwijderd en als uitgave opgenomen in de economische resultatenrekening. Het bedrag van de voorfinanciering wordt dan geheel of gedeeltelijk afgeboekt.

De voorfinanciering wordt gewaardeerd aan de hand van haar geraamde realiseerbare waarde, rekening houdend met eventuele garanties in verband met de voorfinanciering. Indien verwacht wordt dat de voorfinanciering niet kan worden teruggevorderd, wordt zij als kosten opgenomen in de economische resultatenrekening en wordt er in de balans een waardevermindering van de voorfinanciering geboekt. Over voorfinancieringen wordt doorgaans rente verkregen (belangrijke uitzonderingen zijn onder meer bedragen die aan lidstaten of als pretoetredingssteun werden betaald). Aan wie deze rente toebehoort, hangt af van de categorie voorfinanciering: Europese Gemeenschappen of derden. Het verschil tussen deze twee categorieën is dat de rente over voorfinancieringen in de categorie „Europese Gemeenschappen” eigendom blijft van de Gemeenschappen en dus aan de Gemeenschappen moet worden terugbetaald, terwijl die over voorfinancieringen in de categorie „derden” eigendom is van de begunstigde.

3.4.3. Kostendeclaraties en subsidiabiliteit van uitgaven

Enige tijd na de betaling van het voorschot of de voorfinanciering zal het desbetreffende EG-orgaan een kostendeclaratie ontvangen, waarin wordt gerechtvaardigd hoe het bedrag van de voorfinanciering door de begunstigde besteed werd conform het contract. De frequentie waarmee deze kostendeclaraties in de loop van het jaar worden toegezonden, hangt af van het soort actie dat wordt gesubsidieerd en de contractuele voorwaarden. De kostendeclaraties worden niet noodzakelijkerwijs aan het einde van het jaar toegezonden.

Ontvangen kostendeclaraties worden in het boekhoudsysteem onmiddellijk geboekt als kortlopende schuld met „subsidiabiliteit te controleren” (als debetbedrag) als tegenboeking. Dit wordt „factuur stap 1” genoemd. Een uitgave wordt pas geboekt in de algemene boekhouding zodra de „gebeurtenis die de uitgave doet ontstaan” zich heeft voorgedaan, namelijk wanneer de kostendeclaratie gevalideerd wordt. Dus in stap 1 wordt er nog geen uitgave geboekt. Het verantwoordelijke personeelslid moet de ontvangen declaratie controleren en kan indien nodig om meer rechtvaardiging vragen alvorens in het systeem en op papier na te gaan of de vordering geldig is en de betaling kan worden uitgevoerd. Zodra hij zekerheid heeft dat de declaratie geldig is, wordt zij geboekt en worden de subsidiabele bedragen overgebracht naar de economische resultatenrekening als een uitgave („factuur stap 2”). De openstaande saldi van de voorfinanciering en de schuld worden ook verminderd met het gevalideerde bedrag. Er is geen invloed op de begrotingsboekhouding aangezien de eerste betaling al was geboekt.

3.4.4. *Overmaking van volgende bedragen*

Wanneer een hoger bedrag wordt gevorderd en geverifieerd dan de aanvankelijke betaling of wanneer volgens het contract een tweede betaling of saldobetaling moet worden verricht, wordt een nieuw betalingsverzoek opgestart volgens dezelfde regels als daarvoor. Het is de gedelegeerde ordonnateur die de uiteindelijke goedkeuring geeft om de betaling verrichten. De subsidiabiliteitscriteria zijn vastgelegd in het basisbesluit, in de oproep tot het indienen van voorstellen, in andere informatiedocumenten voor de begunstigde van de subsidie en/of in de contractuele bepalingen van de subsidieovereenkomst. Na controle worden de subsidiabele uitgaven ten laste genomen en de begunstigde wordt in kennis gesteld van niet-subsidiabele bedragen. „Subsidiabiliteit te controleren” staat derhalve voor kostendeclaraties waarvan de subsidiabiliteit nog niet gecontroleerd is en waarbij de gebeurtenis die aanleiding geeft tot de gedane uitgaven, zich nog niet heeft voorgedaan.

3.4.5. *Boekhoudkundige verwerking op het jaareinde (afsluiting)*

Aan het einde van het jaar uitstaande voorfinancieringen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitbetaalde bedrag minus: terugbetaalde bedragen, afgewikkelde subsidiabele bedragen, geraamde subsidiabele bedragen die aan het einde van het jaar nog niet zijn afgewikkeld en waardeverminderingen. Zekerheidsstellingen in verband met voorfinancieringen worden als voorwaardelijke activa buiten de balanstelling opgenomen.

Aan het einde van het jaar nog niet ontvangen kostendeclaraties worden in aanmerking genomen voor de afsluitingsprocedures aan het einde van het begrotingsjaar. In het bijzonder dient een raming te worden gemaakt van de subsidiabele uitgaven die door begunstigten van middelen van de Gemeenschappen zijn gedaan, maar nog niet bij de EG zijn gedeclareerd. Er worden afhankelijk van het type activiteit en de beschikbare informatie verschillende methoden gebruikt om tot de beste raming van de betrokken bedragen te komen. Bij deze afsluitboekingen zijn de geraamde subsidiabele bedragen als overlopende posten geboekt, terwijl de niet-subsidiabele bedragen overblijven op „subsidiabiliteit te controleren”. Deze bedragen worden getoond onder de vlottende passiva, teneinde de activa en de passiva niet te overschatten.

3.5. **Terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen**

De subsidiabiliteit van uitgaven die ten laste komen van de begroting wordt gecontroleerd door de desbetreffende diensten van de EG of, in het geval van gedeeld beheer, door de lidstaten, aan de hand van de bewijsstukken die in de toepasselijke regels of in de voorwaarden van de betrokken subsidie zijn opgelegd. Teneinde de verhouding tussen de kosten en de baten van controlesystemen te optimaliseren, zijn de controles van de bewijsstukken bij verzoeken om saldobetaling doorgaans grondiger dan de controles van de bewijsstukken bij verzoeken om tussentijdse betaling. Bij de controles van de bewijsstukken bij verzoeken om saldobetaling kunnen dus fouten in de tussentijdse betalingen worden vastgesteld, die worden rechtgezet door de saldobetaling aan te passen. Voorts heeft de EG en/of de lidstaat het recht de juistheid van de bewijsstukken te verifiëren door tijdens of na (achteraf) de tenuitvoerlegging van de gefinancierde maatregel ter plaatse bij de aanvrager controles te verrichten. Wanneer er tijdens de periode van tenuitvoerlegging fouten worden ontdekt, kunnen deze gecorrigeerd worden door een aanpassing van de latere declaraties. Voor achteraf vastgestelde fouten wordt een invorderingsopdracht afgegeven. Zie ook deel **E.6** voor nadere informatie over dit onderwerp.

4. JAARRAPPORTAGE

4.1. **Jaarrekening**

De rekenplichtige heeft de verantwoordelijkheid om de jaarrekening op te stellen en te zorgen dat zij een getrouw beeld geeft van de vermogenspositie van de EU. De jaarrekening bestaat uit de financiële staten en de verslagen over de uitvoering van de begroting. Zij zijn goedgekeurd door de Commissie en worden ter controle aan de Rekenkamer voorgelegd en ten slotte ter kwijting aan de Raad en het Parlement.

4.2. **Jaarlijkse activiteitenverslagen**

Elke ordonnateur dient een jaarlijks activiteitenverslag op te stellen over de activiteiten onder zijn verantwoordelijkheid. In dit jaarlijkse activiteitenverslag brengt hij verslag uit over de beleidsresultaten en getuigt hij van redelijke zekerheid over het feit dat de middelen die zijn toegekend voor de activiteiten die in zijn verslag zijn beschreven, voor hun doel zijn aangewend overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer, en dat de ingestelde controleprocedures de nodige garanties bieden voor de wettigheid en de regelmatigheid van de desbetreffende transacties.

5. CONTROLE EN KWIJTING

5.1. **Controle**

De jaarrekening en het beheer van de middelen van de EU staan onder toezicht van haar externe controleur, de Europese Rekenkamer, die een jaarverslag opstelt voor de Raad en het Europees Parlement. De belangrijkste taak van de Rekenkamer is een externe, onafhankelijke controle te verrichten van de jaarrekening van de Europese Gemeenschappen. Als onderdeel van haar activiteiten publiceert de Rekenkamer onder meer:

1. een jaarverslag over de activiteiten die gefinancierd zijn uit de algemene begroting, met gedetailleerde opmerkingen bij de jaarrekening en de onderliggende transacties;
2. een oordeel, dat gebaseerd is op haar controles en in het jaarverslag gegeven wordt in de vorm van een betrouwbaarheidsverklaring over i) de betrouwbaarheid van de rekeningen en ii) de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen voor wat betreft inkomsten die geïnd zijn van belastbare personen en betalingen aan eindbegunstigden;
3. bijzondere verslagen over de resultaten van controles van specifieke managementdomeinen.

De Rekenkamer heeft recht op toegang tot alle documenten die zij nodig heeft tijdens haar controle. De Rekenkamer voert een controle uit over alle domeinen van de activiteiten van de EG, tot en met het onderzoek van de wettigheid en de regelmatigheid van afzonderlijke transacties en betalingen. Zij voert ook een controle uit van de jaarrekening zelf, inspecteert indien nodig de afzonderlijke balans en de economische resultatenrekening, evenals de algemene presentatie van de financiële staten. Zo kan de Rekenkamer haar oordeel niet alleen baseren op de voorgestelde cijfers, maar ook op het systeem en de ingestelde controles.

5.2. **Kwijting**

De eindcontrole is de kwijting van de begroting voor een bepaald begrotingsjaar. Het Europees Parlement is de met kwijting belaste autoriteit bij de EG. Dit betekent dat na de controle en de voltooiing van de jaarrekening de Raad een aanbeveling dient te doen en het Parlement daarna dient te beslissen of het kwijting verleent aan de Commissie en andere organen van de EG voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappen van het vorige begrotingsjaar. Deze beslissing is gebaseerd op een controle van de rekeningen, het jaarverslag van de Rekenkamer (dat een officiële betrouwbaarheidsverklaring bevat) en de antwoorden van de Commissie, alsook op de antwoorden van de Commissie op aanvullende vragen en verzoeken om meer informatie.

De kwijting vormt het politieke aspect van de externe controle van de uitvoering van de begroting. Het is de beslissing waarmee het Europees Parlement op aanbeveling van de Raad, de Commissie „ontslaat” van haar verantwoordelijkheid voor het beheer van een bepaalde begroting door aan te geven dat die begroting ophoudt te bestaan. Deze kwijtingsprocedure kan een van de volgende drie resultaten opleveren: het verlenen, het uitstellen of het weigeren van de kwijting. Wanneer het Parlement kwijting verleent, kan het opmerkingen maken over aangelegenheden die het belangrijk acht, waarbij het vaak maatregelen aanbeveelt en die de Commissie terzake dient te nemen. De Commissie beschrijft de genomen maatregelen in een follow-upverslag en een actieplan, dat zij zowel aan het Parlement als aan de Raad toezendt.

DEEL I
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN EN
TOELICHTINGEN DAARBIJ

INHOUD

	<i>Blz.</i>
A. Balans	11
B. Economische resultatenrekening.....	12
C. Kasstroomoverzicht	13
D. Mutatieoverzicht van de nettoactiva	14
E. Toelichtingen bij de financiële staten:	15
1. De belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging	16
2. Toelichtingen bij de balans	27
3. Toelichtingen bij de economische resultatenrekening	46
4. Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht	57
5. Informatieverschaffing buiten de balanstelling	57
6. Terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen	65
7. Financieel risicobeheer	70
8. Informatieverschaffing over verbonden partijen.....	79
9. Gebeurtenissen na balansdatum.....	80
10. Geconsolideerde entiteiten.....	81
11. Niet-geconsolideerde entiteiten	82

A. BALANS

(miljoen EUR)

	Toelichting	31.12.2007	31.12.2006
NIET-VLOTTENDE ACTIVA:			
Immateriële activa	2.1	44	37
Vaste bedrijfsmiddelen	2.2	4 523	4 586
Langlopende investeringen	2.3	1 973	2 157
Leningen	2.4	1 806	2 023
Voorfinancieringen op lange termijn	2.5	14 015	22 425
Vorderingen op lange termijn	2.6	127	328
		22 488	31 556
VLOTTENDE ACTIVA:			
Voorraden	2.7	88	115
Kortlopende investeringen	2.8	1 420	1 426
Voorfinancieringen op korte termijn	2.9	20 583	8 055
Vorderingen op korte termijn	2.10	12 051	9 796
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.11	18 756	16 384
		52 898	35 776
Totaal activa		75 386	67 332
NIET-VLOTTENDE PASSIVA:			
Personeelsbeloningen	2.12	(33 480)	(32 200)
Langetermijnvoorzieningen	2.13	(1 079)	(989)
Financiële verplichtingen op lange termijn	2.14	(1 574)	(1 862)
Overige verplichtingen op lange termijn	2.15	(1 989)	(2 020)
		(38 122)	(37 071)
VLOTTENDE PASSIVA:			
Kortetermijnvoorzieningen	2.16	(369)	(379)
Financiële verplichtingen op korte termijn	2.17	(135)	(20)
Crediteuren	2.18	(95 380)	(94 080)
		(95 884)	(94 479)
Totaal passiva		(134 006)	(131 550)
NETTOACTIVA		(58 620)	(64 218)
Reserves	2.19	2 806	2 855
Bij de lidstaten op te vragen bedragen:	2.20		
<i>Personeelsbeloningen</i> ⁽¹⁾		(33 480)	(32 200)
<i>Andere bedragen</i> ⁽²⁾		(27 946)	(34 873)
NETTOACTIVA		(58 620)	(64 218)

(1) Overeenkomstig artikel 83 van het Statuut (Verordening (EEG) nr. 259/68 van de Raad van 29 februari 1968, zoals gewijzigd) waarborgen de lidstaten gezamenlijk de uitbetaling van de pensioenen.

(2) Het Europees Parlement heeft op 13 december 2007 een begroting goedgekeurd waarin is bepaald dat de verplichtingen op korte termijn van de Gemeenschappen worden betaald uit eigen middelen die in 2008 bij de lidstaten worden geïnd of opgevraagd.

B. ECONOMISCHE RESULTATENREKENING

(miljoen EUR)

	Toelichting	2007	2006
BELEIDSONTVANGSTEN			
Eigen middelen en ontvangsten uit bijdragen	3.1	112 084	105 118
Overige beleidsontvangsten	3.2	9 080	8 368
		121 164	113 486
BELEIDSUITGAVEN			
Administratieve uitgaven	3.3	(7 120)	(6 619)
Beleidsuitgaven	3.4	(104 682)	(106 803)
		(111 802)	(113 422)
OVERSCHOT BELEIDSACTIVITEITEN			
Financiële ontvangsten	3.5	674	621
Financiële uitgaven	3.6	(354)	(331)
Mutatie in de verplichting personeelsbeloningen	2.12	(2 207)	108
Aandeel in het netto-overschot (tekort) van geassocieerde deelnemingen en gemeenschappelijke ondernemingen	3.7	(13)	(265)
ECONOMISCH RESULTAAT VOOR HET BEGROTINGSJAAR		7 462	197

C. KASSTROOMOVERZICHT

(miljoen EUR)

	Toelichting	2007	2006
Economisch resultaat van het begrotingsjaar		7 462	197
<i>Beleidsactiviteiten</i>	4.2		
Afschrijving		11	11
Waardevermindering		329	306
(Terugboekening van) waardeverminderingsverliezen op investeringen		(3)	(3)
(Toename)/afname leningen		217	374
(Toename)/afname voorfinancieringen op lange termijn		8 410	307
(Toename)/afname vorderingen op lange termijn		201	(84)
(Toename)/afname voorraden		27	11
(Toename)/afname voorfinancieringen op korte termijn		(12 528)	(1 422)
(Toename)/afname vorderingen op korte termijn		(2 255)	(2 558)
Toename/(afname) voorzieningen op lange termijn		90	(108)
Toename/(afname) financiële verplichtingen op lange termijn		(288)	(58)
Toename/(afname) overige verplichtingen op lange termijn		(31)	167
Toename/(afname) voorzieningen op korte termijn		(10)	104
Toename/(afname) financiële verplichtingen op korte termijn		115	(2)
Toename/(afname) crediteuren		1 300	11 552
Begrotingsoverschot van vorig jaar opgevoerd als non-cash ontvangsten		(1 848)	(2 410)
Overige non-cash mutaties		(15)	140
Toename/(afname) van de verplichting personeelsbeloningen		1 280	(956)
<i>Investeringsactiviteiten</i>	4.3		
(Toename)/afname van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen		(284)	(772)
(Toename)/afname langlopende investeringen		(5)	(156)
(Toename)/afname kortlopende investeringen		6	14
NETTOKASSTROOM		2 181	4 654
NETTOTOENAME VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN ⁽¹⁾		2 181	4 654
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN BIJ HET BEGIN VAN HET JAAR ⁽¹⁾	2.11	16 824	12 170
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET EINDE VAN HET JAAR ⁽¹⁾	2.11	19 005	16 824

⁽¹⁾ Inclusief de geldmiddelen van het Garantiefonds (zie toelichting E.2.11).

D. MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA

(miljoen EUR)

	Reserves (A)		Bij de lidstaten op te vragen bedragen (B)		Nettoactiva =(A)+(B)
	Reëlewaardere- serve	Overige reserves	Gecumuleerd overschot/(tekort)	Economisch resul- taat van het begrotingsjaar	
SALDO PER 31 DECEMBER 2005	81	2 727	(57 141)	(7 812)	(62 145)
Mutatie in reserve Garantiefonds		22	(22)		0
Mutaties reële waarde	(77)				(77)
Overige		72	145		217
Toewijzing economisch resultaat 2005		30	(7 842)	7 812	0
Begrotingsresultaat van 2005 gecrediteerd aan de lidstaten			(2 410)		(2 410)
Economisch resultaat van het begrotingsjaar				197	197
SALDO PER 31 DECEMBER 2006	4	2 851	(67 270)	197	(64 218)
Mutatie in reserve Garantiefonds		(135)	135		0
Mutaties reële waarde	3		(26)		(23)
Overige		60	(53)		7
Toewijzing economisch resultaat 2006		23	174	(197)	0
Begrotingsresultaat 2006 gecrediteerd aan de lidstaten			(1 848)		(1 848)
Economisch resultaat van het begrotingsjaar				7 462	7 462
SALDO PER 31 DECEMBER 2007	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)

E. TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN

	<i>Blz.</i>
1. De belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging.....	16
2. Toelichtingen bij de balans.....	27
3. Toelichtingen bij de economische resultatenrekening.....	46
4. Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht.....	57
5. Informatieverschaffing buiten de balanstelling.....	57
6. Terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen.....	65
7. Financieel risicobeheer.....	70
8. Informatieverschaffing over verbonden partijen.....	79
9. Gebeurtenissen na de balansdatum.....	80
10. Geconsolideerde entiteiten.....	81
11. Niet-geconsolideerde entiteiten.....	82

1. DE BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

1.1. WETTELIJKE VOORSCHRIFTEN EN HET FINANCIËEL REGLEMENT

De boekhouding wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 (PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 1995/2006 van de Raad van 13 december 2006 (PB L 390 van 30.12.2006)) houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen en Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van dit Financieel Reglement, laatstelijk gewijzigd op 28 maart 2007.

In artikel 133 van het Financieel Reglement wordt bepaald dat de rekenplichtige van de Commissie de boekhoudmethoden en -regels vaststelt die door alle instellingen en organen moeten worden toegepast. De rekenplichtige heeft de huidige boekhoudregels van de Gemeenschappen vastgesteld op 28 december 2004. Deze regels voor de transactieboekhouding zijn gebaseerd op de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de openbare sector, de IPSAS, of waar deze ontbreken, op de internationale normen voor de financiële verslaglegging, de IFRS, respectievelijk uitgevaardigd door de International Public Sector Accounting Standard Board (IPSASB) en de International Accounting Standard Board (IASB). Zij zijn door de rekenplichtige van de Commissie goedgekeurd na ontvangst van het standpunt van een raadgevende groep van deskundigen inzake boekhoudnormen, die deskundig advies heeft gegeven. De boekhoudregels worden op gezette tijden gecontroleerd en geactualiseerd wanneer nodig.

De door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde waarderings- en boekhoudregels worden toegepast in alle Europese instellingen en organen die binnen het consolidatiebereik vallen en moeten uitgroeien tot een uniform kader voor het opstellen en presenteren van de rekeningen en uiteindelijk tot een geharmoniseerde financiële verslaglegging en consolidatie.

De rekenplichtige van de Commissie moet de voorlopige geconsolideerde rekening tegen 31 maart van het volgende jaar bij de Europese Rekenkamer indienen. Op 31 juli keurt de Commissie de definitieve geconsolideerde rekening goed, die vervolgens uiterlijk op 15 november in het Publicatieblad worden gepubliceerd samen met de betrouwbaarheidsverklaring van de Rekenkamer. Zowel de voorlopige als de definitieve jaarrekening wordt als volgt samengesteld: deel I bevat de geconsolideerde rekening en deel II de rekening van de Commissie.

1.2. BOEKHOUDBEGINSELEN

De financiële staten zijn bedoeld om een breed scala van gebruikers nuttige informatie te verschaffen over de vermogenspositie, de resultaten en de kasstromen van een bepaalde organisatie. Voor een organisatie in de openbare sector, zoals de Europese Gemeenschappen, moeten deze staten meer in het bijzonder informatie verschaffen die nuttig is voor de besluitvorming en getuigen van de controleerbaarheid van de organisatie met betrekking tot de middelen die aan haar zijn toevertrouwd.

Om een getrouw beeld te geven, moeten de financiële staten niet alleen relevante informatie verschaffen over de aard en de omvang van de verschillende activiteiten van de instellingen en agentschappen, verklaren hoe zij worden gefinancierd en definitieve informatie over de transacties ervan verstrekken, maar dit alles ook op een duidelijke en begrijpelijke manier doen die vergelijking met andere begrotingsjaren mogelijk maakt. Het spreekt voor zich dat dit document in deze geest is opgesteld.

De boekhouding van de Europese instellingen en agentschappen bestaat uit een algemene boekhouding en een begrotingsboekhouding. Deze boekhoudingen worden per kalenderjaar en in euro gevoerd. Aan de hand van de begrotingsboekhouding kan de uitvoering van de begroting nauwkeurig worden gevolgd. De begrotingsboekhouding wordt gevoerd volgens het gewijzigdekasbeginsel. Op basis van de algemene boekhouding kunnen de financiële staten worden opgemaakt, aangezien in de boekhouding alle baten en lasten voor het begrotingsjaar worden geboekt op basis van de boekhoudregels op transactiebasis, teneinde in de vorm van een balans per 31 december de vermogenspositie vast te stellen.

Artikel 124 van het Financieel Reglement vermeldt de boekhoudbeginselen aan de hand waarvan de financiële staten moeten worden opgemaakt:

- continuïteit van de activiteiten;
- voorzichtigheid;
- bestendigheid van de boekhoudmethoden;
- vergelijkbaarheid van de informatie;
- relatief belang;
- niet-compensatie;
- het wezen gaat boven de vorm;
- op transactiebasis.

1.3. CONSOLIDATIE

Het consolidatiebereik van de Europese Gemeenschappen omvat 36 entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, één geassocieerde deelneming en drie gemeenschappelijke ondernemingen. De volledige lijst van geconsolideerde entiteiten is te vinden in deel E.10. In vergelijking met 2006 is het consolidatiebereik met twee agentschappen en twee gemeenschappelijke ondernemingen uitgebreid. De invloed van deze toevoegingen op de geconsolideerde financiële staten was niet materieel.

Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend

Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn entiteiten waarin de Europese Gemeenschappen de macht hebben om het financiële en operationele beleid te sturen teneinde voordelen uit hun activiteiten te verwerven. Deze macht moet actueel uitoefenbaar zijn. De meest gebruikelijke indicator van zeggenschap, namelijk de meerderheid van de stemrechten, is in de meeste gevallen niet toepasselijk voor de Europese Gemeenschappen aangezien er gewoonlijk geen financiële afhankelijkheidsrelatie tussen de entiteiten bestaat.

De binnen het consolidatiebereik vallende Europese instellingen zijn opgericht bij verdrag. Zij vormen het grondvlak van de organisatiestructuur van de Europese Gemeenschappen en dragen ontegensprekelijk bij aan de verwezenlijking van hun doelstellingen. Daarom kan worden aangenomen dat zij volledig onder zeggenschap van de Europese Gemeenschappen staan.

Vanuit dezelfde optiek kunnen alle organen en uitvoerende agentschappen van de Gemeenschappen die bij een op de verdragen gebaseerd wetgevingsbesluit zijn opgericht, worden beschouwd als onder volledige zeggenschap van de Europese Gemeenschappen staande entiteiten. Daarom worden zij ook in het consolidatiebereik opgenomen. Merk op dat het Harmonisatiebureau voor de interne markt (Alicante) en het Communautair Bureau voor Plantenrassen (Angers) geen toelagen uit de algemene begroting van de Gemeenschappen ontvangen. In het consolidatiebereik zijn ook twee agentschappen opgenomen van de derde pijler van de Europese Unie die een subsidie hebben gekregen uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen (zie ook deel E.10). Ook de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) in liquidatie wordt beschouwd als een entiteit waarover zeggenschap wordt uitgeoefend.

Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, worden integraal geconsolideerd. Alle verrichtingen en posities tussen entiteiten waarover door de Europese Gemeenschappen zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn buiten beschouwing gelaten. Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen entiteiten zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen zijn entiteiten waarover de Europese Gemeenschappen geen zeggenschap hebben, doch waar zij betekenisvolle invloed op uitoefenen, die voortvloeit uit een participatie met 20 % tot 50 % van de stemrechten. Investerings in geassocieerde deelnemingen worden geboekt volgens de vermogensmutatiemethode en oorspronkelijk tegen kostprijs.

Het aandeel van de Europese Gemeenschappen in winst en verlies van hun geassocieerde deelnemingen na de verwerving wordt opgenomen in de economische resultatenrekening en hun aandeel in mutaties van de reserves in de reserves. De gecumuleerde mutaties na de verwerving worden verwerkt in de boekwaarde van de investering. Uitkeringen die van een deelneming worden ontvangen, verlagen de boekwaarde van de investering.

Niet-gerealiseerde baten en verliezen op transacties tussen de Europese Gemeenschappen en hun geassocieerde deelneming zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

De boekhoudregels van de geassocieerde deelnemingen kunnen met betrekking tot gelijksoortige transacties en gebeurtenissen onder gelijke omstandigheden verschillen van die van de Europese Gemeenschappen. Om praktische redenen zijn in de bij toepassing van de vermogensmutatiemethode gebruikte financiële staten van de geassocieerde deelnemingen geen aanpassingen aangebracht.

De Europese Gemeenschappen streven er bij participaties van 20 % of meer in een durfkapitaalfonds niet naar om betekenisvolle invloed uit te oefenen. Dergelijke fondsen worden daarom als voor verkoop beschikbare financiële activa behandeld en de vermogensmutatiemethode wordt hier niet toegepast.

Gemeenschappelijke ondernemingen

Een gemeenschappelijke onderneming is een contractuele afspraak waarbij de Europese Gemeenschappen en een of meer partijen (de „deelnemers in een gemeenschappelijke onderneming”) een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijke zeggenschap hebben. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de zeggenschap over een economische activiteit. Belangen in onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteiten worden geboekt volgens de vermogensmutatiemethode en oorspronkelijk tegen kostprijs.

Het aandeel van de Europese Gemeenschappen in winst en verlies van hun onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteiten wordt opgenomen in de economische resultatenrekening en hun aandeel in mutaties van de reserves in de reserves. De gecumuleerde mutaties worden verwerkt in de boekwaarde van de investering.

Niet-gerealiseerde baten en verliezen op transacties tussen de Europese Gemeenschappen en hun onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteit zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

De boekhoudregels van de gemeenschappelijke ondernemingen kunnen met betrekking tot gelijksoortige transacties en gebeurtenissen onder gelijke omstandigheden verschillen van die van de Europese Gemeenschappen. Om praktische redenen zijn in de bij toepassing van de vermogensmutatiemethode gebruikte financiële staten van de gemeenschappelijke ondernemingen geen aanpassingen aangebracht.

Niet-geconsolideerde entiteiten

De middelen die door de Gemeenschappen worden beheerd namens het gemeenschappelijke stelsel van ziektekostenverzekering voor personeelsleden van de Europese Gemeenschappen en het Europees Ontwikkelingsfonds vallen niet onder het toezicht van de Europese Gemeenschappen en zijn dus niet opgenomen in hun geconsolideerde rekeningen. Op 31 december 2007 bedroegen de activa respectievelijk 287 miljoen EUR en 1,350 miljard EUR. Zie toelichting E.11.

1.4. BASIS VOOR DE VOORBEREIDING

1.4.1. Munteenheid en omrekeningsbeginselen

Functionele en rapporteringsvaluta

De financiële staten worden opgemaakt in miljoen euro, aangezien de euro de functionele en rapporteringsvaluta van de Europese Gemeenschappen is.

Transacties en saldi

Transacties in vreemde valuta's worden omgerekend in euro tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoers.

Wisselkoersbaten en -verliezen die voortvloeien uit de afwikkeling van transacties in vreemde valuta's en uit de omrekening aan het einde van het jaar van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden in de economische resultatenrekening opgenomen.

De saldi, aan het einde van het jaar, van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden omgerekend in euro tegen de op 31 december geldende wisselkoersen:

Wisselkoersen met de euro

Valuta	31.12.2007	31.12.2006
BGN	1,9558	1,9558
CYP	0,5853	0,5782
CZK	26,6280	27,4850
DKK	7,4583	7,4560
EEK	15,6466	15,6466
GBP	0,73335	0,6715
HUF	253,7300	251,7700
LVL	0,6964	0,6972
LTL	3,4528	3,4528
MTL	0,4293	0,4293
PLN	3,5935	3,8310
RON	3,6077	3,3835
SKK	33,5830	34,4350
SEK	9,4415	9,0404
JPY	164,9300	156,9300
USD	1,4721	1,3170

Voor de volgende rubrieken gelden aparte omrekeningsmethoden:

- de vaste bedrijfsmiddelen en de immateriële activa, die hun waarde in euro behouden tegen de bij de aankoop geldende koers, en
- de voorfinancieringen in het kader van het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF), die worden omgerekend volgens de koers van de tiende van de maand die volgt op de maand waarin zij zijn toegekend.

Veranderingen in de reële waarde van monetaire, in vreemde valuta's luidende effecten die als beschikbaar voor verkoop staan aangemerkt en die verband houden met een onderscheid gemaakt in omrekeningsverschillen, worden geboekt in de economische resultatenrekening. Omrekeningsverschillen betreffende niet-monetaire financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden opgenomen in de economische resultatenrekening. Omrekeningsverschillen betreffende niet-monetaire financiële activa die staan aangemerkt als beschikbaar voor verkoop, worden opgenomen in de reëlewaarderreserve.

1.4.2. *Gebruik van ramingen*

Overeenkomstig de IPSAS en algemeen aanvaarde boekhoudbeginselen bevatten de financiële staten onvermijdelijk bedragen die steunen op ramingen en veronderstellingen die op basis van de meest betrouwbare beschikbare informatie door het management zijn gedaan. Belangrijke ramingen betreffen onder andere, maar niet uitsluitend de bedragen voor verplichtingen inzake personeelsbeloningen, voorzieningen, financiële risico's verbonden aan voorraden en vorderingen, toegerekende baten en lasten, voorwaardelijke activa en verplichtingen en waardeverminderingen van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen. Deze ramingen kunnen van de werkelijke bedragen en waarden afwijken. Veranderingen in ramingen worden weergegeven in de periode waarin zij bekend worden.

1.5. **BALANS**

1.5.1. *Immateriële activa*

Aangekochte licenties voor computersoftware worden geboekt tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingverliezen. De activa worden lineair afgeschreven over hun geraamde nuttige levensduur, die vier jaar bedraagt. Intern geproduceerde immateriële activa worden thans in de economische resultatenrekening onder de uitgaven opgenomen.

De kosten voor ontwikkeling of onderhoud van computersoftware worden als uitgaven geboekt wanneer zij worden gedaan, evenals de kosten voor wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling.

1.5.2. *Vaste bedrijfsmiddelen*

Alle vaste bedrijfsmiddelen worden geboekt tegen historische kostprijs minus afschrijvingen en waardeverminderingen. De historische kostprijs omvat uitgaven die direct aan de aanschaf van het actief kunnen worden toegerekend.

De daarna gedane kosten worden, naar gelang van het geval, slechts in de boekwaarde van het actief opgenomen of als afzonderlijk actief geboekt wanneer het waarschijnlijk is dat de daaruit in de toekomst voortkomende economische baten aan de Europese Gemeenschappen zullen toevloeien en de kosten op betrouwbare wijze kunnen worden gemeten. De herstel- en onderhoudskosten worden in de economische resultatenrekening geboekt tijdens de begrotingsperiode waarin zij zich voordoen. Aangezien de Europese Gemeenschappen geen geld lenen om de aankoop van vaste bedrijfsmiddelen te financieren, gaan dergelijke aankopen niet gepaard met leenkosten.

Op terreinen en kunstwerken worden geen afschrijvingen toegepast, aangezien men ervan uitgaat dat zij een onbeperkte levensduur hebben. Activa in aanbouw worden niet afgeschreven, aangezien deze activa nog niet beschikbaar zijn voor gebruik. De afschrijvingen op andere activa worden voor de toerekening van de kosten aan de restwaarde over de geschatte levensduur als volgt berekend volgens de lineaire methode:

Afschrijvingspercentages

Type actief	Lineair afschrijvingspercentage
Gebouwen	4 %
Installaties, machines en bedrijfsuitrusting	10 % tot 25 %
Meubilair	10 % tot 25 %
Vast materieel	10 % tot 33 %
Voertuigen	25 %
Computerhardware	25 %
Overige materiële activa	10 % tot 33 %

Baten en verliezen van vervreemdingen worden bepaald door vergelijking van de opbrengsten minus de verkoopkosten met de boekwaarde van het verkochte actief. Zij worden in de economische resultatenrekening opgenomen.

Leases

Leases van materiële activa waarbij de Europese Gemeenschappen in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen hebben, worden geclassificeerd als financiële leases. Financiële leases worden gekapitaliseerd bij het begin van de leaseovereenkomst tegen de reële waarde van het geleasede actief of de huidige waarde van de minimale leasebetalingen, afhankelijk van wat de laagste waarde is. Elke leasebetaling wordt zo over de financierings- en andere lasten verdeeld dat een constante spreiding van het uitstaande financieringssaldo wordt verkregen. De huurverplichtingen, zonder financieringslasten, worden opgenomen onder andere (lang- en kortlopende) verplichtingen. Het rentebestanddeel van de financieringslasten wordt gespreid over de leaseperiode in de economische resultatenrekening opgenomen, zodat voor elke periode een constante periodieke rente over het resterende saldo van de verplichting wordt verkregen. De via financiële lease verkregen activa worden afgeschreven over de levensduur van het actief of de leaseperiode, afhankelijk van welke periode het kortst is.

Leases waarbij de leasegever een significant deel van de aan eigendom verbonden risico's en voordelen houdt, worden als operationele leases geïnclassificeerd. Betalingen in verband met operationele leases worden lineair over de leaseperiode aan de economische resultatenrekening toegerekend.

1.5.3. *Waardevermindering van niet-financiële activa*

Op activa zonder beperkte levensduur worden geen afschrijvingen toegepast. Zij worden jaarlijks op waardevermindering beoordeeld. Activa waarop afschrijvingen worden toegepast, worden op waardevermindering gecontroleerd telkens als er op grond van gebeurtenissen of veranderde omstandigheden aanleiding is om te veronderstellen dat de boekwaarde niet realiseerbaar is. Een waardeverminderingverlies is het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. De realiseerbare waarde is de reële waarde van een actief minus de verkoopkosten of de gebruikswaarde ervan, afhankelijk van wat het hoogste is.

De restwaarde en de nuttige levensduur van de immateriële activa en de vaste bedrijfsmiddelen worden telkens op de balansdatum beoordeeld en zo nodig aangepast. De boekwaarde van de activa wordt onmiddellijk verminderd tot de realiseerbare waarde indien de boekwaarde groter is dan de geraamde realiseerbare waarde.

1.5.4. *Investerings*

Investerings in geassocieerde deelnemings en belangen in gemeenschappelijke ondernemings

Investerings in geassocieerde deelnemings en belangen in gemeenschappelijke ondernemings worden in de boekhouding opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

Investerings in risicokapitaalfondsen

Classificatie en waardering

Investerings in risicokapitaalfondsen worden geïnclassificeerd als voor verkoop beschikbare activa en worden bijgevolg geboekt tegen reële waarde met verwerking van in de reëlewaardereserve tot uiting komende waardeveranderingen (inclusief omrekeningsverschillen).

Overwegings betreffende de reële waarde

Omdat zij geen marktnotering op een actieve markt hebben en er geen andere betrouwbare waarderingstechniek bestaat, worden investerings in risicokapitaalfondsen post voor post gewaardeerd tegen kostprijs of toerekenbare intrinsieke waarde (net asset value of NAV) die door de fondsbeheerder op de balansdatum is opgegeven, afhankelijk van wat het laagst is, waardoor elke eventuele toerekenbare niet-gerealiseerde winst in de portefeuille wordt uitgesloten. Investerings in risicokapitaalfondsen die minder dan twee jaar bestaan op de balansdatum worden op basis van dezelfde beginselen gewaardeerd, behalve bij niet-gerealiseerde verliezen die te wijten zijn aan beheerskosten en die vanwege de geringe leeftijd van de onderliggende portefeuille niet in aanmerking worden genomen.

Volgens deze methode wordt de reële waarde van investerings in risicokapitaalfondsen verkregen aan de hand van de geaggregeerde NAV, waarbij ervan wordt uitgegaan dat wanneer de NAV's van de fondsen in overeenstemming met IAS 39 kunnen worden geacht, de aggregatie van de NAV's van alle fondsen ook in overeenstemming met IAS 39 zal zijn.

Bij deze methode worden de fondsen in drie categorieën ingedeeld:

- categorie I — fondsen die aan de IAS 39-voorschriften inzake reële waarde voldoen;
- categorie II — fondsen die hebben gekozen voor andere waarderingsregels (bijvoorbeeld AFIC, BVCA en EVCA) of -normen die in overeenstemming met IAS 39 kunnen worden geacht;
- categorie III — fondsen die de IAS 39-voorschriften inzake reële waarde of andere daarmee in overeenstemming zijnde regels niet toepassen.

Voor de categorieën I en II worden niet-gerealiseerde baten die voortvloeien uit de waardering van de reële waarde opgenomen via de reserves en niet-gerealiseerde verliezen worden getoetst op waardevermindering, teneinde te bepalen of zij als herwaarderingverliezen worden opgenomen in de economische resultatenrekening of als veranderingen in de reëlewaardereserve.

De reële waarde van de toerekenbare NAV wordt bepaald door het percentage van het fonds dat de Europese Gemeenschappen in handen hebben toe te passen op de NAV zoals vastgesteld in het laatste verslag of, voor zover deze gegevens beschikbaar zijn, op basis van de precieze waarde van het aandeel op dezelfde datum, zoals meegedeeld door de desbetreffende fondsbeheerder.

Investerings die tot categorie III behoren, worden gewaardeerd tegen kostprijs minus waardeverminderingverliezen (ofschoon er momenteel geen investerings van dit type zijn gedaan).

Financiële instrumenten

Classificatie

De Europese Gemeenschappen delen hun investeringen in de volgende categorieën in: financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening; leningen en vorderingen; tot einde looptijd aangehouden beleggingen, en voor verkoop beschikbare financiële activa. De indeling van de investeringen wordt bepaald bij de eerste opname en telkens op de balansdatum beoordeeld.

- i) Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
Deze categorie valt uiteen in twee subcategorieën: voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa en activa die vanaf het begin zijn aangewezen als financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Financiële activa worden in deze categorie ingedeeld als zij hoofdzakelijk zijn verworven om op korte termijn te worden verkocht of als zij als zodanig door de Europese Gemeenschappen zijn aangewezen. Derivaten worden ook aangemerkt als zijnde „voor handelsdoeleinden”, tenzij zij als afdekkingsinstrument in aanmerking komen. Activa in deze categorie worden ingedeeld als vlottende activa indien verwacht wordt dat ze binnen twaalf maanden na de balansdatum zullen worden gerealiseerd.
- ii) Leningen en vorderingen
Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of te verwachten betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Zij ontstaan wanneer de Gemeenschappen rechtstreeks aan een debiteur geld, goederen of diensten verstrekken zonder de bedoeling de vordering te verhandelen. Zij worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, behalve voor vervaldagen minder dan twaalf maanden na de balansdatum.
- iii) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of te verwachten betalingen en vaste vervaldagen, die de Europese Gemeenschappen voornemens en bij machte zijn om tot het einde van de looptijd aan te houden. De Europese Gemeenschappen hadden in dit begrotingsjaar geen beleggingen van deze categorie.
- iv) Voor verkoop beschikbare financiële activa
Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn niet-afgeleide instrumenten die in deze categorie zijn ondergebracht of niet elders zijn ingedeeld. Zij worden opgenomen onder de niet-vlottende activa, tenzij de Gemeenschappen voornemens zijn om de belegging binnen twaalf maanden na de balansdatum van de hand te doen.

Eerste opname en waardering

Aan- en verkopen van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, tot einde looptijd aangehouden beleggingen en voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen op de transactiedag, de dag waarop de Europese Gemeenschappen tot de aankoop of de verkoop van het actief overgaan. Leningen worden opgenomen wanneer geld wordt uitbetaald aan de leningnemer. Beleggingen worden voor het eerst opgenomen tegen reële waarde plus transactiekosten in het geval van financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden voor het eerst opgenomen tegen de reële waarde en de transactiekosten worden onder de uitgaven opgenomen in de economische resultatenrekening.

De reële waarde van een financieel actief bij de eerste opname is gewoonlijk de transactieprijs (d.i. de reële waarde van de ontvangen vergoeding). Wanneer echter een langetermijnlening wordt verstrekt zonder rente of met een rente beneden de marktvoorwaarden, kan de reële waarde worden geraamd als de contante waarde van alle toekomstige ontvangsten van kasmiddelen, verdisconteerd met de geldende markttrentevoet voor een vergelijkbaar instrument met een vergelijkbare kredietrating.

In het geval van leningen van de EGKS in liquidatie aan ambtenaren wordt de transactieprijs gebruikt als de reële waarde bij aanvang, ongeacht of er een preferentieel rentetarief is toegestaan, om praktische en materialiteitsoverwegingen.

Financiële instrumenten worden uitgeboekt wanneer de rechten op kasstromen uit de beleggingen zijn vervallen of zijn overgedragen en de Europese Gemeenschappen in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen hebben overgedragen.

Waardering na de eerste opname

Voor verkoop beschikbare financiële activa en financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Baten en verliezen als gevolg van veranderingen in de reële waarde van activa in de categorie „financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening” worden opgenomen in de economische resultatenrekening van de periode waarin zij zich voordoen.

Veranderingen in de reële waarde van monetaire, in vreemde valuta luidende financiële activa die als beschikbaar voor verkoop staan aangemerkt en die verband houden met een omrekeningsverschil, worden geboekt in de economische resultatenrekening. Veranderingen in de reële waarde van niet-monetaire financiële activa van de categorie „voor verkoop beschikbare financiële activa” worden opgenomen in de reëlewaarderreserve. Wanneer financiële activa die voor verkoop beschikbaar zijn, worden verkocht of in waarde verminderd, worden de voordien in de reëlewaarderreserve opgenomen gecumuleerde waardeaanpassingen, in de economische resultatenrekening opgenomen.

Rente over voor verkoop beschikbare financiële activa die volgens de effectieverentemethode is berekend, wordt in de economische resultatenrekening opgenomen. Dividenden op voor verkoop beschikbare vermogensinstrumenten worden opgenomen wanneer het recht van de Europese Gemeenschappen om de betaling te ontvangen is vastgesteld.

De reële waarde van op actieve markten genoteerde is gebaseerd op de actuele biedkoers. Indien de markt voor een financieel actief niet actief is (en voor niet-genoteerde effecten), stellen de Europese Gemeenschappen een reële waarde vast met gebruikmaking van waarderingstechnieken. Daarbij kan worden gedacht aan het gebruik van recente, vergelijkbare zakelijke transacties als vergelijkingsbasis, vergelijking met de actuele marktwaarde van een ander instrument dat in wezen hetzelfde is, contantewaardeberekeningen en optiewaarderingsmodellen en andere courant door marktdeelnemers gebruikte waarderingstechnieken.

Wanneer de reële waarde van beleggingen in vermogensinstrumenten die niet op een actieve markt zijn genoteerd, niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, worden de betrokken beleggingen tegen kostprijs minus waardeverminderingverliezen gewaardeerd.

Leningen en vorderingen en tot einde looptijd aangehouden beleggingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. In het geval van leningen die verstrekt worden uit geleende middelen, mag de effectieverentemethode om materialiteitsoverwegingen niet afzonderlijk voor opgenomen en verstrekte leningen worden toegepast. De transactiekosten van de Europese Gemeenschappen die worden doorgerekend aan de leningontvanger, worden direct in de economische resultatenrekening opgenomen.

Waardevermindering van financiële activa

De Europese Gemeenschappen gaan op elke balansdatum na of er objectieve elementen zijn om te besluiten dat de waarde van een financieel actief verminderd is. De waarde van een financieel actief is verminderd en er worden waardeverminderingverliezen geleden als, en alleen dan, er objectief bewijs is van een waardevermindering als gevolg van gebeurtenissen na de eerste opname van het actief en als die gebeurtenissen een weerslag hebben op de op betrouwbare wijze geraamde toekomstige kasstromen van dat financieel actief.

i) Activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Indien er objectieve aanwijzingen zijn dat een waardeverminderingverlies is geleden op leningen, vorderingen of tot einde looptijd aangehouden beleggingen die tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, is het bedrag van dat verlies het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van geraamde toekomstige kasstromen (exclusief toekomstige kredietverliezen), verdisconteerd met de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële instrument (realiseerbare waarde). De boekwaarde van het actief wordt verlaagd en het bedrag van het verlies wordt opgenomen in de economische resultatenrekening. Indien een lening of tot einde looptijd aangehouden belegging een variabele rente draagt, is de discontingsvoet voor het bepalen van een eventueel waardeverminderingverlies de actuele effectieve rentevoet bepaald op basis van het contract.

De berekening van de contante waarde van de geraamde toekomstige kasstromen van een actief dat gewaarborgd is door een zakelijke zekerheid, weerspiegelt de kasstromen die uit executie kunnen voortkomen minus de kosten voor het verkrijgen en realiseren van de zekerheid, ongeacht of executie waarschijnlijk is of niet.

Indien in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen afneemt en de daling objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de afboeking, dient de afboeking van het financieel actief te worden teruggeboekt via de economische resultatenrekening.

ii) Activa gewaardeerd tegen reële waarde

In het geval van als beschikbaar voor verkoop aangemerkte eigenvermogensinstrumenten wordt rekening gehouden met een significante of aanhoudende daling van de reële waarde van het instrument beneden de kostprijs om te bepalen of er sprake is van een waardevermindering. Indien dergelijk bewijs aanwezig is met betrekking tot voor verkoop beschikbare financiële activa wordt het gecumuleerde verlies — gemeten als het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de actuele reële waarde minus eventuele eerder in de economische resultatenrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op die activa — uit de reserves verwijderd en in de economische resultatenrekening opgenomen. In de economische resultatenrekening opgenomen waardeverminderingverliezen op eigenvermogensinstrumenten worden niet teruggeboekt via de economische resultatenrekening. Indien in een latere periode de reële waarde van een schuldinstrument dat als voor verkoop beschikbaar is aangemerkt, toeneemt en de toename objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na opname van het verlies, dient het verlies te worden teruggeboekt via de economische resultatenrekening.

1.5.5. Voorraden

Voorraden moeten worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs of de realiseerbare nettowaarde. De kostprijs wordt bepaald aan de hand van de FIFO-methode (first in, first out). De kosten van afgeleverde goederen en werk in uitvoering omvatten de grondstoffen, directe arbeidskosten, andere directe kosten en gerelateerde indirecte productiekosten (gebaseerd op de normale bedrijfs capaciteit). De realiseerbare nettowaarde is de geraamde verkoopprijs in het gewone zakelijke verkeer, minus de afwerkings- en verkoopkosten.

Wanneer de voorraden worden aangehouden voor distributie zonder kosten of tegen een nominaal bedrag, worden zij gewaardeerd tegen kostprijs of tegen de actuele vervangingswaarde. De actuele vervangingswaarde is wat de Europese Gemeenschappen zouden moeten betalen om het actief op de verslagdatum aan te schaffen.

1.5.6. Voorfinanciering

Een voorfinanciering is een aan de begunstigde van een subsidie betaald voorschot. Zij kan worden opgesplitst in een aantal betalingen gedurende een periode die in de desbetreffende voorfinancieringsovereenkomst is vastgesteld. Het voorschot wordt terugbetaald of gebruikt voor het doel waarvoor het gedurende de in de overeenkomst vastgestelde periode is verstrekt. Indien de begunstigde geen subsidiabele uitgaven doet, moet hij de voorfinanciering aan de Europese Gemeenschappen terugbetaald. Het voorfinancieringsbedrag wordt (geheel of gedeeltelijk) verminderd naarmate subsidiabele kosten worden aanvaard of bedragen worden teruggestort.

Aan het einde van het jaar uitstaande voorfinancieringen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitbetaalde bedrag minus: terugbetaalde bedragen, afgewikkelde subsidiabele bedragen, geraamde subsidiabele bedragen die aan het einde van het jaar nog niet zijn afgewikkeld en waardeverminderingen.

Rente op voorfinancieringen wordt opgenomen wanneer zij verworven is volgens de bepalingen van de overeenkomst. Aan het einde van het jaar wordt op basis van de meest betrouwbare informatie een raming van de aan de periode toerekenbare renteopbrengsten gemaakt, die in de balans wordt opgenomen. Garanties in verband met voorfinancieringen worden als voorwaardelijke activa buiten de balanstelling opgenomen.

1.5.7. Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke bedrag minus waardeverminderingen. Er wordt een waardevermindering op vorderingen geboekt wanneer er objectief bewijs bestaat dat de Europese Gemeenschappen niet alle volgens de oorspronkelijke voorwaarden verschuldigde bedragen zullen kunnen innen. De waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde van het actief en het realiseerbare bedrag, zijnde de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, verdisconteerd met de marktrente die aan vergelijkbare leningnemers in rekening wordt gebracht. De waardevermindering wordt opgenomen in de economische resultatenrekening. Daarnaast wordt een algemene waardevermindering van 20 % per jaar opgenomen voor uitstaande invorderingsopdrachten waarvoor nog geen specifieke waardevermindering is toegepast.

Zie eveneens toelichting 1.5.13 hieronder betreffende de behandeling van aan het einde van het jaar op te nemen, aan de periode toerekenbare ontvangsten.

1.5.8. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten worden gedefinieerd als kortlopende activa. Zij omvatten liquide middelen, bij banken opvraagbare deposito's, andere kortlopende, zeer liquide beleggingen met een oorspronkelijke looptijd van ten hoogste drie maanden en bankvoorschotten in rekening-courant. Bankvoorschotten in rekening-courant worden op de balans vermeld als financiële verplichtingen onder de vlottende passiva.

1.5.9. Personeelsbeloningen

Pensioenverplichtingen

Bij de Europese Gemeenschappen worden toegezegd-pensioenregelingen gebruikt. Een toegezegd-pensioenregeling is een pensioenregeling waarbij het bedrag dat een werknemer bij zijn uitdiensttreding zal ontvangen, is vastgelegd, gewoonlijk op basis van verschillende factoren zoals leeftijd, aantal dienstjaren en compensatie. Ofschoon de personeelsleden van hun salaris eenderde van de verwachte kosten van deze beloningen betalen, is er geen kapitaaldekking van de verplichting van de Gemeenschappen.

De in de balans opgenomen verplichting in verband met de toegezegd-pensioenregeling is de contante waarde van de toegezegde pensioenen op de balansdatum minus de reële waarde van de activa van de regeling. De pensioenverplichtingen worden berekend door onafhankelijke actuarissen volgens de methode op basis van opgebouwde rechten („projected unit credit”-methode). De contante waarde van de pensioenverplichtingen wordt bepaald door discontering van de geraamde toekomstige betalingen met de rentevoet van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit luidend in de valuta waarin het pensioen zal worden uitbetaald en met een looptijd die vergelijkbaar is met die van de overeenkomstige pensioenverplichting.

Actuariële winsten en verliezen uit ervaringsaanpassingen en veranderingen in actuariële veronderstellingen worden onmiddellijk in de economische resultatenrekening opgenomen. Kosten na pensionering worden onmiddellijk in de economische resultatenrekening opgenomen, tenzij werknemers gedurende een bepaalde periode (de wachtperiode) in dienst moeten blijven voordat veranderingen in de pensioenregeling effectief worden. In dat geval worden de kosten na pensionering lineair afgeschreven gedurende de wachtperiode.

Ziektekosten na tewerkstelling

De Europese Gemeenschappen bieden hun personeelsleden verstrekkingen in verband met de gezondheid aan via de terugbetaling van medische uitgaven. Voor de dagelijkse administratie is een afzonderlijk fonds (Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering of „GSZV”) opgericht. Zowel personeelsleden als gepensioneerden, weduwen en weduwnaars en hun begunstigten komen voor het stelsel in aanmerking.

De voordelen die aan „inactieven” worden toegekend (gepensioneerden, wezen enzovoort) worden ingedeeld als „personeelsbeloningen na tewerkstelling”. Gelet op de aard van deze voordelen is een actuariële berekening aangewezen. De verplichting in de balans is bepaald op een soortgelijke grondslag als die voor de pensioenverplichtingen (zie hierboven).

1.5.10. Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de Europese Gemeenschappen een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting hebben als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het zeer waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om de verplichting af te wikkelen en het bedrag op betrouwbare wijze kan worden geraamd. Voor toekomstige exploitatieverliezen moeten geen voorzieningen worden opgenomen. Het bedrag van de voorziening is de beste raming van de uitgaven die naar verwachting nodig zullen zijn om de huidige verplichting op de verslagdatum af te wikkelen. Indien de te waarden voorziening een groot aantal posten omvat, wordt de verplichting geraamd door alle mogelijke resultaten af te wegen volgens de waarschijnlijkheid dat ze zich zullen voordoen („expected value”-methode).

Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, is het bedrag van een voorziening de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zullen zijn om de verplichting af te wikkelen. De gebruikte disconteringsvoet is er een die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van de verplichting, maar niet met de risico's waarvoor de ramingen van de toekomstige kasstromen zijn aangepast.

1.5.11. Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen omvatten opgenomen leningen en voor handelsdoeleinden aangehouden schulden. Opgenomen leningen omvatten leningen van kredietinstellingen en in een waardepapier belichaamde schulden. Zij worden oorspronkelijk opgenomen tegen reële waarde, zijnde de opbrengsten van de emissie (reële waarde van de ontvangen vergoeding), minus de transactiekosten, en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs aan de hand van de effectieverentemethode; verschillen tussen de opbrengsten minus de transactiekosten en de aflossingswaarde worden gedurende de looptijd van de leningen opgenomen in de economische resultatenrekening met gebruikmaking van de effectieverentemethode. Zij worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, behalve voor vervaldagen minder dan twaalf maanden na de balansdatum. In het geval van leningen die verstrekt worden uit geleende middelen, mag de effectieverentemethode om materialiteitsoverwegingen niet afzonderlijk voor opgenomen en verstrekte leningen worden toegepast. De transactiekosten van de Europese Gemeenschappen die worden doorgerekend aan de leningontvanger, worden direct in de economische resultatenrekening opgenomen.

Voor handelsdoeleinden aangehouden schulden omvatten derivaten die niet in aanmerking komen voor administratieve verwerking als afdekkingsinstrument wanneer hun reële waarde negatief is. Zij worden boekhoudkundig verwerkt zoals voor handelsdoeleinden aangehouden activa; zie toelichting 1.5.4.

1.5.12. Te betalen posten

Een aanzienlijk bedrag van de te betalen posten van de Gemeenschappen heeft geen betrekking op de aanschaf van goederen of diensten; het betreft daarentegen onbetaalde kostendeclaraties van begunstigen van subsidies of van andere vormen van Gemeenschapsfinanciering. Zij worden als te betalen posten voor het gevraagde bedrag geregistreerd wanneer de kostendeclaratie wordt ontvangen en, na verificatie, door de bevoegde financiële functionarissen subsidiabel wordt bevonden. In dat stadium worden zij gewaardeerd tegen het subsidiabel bevonden bedrag.

Te betalen posten die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden bij ontvangst van de factuur opgenomen voor het oorspronkelijke bedrag en de overeenkomstige uitgaven worden in de boeken opgenomen wanneer de goederen of diensten worden geleverd en door de Europese Gemeenschappen worden aanvaard.

1.5.13. Overlopende posten

Een belangrijk aspect in een transactieboekhouding is het waarborgen dat transacties worden geregistreerd in de boekhoudkundige periode waarop zij betrekking hebben. Dat noemen wij de afsluiting van het boekjaar. In het bijzonder dient een raming te worden gemaakt van de subsidiabele uitgaven die door begunstigen van middelen van de Gemeenschappen zijn gedaan, maar nog niet bij de Gemeenschappen zijn gedeclareerd (toegerekende lasten). Er worden afhankelijk van het type activiteit en de beschikbare informatie verschillende methoden gebruikt om tot de beste raming van de betrokken bedragen te komen. Omgekeerd worden sommige uitgaven in de lopende periode geregistreerd alhoewel zij betrekking hebben op latere periodes (uitgestelde lasten). Die uitgaven dienen geïdentificeerd te worden en opgenomen in de latere periode(s).

Overeenkomstig de boekhoudregels van de Europese Gemeenschappen worden transacties en gebeurtenissen in de financiële staten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. Aan het einde van de boekhoudkundige periode worden de toegerekende uitgaven opgenomen tegen het geraamde bedrag van de voor de periode verschuldigde overdracht. De berekening van de toegerekende uitgaven gebeurt volgens gedetailleerde operationele en praktische richtsnoeren die zijn gepubliceerd door de Commissie en die tot doel hebben te waarborgen dat de financiële staten een getrouw beeld weergeven.

Ook baten worden geboekt in de periode waarop zij betrekking hebben. Wanneer er aan het einde van het jaar geen factuur is opgesteld en de dienst is verstrekt of de goederen zijn geleverd door de Commissie of er een contractuele overeenkomst bestaat (bijvoorbeeld op grond van een verdrag) worden de aan de periode toerekenbare inkomsten in de financiële staten opgenomen.

Wanneer er bovendien aan het einde van het jaar een factuur is opgesteld, maar de dienst nog niet is verstrekt of de goederen nog niet zijn geleverd, worden de ontvangsten uitgesteld en in de volgende boekhoudkundige periode geboekt.

1.6. ECONOMISCHE RESULTATENREKENING

1.6.1. *Ontvangsten*

Niet-handelsbaten

Deze maken de overgrote meerderheid van de ontvangsten van de Gemeenschappen uit en omvatten hoofdzakelijk directe en indirecte belastingen en eigen middelen. Naast belastingen en heffingen ontvangen de Europese Gemeenschappen ook betalingen van andere partijen, zoals douanerechten, geldboeten en giften.

Bni- en btw-middelen

Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer de Europese Gemeenschappen de door de lidstaten te betalen bedragen opvragen. Zij worden gewaardeerd tegen het „opgevraagde bedrag”. Omdat de btw- en bni-middelen op ramingen van de gegevens voor het betrokken begrotingsjaar gebaseerd zijn, zijn zij — totdat de lidstaten de definitieve gegevens verstrekken — voor herziening vatbaar naarmate veranderingen optreden. Het effect van een verandering in de raming wordt opgenomen wanneer het nettooverschot of -tekort voor de periode waarin de verandering is opgetreden, wordt bepaald.

Traditionele eigen middelen

Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer de Europese Gemeenschappen de desbetreffende maandelijkse A-boekhouding (met de geïnde rechten en verschuldigde bedragen die gewaarborgd en niet betwist zijn) van de lidstaten ontvangen. Op de verslagdatum worden de voor de periode door de lidstaten geïnde ontvangsten die nog niet aan de Europese Gemeenschappen zijn gestort, geraamd en opgenomen als toegerekende baten. De driemaandelijkse B-boekhouding (met de rechten die niet geïnd noch gewaarborgd zijn, en de gewaarborgde bedragen die door de schuldenaar worden betwist) die van de lidstaten is ontvangen, wordt opgenomen als ontvangsten minus de inningskosten waarop de lidstaten recht hebben (25 %). Bovendien wordt in de economische resultatenrekening een waardevermindering opgenomen ten bedrage van het geraamde oninbare gedeelte.

Geldboeten

Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer het besluit van de Gemeenschappen om een geldboete op te leggen is genomen en officieel ter kennis is gebracht van de betrokkene. Wanneer er twijfel bestaat omtrent de solvabiliteit van de onderneming, wordt een waardevermindering op het recht opgenomen. Na de kennisgeving van de beschikking waarbij een geldboete is opgelegd, heeft de debiteur twee maanden de tijd om:

- hetzij de beschikking te aanvaarden, waarna hij de geldboete binnen de gestelde termijn moet betalen en het bedrag definitief wordt geïnd door de Gemeenschappen;
- hetzij de beschikking niet te aanvaarden, hetgeen betekent dat hij beroep instelt op grond van de Gemeenschapswetgeving.

Niettemin moet de hoofdsom van de geldboete binnen de gestelde termijn van drie maanden worden betaald, want het beroep heeft geen schorsende werking (artikel 242 van het EG-Verdrag). De debiteur heeft de keuze: hij betaalt voorlopig de geldboete of hij geeft een bankgarantie voor het bedrag.

Indien de onderneming in beroep gaat tegen de beschikking en de geldboete al voorlopig heeft betaald, wordt het bedrag als een voorwaardelijke verplichting geboekt. Maar aangezien een beroep tegen een besluit van de Gemeenschappen geen schorsende werking heeft, wordt het ontvangen geld wel gebruikt om de vordering af te wikkelen. Indien niet wordt betaald doch een zekerheid wordt gesteld, blijft de geldboete een vordering en de zekerheid wordt als een voorwaardelijk actief geboekt.

Indien de kans bestaat dat het Gerecht van eerste aanleg zich ten nadele van de Gemeenschappen uitspreekt, wordt een voorziening opgenomen die dit risico dekt. Indien een zekerheid was gesteld, dient de uitstaande vordering te worden afgeschreven. De gecumuleerde rente die de Europese Gemeenschappen ontvangen op de bankrekeningen waarop de ontvangen betalingen worden gestort, wordt als baten opgenomen en eventuele voorwaardelijke verplichtingen worden evenredig verhoogd.

Teruggevorderde uitgaven

Indien een eindbegunstigde, een derde land of een lidstaat uitgaven moet terugbetalen die eerder door de Europese begroting waren betaald, worden de volgende invorderingsopdrachten afgegeven en geboekt:

- terugvordering van uitgaven: indien de invorderingsopdracht in hetzelfde jaar als de oorspronkelijke betaling wordt afgegeven, vereisen de boekhoudregels voor dit type terugvorderingen dat een vordering op de begunstigde wordt geboekt, met een overeenkomstige vermindering van de uitgaven van dat jaar. Indien de invorderingsopdracht echter in een ander jaar wordt afgegeven, leidt dit tot een vordering die in de economische resultatenrekening voor dat jaar als een ontvangst wordt geboekt (in de rubriek „teruggevorderde uitgaven”), of
- terugvordering van voorfinancieringen: in dit geval wordt het bedrag in de rubriek voorfinanciering opgenomen.

Handelsbaten

Baten uit de verkoop van goederen worden opgenomen wanneer de beduidende risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van de goederen op de koper zijn overgegaan.

Baten uit een transactie die de levering van diensten behelst, worden opgenomen in verhouding tot de mate van voltooiing van de transactie op de verslagdatum.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en -lasten worden in de economische resultatenrekening opgenomen volgens de effectieverentemethode. Dit is een methode om de geamortiseerde kostprijs van een financieel actief of een financiële verplichting te berekenen en om de rentebaten of -lasten toe te rekenen aan de periode waarop zij betrekking hebben. De effectieve rente is de rentevoet waarmee de geraamde toekomstige te betalen of te ontvangen kasstromen gedurende de verwachte levensduur van een financieel instrument (of, naar gelang van het geval, een kortere periode) precies wordt verdisconteerd tot de nettoboekwaarde van het financieel actief of de financiële verplichting. Bij de berekening van de effectieve rente ramen de Europese Gemeenschappen de kasstromen rekening houdende met alle contractvoorwaarden van het financieel instrument (bijvoorbeeld vooruitbetalingsopties), maar laten zij toekomstige kredietverliezen buiten beschouwing. Alle vergoedingen betaald of ontvangen door de partijen bij het contract die integraal deel uitmaken van de effectieve rente, transactiekosten en alle andere premies of kortingen, worden in de berekening opgenomen.

In het geval van leningen die verstrekt worden uit geleende middelen, mag de effectieverentemethode om materialiteitsoverwegingen niet afzonderlijk voor opgenomen en verstrekte leningen worden toegepast. De transactiekosten van de Europese Gemeenschappen die worden doorgerekend aan de leningontvanger, worden direct in de economische resultatenrekening opgenomen.

Wanneer de boekwaarde van een financieel actief of een groep verwante financiële activa is verlaagd als gevolg van een waardevermindingsverlies, worden rentebaten opgenomen, vastgesteld aan de hand van de rentevoet waarmee de toekomstige kasstromen zijn verdisconteerd om het waardevermindingsverlies te bepalen.

Baten uit dividenden

Baten uit dividenden worden opgenomen wanneer het recht om de betaling te ontvangen is vastgesteld.

1.6.2. Uitgaven

Handelsuitgaven die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden opgenomen wanneer de goederen zijn geleverd en door de Europese Gemeenschappen zijn aanvaard. Zij worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke factuurbedrag.

Niet-handelsuitgaven zijn typisch voor de Europese Gemeenschappen en maken het merendeel van de uitgaven uit. Het gaat om overdrachten aan begunstigen, die van drieërlei aard kunnen zijn: rechten, overdrachten bij overeenkomst en subsidies, bijdragen en giften.

Overdrachten worden als uitgaven opgenomen in de periode waarin de gebeurtenissen die aanleiding geven tot de overdracht zich voordoen, mits de overdracht bij besluit (Financieel Reglement, Personeelsstatuut of ander besluit) is toegestaan of een overeenkomst is ondertekend waarbij de overdracht wordt toegestaan, de begunstigde heeft voldaan aan eventuele subsidiabiliteitscriteria en van het verschuldigde bedrag een redelijke raming kan worden gemaakt.

Verzoeken om betaling of kostendeclaraties die aan de voorwaarden voor erkenning voldoen, worden als uitgave opgenomen voor het in aanmerking komende bedrag. Aan het einde van het jaar worden in aanmerking komende bedragen die aan de begunstigen verschuldigd zijn, maar waarvoor nog geen declaratie heeft plaatsgevonden, geraamd en geboekt als toegerekende uitgaven.

1.7. VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Voorwaardelijke activa

Een voorwaardelijk actief is een mogelijk actief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de Europese Gemeenschappen niet de volledige controle hebben. Een voorwaardelijk actief wordt opgenomen wanneer een instroom van economische voordelen of dienstenpotentieel waarschijnlijk is geworden.

Voorwaardelijke activa worden op elke balansdatum beoordeeld om te garanderen dat ontwikkelingen correct in de financiële staten tot uitdrukking worden gebracht. Indien het virtueel zeker is geworden dat zich een instroom van economische baten of dienstenpotentieel zal voordoen en de waarde van de activa op betrouwbare wijze kan worden gemeten, worden de activa en de gerelateerde baten opgenomen in de financiële staten van de periode waarin de verandering zich voordoet.

Voorwaardelijke verplichtingen

Een voorwaardelijke verplichting is een mogelijke verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de Europese Gemeenschappen niet de volledige controle hebben, of een bestaande verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, maar die niet is opgenomen omdat het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen of, in zeldzame omstandigheden, omdat het bedrag van de verplichting onvoldoende betrouwbaar kan worden bepaald.

Een voorwaardelijke verplichting wordt opgenomen tenzij een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen zeer onwaarschijnlijk is. Hoewel de EG bepaalde risico's loopt door de aard van haar dagelijkse activiteiten (bv. het invoeren en opleggen van Europese wetgeving en normen), heeft zij zich, zoals vele openbare instellingen, voor sommige van deze risico's zelf verzekerd. Daarom wordt er geen voorwaardelijke verplichting opgenomen totdat er zich een specifieke gebeurtenis heeft voorgedaan, aangezien tot dat tijdstip de kans op een uitstroom van middelen gering is.

Voorwaardelijke verplichtingen worden op elke balansdatum beoordeeld om te bepalen of een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen, waarschijnlijk is geworden. Indien het waarschijnlijk wordt dat een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen vereist zal zijn voor een post die voorheen werd behandeld als een voorwaardelijke verplichting, wordt een voorziening opgenomen in de financiële staten van de verslagperiode waarin de wijziging in de waarschijnlijkheid zich voordoet.

Vastleggingen voor toekomstige financieringen

Een vastlegging voor toekomstige financieringen is een juridische of constructieve, gewoonlijk contractuele, verbintenis die door de Europese Gemeenschappen is aangegaan en waarvoor in de toekomst een uitstroom van middelen vereist kan zijn.

Garanties

Garanties zijn potentiële activa of verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van het voorwerp van de garantie. Garanties kunnen bijgevolg als voorwaardelijke activa of verplichtingen worden aangemerkt. Een garantie is afgewikkeld wanneer het voorwerp van de garantie niet langer bestaat. De garantie wordt reëel wanneer de voorwaarden zijn vervuld om de garant om betaling te vragen.

2. TOELICHTINGEN BIJ DE BALANS

NIET-VLOTTENDE ACTIVA

2.1. IMMATERIËLE ACTIVA

	<i>(miljoen EUR)</i>
	Bedrag
Brutoboekwaarde op 31 december 2006	82
Toevoegingen	22
Vervreemdingen	(2)
Overdrachten tussen categorieën van activa	13
Overige wijzigingen	(10)
Brutoboekwaarde op 31 december 2007	105
Gecumuleerde afschrijving op 31 december 2006	45
Afschrijvingskosten voor het jaar	11
Vervreemdingen	(2)
Overdrachten tussen categorieën van activa	8
Overige wijzigingen	(1)
Gecumuleerde afschrijving op 31 december 2007	61
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2007	44
Nettoboekwaarde op 31 december 2006	37

Als immateriële activa worden beschouwd: niet-monetaire, identificeerbare activa zonder materiële substantie. Om als actief te kunnen worden geboekt, moeten zij onder de controle van de entiteit vallen en toekomstige economische baten voor de Europese Gemeenschappen opleveren. Deze bedragen hebben hoofdzakelijk te maken met computersoftware.

2.2. VASTE BEDRIJFSMIDDELEN

2.2.1. Terreinen en gebouwen

In sommige landen kan geen onderscheid worden gemaakt tussen de waarde van het terrein en die van het gebouw, aangezien beide als een geheel werden aangekocht. De waarde van het terrein, waarop geen afschrijving kan worden toegepast, wordt niet afzonderlijk beoordeeld, tenzij dat noodzakelijk wordt voor een latere uitgave zoals de bouw van een nieuw eigendom of een gedeeltelijke verkoop.

2.2.2. Activa in aanbouw

Op 1 februari 2007 heeft de Raad de overeenkomst voor de aankoop van het LEX-gebouw ondertekend voor een definitieve aankoopprijs van 260 miljoen EUR. Het bedrag dat hiervoor op 31 december 2006 in deze rubriek was opgenomen (224 miljoen EUR), is in 2007 overgedragen naar de rubriek „terreinen en gebouwen”. In oktober 2004 heeft het Parlement een financiële lease met een koopoptie gesloten voor een gebouwencomplex in Brussel, waarvan de bouw in 2004 is begonnen. In november 2004 is een eerste vooruitbetaling van 40 miljoen EUR gedaan. Totdat het voorlopige goedkeuringsverslag is ondertekend, heeft het Parlement het recht extra vooruitbetalingen te doen. Op 31 december 2007 was 318 miljoen EUR vooruitbetaald, wat overeenstemde met de werkzaamheden die tot dan toe waren uitgevoerd (op 31 december 2006 was 253 miljoen EUR betaald).

VASTE BEDRIJFSMIDDELEN

(miljoen EUR)

	Terreinen en gebouwen	Installaties en uitrusting	Meubilair en wagenpark	Computerhardware	Overige materiële activa	Financiële leases	Activa in aanbouw	Totaal
Brutoboekwaarde op 31 december 2006	3 580	331	181	427	110	1 926	483	7 038
Toevoegingen	54	34	10	64	15	16	76	269
Vervreemdingen	(2)	(8)	(6)	(38)	(10)	0	(1)	(65)
Overdrachten tussen categorieën van activa	227	(10)	3	(9)	3	0	(227)	(13)
Overige wijzigingen	1	3	6	2	(3)	1	1	11
Brutoboekwaarde op 31 december 2007	3 860	350	194	446	115	1 943	332	7 240
Gecumuleerde afschrijving op 31 december 2006	1 354	265	130	314	77	312		2 452
Afschrijvingskosten voor het jaar	154	28	14	61	9	63		329
Vervreemdingen	(2)	(8)	(5)	(36)	(9)	0		(60)
Overdrachten tussen categorieën van activa		(7)	2	(7)	4	0		(8)
Overige wijzigingen		3	1	1	0	(1)		4
Gecumuleerde afschrijving op 31 december 2007	1 506	281	142	333	81	374		2 717
NETTOBOEKWAARDE OP 31 DECEMBER 2007	2 354	69	52	113	34	1 569	332	4 523
Nettoboekwaarde op 31 december 2006	2 226	66	51	113	33	1 614	483	4 586

De nog te betalen vergoedingen in verband met financiële leases en soortgelijke rechten zijn in de balans opgenomen bij de lange- en kortetermijnverplichtingen (zie ook de toelichtingen E.2.15 en E.2.18.1). Zij omvatten de volgende bedragen:

FINANCIËLE LEASES

(miljoen EUR)

Omschrijving	Gecumuleerde vergoedingen (A)	In de toekomst te betalen bedragen				Totale waarde A+B	Latere uitgaven voor activa (C)	Waarde activa A+B+C	Afschrijving (E)	Afschrijving netto-boek-waarde = A+B+C+E
		< 1 jaar	> 1 jaar	> 5 jaar	Totaal passiva (B)					
Terreinen en gebouwen	328	28	159	1 349	1 536	1 864	61	1 925	(372)	1 553
Overige materiële activa	3	4	11	0	15	18	0	18	(2)	16
Totaal op 31.12.2007	331	32	170	1 349	1 551	1 882	61	1 943	(374)	1 569
<i>Totaal op 31.12.2006</i>	<i>304</i>	<i>28</i>	<i>143</i>	<i>1 391</i>	<i>1 562</i>	<i>1 866</i>	<i>60</i>	<i>1 926</i>	<i>(312)</i>	<i>1 614</i>

2.3. LANGELOPENDE INVESTERINGEN

(miljoen EUR)			
	Toelichting	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Investerings in geassocieerde deelnemingen	2.3.1	246	208
Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen	2.3.2	32	62
Garantiefonds	2.3.3	1 149	1 371
Voor verkoop beschikbare activa	2.3.4	533	495
Voor handelsdoeleinden aangehouden activa	2.3.4	13	21
Totaal investeringen		1 973	2 157

Deze rubriek betreft investeringen die worden gedaan om duurzame banden te creëren en de werkzaamheden van de Europese Gemeenschappen te ondersteunen. Onder deze rubriek vallen ook de nettoactiva van het Garantiefonds.

2.3.1. Investerings in geassocieerde deelnemingen: EIF

(miljoen EUR)	
	Bedrag
Bedrag op 31 december 2006	208
Overnames	31
Aandeel netto-overschot/(tekort)	13
Overige vermogensmutaties (dividend)	(6)
Bedrag op 31 december 2007	246

Het Europees Investeringsfonds (EIF) is de financiële instelling van de Europese Unie die gespecialiseerd is in het leveren van risicokapitaal en garanties aan het MKB. Krachtens het besluit van de Raad van 6 juni 1994 nemen de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door de Commissie, voor 600 miljoen ECU (600 aandelen) of 30 % deel in het kapitaal van het EIF. Op 31 december 2006 had de Commissie al het opgevraagde kapitaal betaald, wat neerkwam op 20 % van het totale kapitaal op dat tijdstip, terwijl haar aandeel in het niet-opgevraagde kapitaal (80 %) 480 miljoen EUR bedroeg.

Bij Besluit 2007/247/EG van de Raad van 19 april 2007 werd de participatie van de Gemeenschappen in de kapitaalverhoging van het EIF goedgekeurd. Na dit besluit tekende de Commissie in 2007 in op 91 van de 770 uitgegeven aandelen. De EG tekende in voor een totaal nominaal bedrag van 91 miljoen EUR, waarvan 20 % van het nominale bedrag (18 miljoen EUR) en het totale agio van 12 miljoen EUR werd betaald. Het agio werd bepaald door de nieuwe aandelenprijs vast te leggen op basis van de intrinsieke waarde (NAV) per aandeel op 31 december 2006. Op 31 december 2007 had de Commissie ingeschreven op een totaal bedrag van 691 miljoen EUR (van de 2,770 miljard EUR) van het aandelenkapitaal van het EIF. Deze participatie vertegenwoordigt 24,95 % van het aandelenkapitaal van het EIF. De Commissie heeft 20 % gestort en het niet-opgevraagde saldo bedroeg op 31 december 2007 553 miljoen EUR.

Op grond van een in 2005 gesloten overeenkomst tussen de Commissie en de Europese Investeringsbank (EIB) heeft de Commissie het recht haar aandelen op elk moment aan de EIB verkopen tegen de prijs die overeenstemt met de waardering van het EIF gedeeld door het totale aantal uitgegeven aandelen. De waarde van de putoptie is zo goed als nihil omdat de verkoopprijs wordt bepaald volgens een soortgelijke formule als die welke wordt gebruikt om het nettovermogen van het EIF te bepalen.

Overeenkomstig de boekhoudregels van de EG wordt de vermogensmutatiemethode gebruikt voor de waardering van de participatie van de Gemeenschappen in het EIF. De participatie wordt dus gewaardeerd op 24,95 % van het eigen vermogen van het EIF, dat op 31 december 2007 246 miljoen EUR beliep (in 2006: 208 miljoen EUR), waarvan 13 miljoen EUR het resultaat voor 2007 betreft. In 2007 werd voor het begrotingsjaar 2006 een dividend van 6 miljoen EUR ontvangen.

2.3.2. Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen

	<i>(miljoen EUR)</i>			
	Galileo	SESAR	ITER	Totaal
Bedrag op 31 december 2006	62	0	0	62
Overnames	0	10	39	49
Vervreemdingen en buitengebruikstellingen	(53)	0	0	(53)
Aandeel netto-overschot/(tekort)	(9)	0	(17)	(26)
Bedrag op 31 december 2007	0	10	22	32

Galileo

Voor de uitvoering van de ontwikkelingsfase van het Galileo-programma is bij Verordening (EG) nr. 876/2002 van de Raad een gemeenschappelijke onderneming in de zin van artikel 171 van het Verdrag in het leven geroepen voor een periode van vier jaar (2002 tot 2006). Het doel van deze juridische entiteit is de eenheid van het beheer en de financiële controle van de ontwikkeling van het Galileo-programma te waarborgen en met het oog daarop de financiële middelen ten behoeve van dit programma bijeen te brengen. De oprichtende leden waren de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door de Commissie, en het Europees Ruimteagentschap (ESA). Via bijdragen die in het kader van de begroting voor trans-Europese netwerken werden verleend, stelde de Commissie de gevraagde middelen ter beschikking van de gemeenschappelijke onderneming Galileo om de activiteiten van de ontwikkelingsfase mede te financieren.

De Europese GNSS-toezichtautoriteit (GSA), een agentschap van de Gemeenschap dat is opgericht in 2004, nam officieel de verantwoordelijkheid over van de gemeenschappelijke onderneming Galileo toen de gemeenschappelijke onderneming Galileo op 1 januari 2007 in liquidatie ging. Hoewel dit nieuwe orgaan oorspronkelijk bedoeld was om de exploitatie van het publiek-private partnerschap uit te voeren, zal het Galileo-programma na een besluit van de Raad van november 2007 nu ook worden gefinancierd uit de EU-begroting. Eind 2007 was de eigendom van de activa van de projecten nog niet volledig overgedragen van de ESA naar de EG ondanks het feit dat er overeenkomsten waren ondertekend tussen de belanghebbende partijen (de gemeenschappelijke onderneming Galileo, het ESA en de GSA). Aangezien er nog onzekerheid bestaat over de overdracht van activa en deze overdracht vertraging heeft opgelopen, heeft de EG omwille van de voorzichtigheid de activa van het programma niet in haar balans geboekt. De bedoeling is dat deze activa zullen worden geboekt zodra deze overdrachtsproblemen zijn opgelost.

Het nettoactief van de gemeenschappelijke onderneming Galileo in liquidatie bedroeg aan het einde van het jaar 0 miljoen EUR. Galileo wordt geboekt volgens de vermogensmutatiemethode. In 2007 bedroeg het aandeel van de Commissie in het verlies van de gemeenschappelijke onderneming 9 miljoen EUR. Op 31 december 2007 bedroeg de waarde van de investering 0 miljoen EUR, namelijk de investering van 585 miljoen EUR minus het aandeel in de gecumuleerde verliezen ten bedrage van 585 miljoen EUR. In 2007 werd een bedrag van 53 miljoen EUR van het gestorte kapitaal aan de Europese Gemeenschappen terugbetaald.

Sesar

Het doel van deze gemeenschappelijke onderneming is de modernisering van het Europese luchtverkeersbeveiligingssysteem te waarborgen door alle inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling in de EU te coördineren en te concentreren. De gemeenschappelijke onderneming SESAR werd opgericht op de dag van de publicatie van de betrokken verordening in het Publicatieblad van de Europese Unie en zij zal ophouden te bestaan acht jaar na goedkeuring door de Raad van het Europese masterplan voor luchtverkeersbeveiliging.

De stichtende leden van de gemeenschappelijke onderneming SESAR zijn:

- de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door de Commissie,
- de Europese Organisatie voor de veiligheid van de luchtvaart (Eurocontrol), vertegenwoordigd door haar agentschap.

De leden hebben stemrecht naar gelang van hun respectieve bijdragen. De beide stichtende leden betalen dezelfde bijdrage aan de financiën van de gemeenschappelijke onderneming en beschikken in beginsel dus over hetzelfde aantal stemmen, waardoor controle door één partij uitgesloten is.

Het programma is eind 2007 gestart en op 31 december 2007 heeft de Commissie een eerste investering van 10 miljoen EUR gedaan. Aangezien er geen financiële staten voor 2007 beschikbaar zijn, is de investering tegen kostprijs gewaardeerd.

Iter

Bij de Internationale ITER-Organisatie voor fusie-energie zijn de Europese Gemeenschappen en andere deelnemers uit China, India, Rusland, Korea, Japan en de Verenigde Staten betrokken. ITER werd opgericht om:

- a) de ITER-faciliteiten uit te denken, te leiden, te exploiteren en te deactiveren conform de technische doelstellingen en het algemeen ontwerp dat ingediend werd in het eindverslag over de activiteiten in verband met het engineeringontwerp van ITER;

- b) de exploitatie van de ITER-faciliteiten door de laboratoria, de andere instellingen en het personeel van de onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's inzake fusie-energie van de leden aan te moedigen;
- c) de kennis over fusie-energie van het grote publiek te bevorderen, alsook de aanvaarding ervan, en
- d) in overeenstemming met de deelnemersovereenkomst alle andere activiteiten te verrichten die nodig zijn om het doel ervan te bereiken.

De Raad is het belangrijkste orgaan van ITER en bestaat uit vertegenwoordigers van de leden ervan. Ieder lid wijst ten hoogste vier vertegenwoordigers in de Raad aan. De belangrijkste strategische beslissingen worden met eenparigheid van stemmen. De respectieve weging van de stemmen van de leden weerspiegelt hun bijdrage tot ITER. Op 31 december 2007 hebben de Gemeenschappen rechtstreeks 39 miljoen EUR in ITER geïnvesteerd.

2.3.3. *Garantiefonds*

NETTOACTIVA VAN HET GARANTIEFONDS ⁽¹⁾

	<i>(miljoen EUR)</i>	
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Kortlopende beleggingen: voor verkoop beschikbare activa	901	932
Geldmiddelen en kasequivalenten	249	440
Vlottende activa	1 150	1 372
Vlottende passiva	(1)	(1)
Nettoactiva	1 149	1 371

⁽¹⁾ Na eliminatie van MFB-bedragen.

Het Garantiefonds voor externe maatregelen dekt de door de Gemeenschappen op besluit van de Raad gegarandeerde leningen, met name leningsoperaties van de EIB buiten de Europese Unie, alsmede leningen in het kader van macrofinanciële bijstand (MFB-leningen) en leningen van Euratom buiten de Europese Unie. Het Fonds ontvangt zijn middelen uit overmakingen uit de algemene begroting van de Gemeenschappen ten bedrage van 9 % van het bedrag in hoofdsom van de operaties, uit rente over de belegging van de activa van het Fonds en uit nabetalingen door in gebreke gebleven debiteuren voor wie het Fonds de garantie heeft moeten honoreren. Een eventueel jaarlijks overschot wordt teruggeboekt naar een speciale begrotingsrubriek in de staat van ontvangsten van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

De Europese Gemeenschappen moeten een garantiereserve opnemen die leningen aan derde landen dekt. Deze reserve is bedoeld om de verplichtingen van het Garantiefonds te dekken en, indien nodig, aangesproken garanties waarvoor het in het Fonds beschikbare bedrag niet volstaat, zodat deze bedragen ten laste van de begroting kunnen komen.

Deze reserve van 1,118 miljard EUR komt overeen met het richtbedrag van 9 % van de op 31 december 2007 uitstaande leningen. De nettoactiva van het fonds bedroegen op 31 december 2007 1,152 miljard EUR (voor eliminatie van de MFB-schuldbewijzen). Het verschil tussen de nettoactiva en het bedrag van de reserve komt overeen met het overschot dat naar de begroting wordt teruggeboekt (34 miljoen EUR).

Het Garantiefonds is houder van één door de Europese Gemeenschappen uitgegeven schuldbewijs met variabele rente (MFB) van 3 miljoen EUR, dus zowel de activa (Garantiefonds) als de passiva (MFB) op het niveau van de Gemeenschappen dienen te worden geëlimineerd. Reëlewaardemutaties van de voor verkoop beschikbare portefeuille zijn in 2007 in het eigen vermogen opgenomen voor het bedrag van 19 miljoen EUR (in 2006: 32 miljoen EUR).

Het beleid op het gebied van financieel risicobeheer van het Garantiefonds is beschreven in deel E.7.

2.3.4. *Overige investeringen*

2.3.4.1. *Voor verkoop beschikbare activa*

Deze rubriek omvat de investeringen en participaties die bedoeld zijn om begunstigden te helpen bij de ontwikkeling van hun bedrijfsactiviteiten.

VOOR VERKOOP BESCHIKBARE ACTIVA OP LANGE TERMIJN

(miljoen EUR)

	EBWO	VRK	ETF-starters-regeling	EFSE	Overige	Totaal
Bedragen op 31.12.2006	157	211	74	49	4	495
Overnames	0	27	38	3	1	69
Vervreemdingen/buitengebruikstellingen	0	(16)	(13)	0	0	(29)
Herwaarderingsoverschot/(tekort) overgedragen in eigen vermogen	0	(2)	12	3	0	13
Waardeverminderingverlies	0	(2)	(13)	0	0	(15)
Bedragen op 31.12.2007	157	218	98	55	5	533

Investing in de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)

De Commissie heeft ingeschreven op 3 % van het totale kapitaal van de EBWO van 20 miljard EUR. Op de balansdatum beliep het opgevraagde bedrag 157 miljoen EUR, waarvan 154 miljoen EUR gestort is. De uitstaande betalingen op het opgevraagde kapitaal (3 miljoen EUR) zijn geboekt onder de langetermijnverplichtingen tegen de geamortiseerde kostprijs. Het niet-opgevraagde deel van het kapitaal (443 miljoen EUR) is geboekt onder de voorwaardelijke verplichtingen buiten de balanstelling. Omdat de EBWO niet beursgenoteerd is en volgens haar statuten participaties ten hoogste tegen aankoopprijs en uitsluitend aan bestaande aandeelhouders mogen worden verkocht, is de participatie van de Commissie gewaardeerd op de kostprijs minus eventuele afschrijvingen voor waardevermindering.

Verrichtingen met risicodragend kapitaal (VRK)

Verrichtingen met risicodragend kapitaal zijn leningen die worden verstrekt aan financiële tussenpersonen om beleggingen in aandelen te financieren. Hoewel sommige van deze contracten de kenmerken van een lening dragen, hebben de meeste van deze financieringscontracten niet de vaste basiskenmerken van een lening (er is geen vast aflossingsschema en een bepaalde rente over de hoofdsom ontbreekt). Daarom wordt de hele portefeuille behandeld als indirecte aandelenbeleggingen. Zij worden opgenomen tegen aanschafprijs minus eventuele voorzieningen voor waardevermindering, omdat zij geen marktnotering op een actieve markt hebben en hun reële waarde momenteel niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Overige investeringen

De belangrijkste bedragen betreffen het programma voor groei en werkgelegenheid en het meerjarenprogramma, administratief beheerd door het EIF, die de oprichting en de financiering van beginnende KMO's ondersteunen door middel van investeringen in geschikte gespecialiseerde risicokapitaalfondsen (98 miljoen EUR). Hierin is ook 55 miljoen EUR inbegrepen voor het Europees Fonds voor Zuidoost-Europa, een beleggingsvennootschap met variabel kapitaal (BEVEK). De globale doelstelling van het EFSE is het stimuleren van economische ontwikkeling en welvaart in Zuidoost-Europa via het duurzaam verstrekken van extra ontwikkelingsfinanciering via plaatselijke financiële tussenpersonen. De Gemeenschappen bezitten op dit ogenblik 16 % van de stemrechten.

2.3.4.2. Voor handelsdoeleinden aangehouden activa

De EGKS in liquidatie is een renteswap aangegaan en een combinatie van een renteswap en een cross-currency renteswap. De reële waarde van deze renteswaps is berekend door de netto vaste kastromen te verdisconteren met gebruikmaking van de nulcouponwaprente op de balansdatum. De reële waarde (inclusief opgelopen rente) van deze swaps met vervaldatum over meer dan een jaar na de balansdatum bedraagt 13 miljoen EUR (in 2006: 21 miljoen EUR).

2.4. LENINGEN

In deze rubriek zijn de door de Europese Gemeenschappen verstrekte leningen met vervaldatum over meer dan een jaar opgenomen.

2.4.1. Uit de Gemeenschapsbegroting en de EGKS in liquidatie verstrekte leningen

(miljoen EUR)

	Leningen met bijzondere voorwaarden	EGKS in liquidatie	Totaal
Totaal op 31.12.2006	161	39	200
Terugbetalingen	(18)	(8)	(26)
Veranderingen in boekwaarde	12	3	15
Totaal op 31.12.2007	155	34	189

Leningen met bijzondere voorwaarden

Deze post omvat voornamelijk leningen met speciale voorwaarden die zijn verstrekt in het kader van de samenwerking met niet-lidstaten. De effectieve rentevoet van deze leningen varieert tussen de 7,39 en 12,36 %.

Door de EGKS in liquidatie verstrekte woningbouwleningen (EGKS)

Woningbouwleningen zijn leningen die door de EGKS uit eigen middelen worden verstrekt overeenkomstig de artikelen 54 en 54, lid 2, van het EGKS-Verdrag. Deze leningen hebben een vaste rentevoet van 1 % en worden daarom beschouwd als leningen met gunstige voorwaarden. De effectieve rentevoet van deze leningen varieert tussen 2,806 % en 22,643 %.

2.4.2. Uit opgenomen leningen verstrekte leningen

(miljoen EUR)

	Macrofinanciële bijstand (MFB)	Euratomleningen	EGKS in liqui- datie	Totaal
Totaal op 31.12.2006	977	442	499	1 918
Nieuwe leningen	0	39	88	127
Terugbetalingen	(183)	(1)	(71)	(255)
Wisselkoersverschillen	0	0	(34)	(34)
Veranderingen in boekwaarde	1	2	(4)	(1)
Totaal op 31.12.2007	795	482	478	1 755
Bedrag te betalen < 1 jaar	63	0	75	138
Bedrag te betalen > 1 jaar	732	482	403	1 617

Macrofinanciëlebijstandsleningen (MFB-leningen)

Macrofinanciële bijstand is een financieel beleidsinstrument voor niet-gebonden en niet-specifieke betalingsbalans- en/of begrotingssteun aan derde partnerlanden die geografisch gezien dicht bij het grondgebied van de EU gelegen zijn. Macrofinanciële bijstand wordt verstrekt in de vorm van middellange- of langetermijnleningen of subsidies, of een combinatie daarvan, en dient in het algemeen ter aanvulling van de financiering in het kader van een door het IMF gesteund aanpassings- en hervormingsprogramma.

Uit materialiteitsoverwegingen wordt de effectieverentemethode niet afzonderlijk op opgenomen en verstrekte leningen toegepast. De transactiekosten worden rechtstreeks verwerkt in de economische resultatenrekening.

Euratomleningen

Euratom is een afzonderlijke juridische entiteit van de Europese Unie die wordt vertegenwoordigd door de Europese Commissie. De doelstelling van deze entiteit is de volgende leningen te verstrekken aan lidstaten en niet-lidstaten:

- aan de lidstaten worden Euratomleningen verstrekt voor de financiering van investeringsprojecten voor de industriële productie van elektriciteit door middel van kernenergie en voor industriële installaties van de splijtstofcyclus;
- aan niet-lidstaten worden leningen verstrekt voor het verbeteren van de veiligheid en de doelmatigheid van kerncentrales en splijtstofcyclusinstallaties die in werking of in aanbouw zijn.

Uit materialiteitsoverwegingen wordt de effectieverentemethode niet afzonderlijk op opgenomen en verstrekte leningen toegepast. De transactiekosten worden rechtstreeks verwerkt in de economische resultatenrekening.

Door de EGKS in liquidatie verstrekte leningen

Deze post omvat voornamelijk leningen die door de EGKS in liquidatie uit opgenomen leningen zijn verstrekt overeenkomstig de artikelen 54 en 56 van het EGKS-Verdrag, alsmede twee niet-genoteerde obligaties van de EIB als vervanging van een in gebreke gebleven debiteur. Deze obligaties zullen tot het einde van de looptijd (2017 en 2019) worden aangehouden om de schuldendienst van de opgenomen leningen te dekken. De veranderingen in boekwaarde stemmen overeen met de veranderingen in de vervallen rente plus de jaarlijkse afschrijving van betaalde premies en transactiekosten die bij aanvang werden gemaakt, berekend op basis van de effectieverentemethode.

De effectieve rentevoeten (uitgedrukt als een rente-interval) waren als volgt:

Leningen	31.12.2007	31.12.2006
Macrofinanciële bijstand (MFB)	3,82 % — 4,822 %	3,222 % — 4,54 %
Euratom	4,446 % — 5,76 %	3,372 % — 5,76 %
EGKS in liquidatie	4,375 % — 12,077 % (!)	3,064 % — 12,077 % (!)

(!) De bovengrenswaarde heeft betrekking op de lening met vaste rente die wordt gedekt door de renteswap (zie toelichting 2.3.4.2).

2.5. VOORFINANCIERINGEN OP LANGE TERMIJN

(miljoen EUR)

Beheersvorm	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Voorfinanciering Europese Gemeenschappen:		
Direct gecentraliseerd beheer	382	300
Indirect gecentraliseerd beheer	315	549
Gedecentraliseerd beheer	31	50
Overige	11	21
Totaal	739	920
Voorfinanciering derden:		
Direct gecentraliseerd beheer	41	57
Indirect gecentraliseerd beheer	3	30
Gedecentraliseerd beheer	33	224
Gedeeld beheer	12 875	20 744
Gezamenlijk beheer	324	450
Totaal	13 276	21 505
Totaal voorfinancieringen op lange termijn	14 015	22 425

De voornaamste voorfinancieringen op lange termijn hebben betrekking op acties van de Structuurfondsen. Omdat uit de Europese Structuurfondsen veel langetermijnprojecten worden gefinancierd, moeten de voorfinancieringen langer dan een jaar beschikbaar zijn. Daarom worden deze voorfinancieringen geboekt als activa op lange termijn. De beduidende afname van het bedrag van de voorfinancieringen in het kader van gedeeld beheer komt van de Structuurfondsen, waarvan de transacties met betrekking tot de programma's van de periode 2000-2006 nu opnieuw zijn ingedeeld zijn als voorfinancieringen op korte termijn (zie toelichting E.2.9). Deze programma's omvatten immers maatregelen die tot eind 2008 zullen worden uitgevoerd. De bijbehorende voorfinancieringsbedragen zullen daarom ofwel in de loop van 2008 afgewikkeld worden, ofwel als onderdeel van de afsluiting aan het einde van het boekjaar.

2.6. VORDERINGEN OP LANGE TERMIJN

(miljoen EUR)

	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Tegoed van de lidstaten	93	272
EGKS-personeelsleningen	15	17
Overige	13	34
Garanties en deposito's	6	5
Totaal	127	328

Het tegoed van de lidstaten bestaat uit bedragen die voormalige toetredingslanden aan de EGKS in liquidatie verschuldigd zijn. Hierbij gaat het in totaal om een bedrag van 212 miljoen EUR (onder meer van Bulgarije en Roemenië), dat in vier jaarlijkse termijnen dient te worden betaald tegen 2012. De netto contante waarde van deze bijdragen bedroeg aan het einde van het jaar 144 miljoen EUR (in 2006: 138 miljoen EUR), waarvan 93 miljoen EUR aan vorderingen op lange termijn (in 2006: 104 miljoen EUR) en 51 miljoen EUR aan vorderingen op korte termijn (in 2006: 34 miljoen EUR). Op 31 december 2006 was er ook een tegoed van de lidstaten van 168 miljoen EUR, dat verband hield met een besluit van de Commissie van 2005 om de bijstand uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) aan één lidstaat te verminderen. Dit bedrag is nu opgenomen als een vordering op korte termijn, aangezien het in 2008 moet worden betaald.

VLOTTENDE ACTIVA

2.7. VOORRADEN

(miljoen EUR)

Omschrijving	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Wetenschappelijke uitrusting:		
Wetenschappelijk materieel	9	11
Splijtstoffen en zwaar water	19	30
Wetenschappelijk materiaal voor verkoop	45	60
Vaccinaties	8	7
Productiematerieel	7	7
Publicaties en goederen voor verkoop	0	0
Totaal	88	115

De voorraad door het Publicatiebureau aangehouden en/of beheerde publicaties wordt gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs of de realiseerbare nettowaarde, die bijna nihil is. Bovendien zijn ook de publicaties die gratis worden verspreid, volledig afgeschreven, aangezien de realiseerbare nettowaarde ervan nihil is. Deze afschrijvingen bedragen in totaal 18 miljoen EUR en hebben als gevolg een boekwaarde van 0 EUR voor de bovenvermelde publicaties.

2.8. KORTLOPENDE BELEGGINGEN

Kortlopende beleggingen bestaan uit voor verkoop beschikbare effecten, die worden gekocht vanwege hun rendement of opbrengst of om een bepaalde activastructuur of een secundaire liquiditeitsbron te creëren, en die dus kunnen worden verkocht naar gelang van de liquiditeitsbehoefte of renteschommelingen.

2.8.1. Voor verkoop beschikbare activa op korte termijn

(miljoen EUR)

	EGKS in liquidatie	Overige	Totaal
Bedragen op 31.12.2006	1 401	25	1 426
Aankopen	593	0	593
Vervreemdingen en buitengebruikstellingen	(542)	(22)	(564)
Aanpassing aan geamortiseerde kostprijs	(18)	0	(18)
Verandering in boekwaarde	3	0	3
Herwaarderingsoverschot/(tekort) verwerkt in eigen vermogen	(20)	0	(20)
Bedragen op 31.12.2007	1 417	3	1 420

EGKS in liquidatie

Alle beleggingen zijn schuldvorderingen in euro die genoteerd zijn op actieve markten. De beleggingsportefeuille, de emittenten en de ratings worden nader beschreven in deel E.7. Op 31 december 2007 bedroeg de waarde van obligaties met vervaldatum in 2008 (uitgedrukt in reële waarde) 146 miljoen EUR (in 2006: 135 miljoen EUR).

2.9. VOORFINANCIERINGEN OP KORTE TERMIJN

De uitsplitsing van de uitstaande bedragen naar beheersvorm geeft de voorfinancieringen weer die sedert 2005 zijn betaald. De niet-toegewezen voorfinancieringen zijn die welke eerst werden opgenomen in de openingsbalans van 2005. Deze worden apart vermeld omdat er geen informatie is over de uitsplitsing naar beheersvorm voor 31.12.2004.

De toegerekende lasten geven de subsidiabele kosten weer die de begunstigden van de uitstaande voorfinancieringen aan het einde van het jaar volgens ramingen hebben gemaakt, maar nog niet hebben gedeclareerd bij de Gemeenschappen. Deze bedragen worden als uitgaven opgenomen in de economische resultatenrekening.

De beduidende toename in vergelijking met 2006 is hoofdzakelijk te wijten aan de overdracht van bedragen uit de Structuurfondsen van de lange termijn naar de korte termijn (zie toelichting E.2.5). Hoewel deze bedragen het gedeelde beheer betreffen, worden zij vermeld in de regel „niet-toegewezen voorfinancieringen”, aangezien er voor 31.12.2004 betalingen zijn uitgevoerd voor voorfinanciering (zie hoger).

BEDRAGEN VOORFINANCIERINGEN OP KORTE TERMIJN

(miljoen EUR)

Beheersvorm	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Brutovoortfinanciering Europese Gemeenschappen:		
Direct gecentraliseerd beheer	9 715	8 850
	142	167
Indirect gecentraliseerd beheer	1 736	778
	3	12
	497	6
Gedecentraliseerd beheer	545	381
Overige	615	686
Voorfinanciering door andere instellingen en agentschappen	189	8
Historisch voorfinancieringssaldo	2 126	3 577
Totaal brutovoortfinanciering	15 568	14 465
Minus toegerekende lasten:		
Direct gecentraliseerd beheer	(9 234)	(8 189)
Indirect gecentraliseerd beheer	(1 973)	(1 135)
Gedecentraliseerd beheer	(595)	(232)
Overige	(336)	(75)
Totaal voortfinanciering Europese Gemeenschappen	3 430	4 834
Voorfinanciering derden:		
Direct gecentraliseerd beheer	638	545
	457	470
Indirect gecentraliseerd beheer	29	3
Gedecentraliseerd beheer	735	599
Gedeeld beheer	3 229	937
Gezamenlijk beheer	1 135	578
Voorfinanciering door andere instellingen en agentschappen	15	177
Historisch voorfinancieringssaldo	19 278	2 930
Totaal brutovoortfinanciering	25 516	6 239
Minus toegerekende lasten:		
Direct gecentraliseerd beheer	(1 235)	(1 532)
Gedecentraliseerd beheer	(699)	(468)
Gedeeld beheer	(5 579)	(906)
Gezamenlijk beheer	(798)	(79)
Overige	(52)	(33)
Totaal voortfinanciering derden:	17 153	3 221
Totaal voortfinancieringen op korte termijn	20 583	8 055

2.10. VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN

(miljoen EUR)

	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Kortlopend deel van de vorderingen op lange termijn	160	119
Kortlopende vorderingen	5 441	4 193
Diverse vorderingen	27	26
Overlopende posten	6 423	5 458
Totaal	12 051	9 796

2.10.1. Kortlopend deel van de vorderingen op lange termijn

Dit bedrag betreft voornamelijk de verstrekte leningen die binnen twaalf maanden na de balansdatum vervallen (138 miljoen EUR, zie bovenvermelde toelichting 2.4 voor nadere informatie).

2.10.2. Kortlopende vorderingen

(miljoen EUR)

Groep	Op 31.12.2007			Op 31.12.2006		
	Brutobedrag	Afschrijving	Nettowaarde	Brutobedrag	Afschrijving	Nettowaarde
Klanten	3 897	(171)	3 726	2 865	(169)	2 696
Lidstaten	2 873	(1 256)	1 617	2 724	(1 257)	1 467
Overige	111	(13)	98	42	(12)	30
Totaal	6 881	(1 440)	5 441	5 631	(1 438)	4 193

2.10.2.1. Klanten

Dit zijn invorderingsopdrachten die per 31 december 2007 als nog te innen vastgestelde rechten zijn geboekt en die nog niet in een andere rubriek aan de actiefzijde van de balans zijn opgenomen. Het grootste deel van dit saldo heeft betrekking op geldboeten die door de Commissie zijn opgelegd voor een brutobedrag van 3,650 miljard EUR. Deze vorderingen zijn beduidend hoger dan in 2006, toen zij in totaal 2,687 miljard EUR bedroegen.

2.10.2.2. Vorderingen op de lidstaten

(miljoen EUR)

	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Vorderingen op het ELGF		
Vorderingen op het ELGF	902	1 009
Afgeschreven	(483)	(477)
Totaal	419	532
Betaalde en bij de lidstaten terugvorderbare btw	24	22
Eigen middelen		
Vastgesteld in de A-boekhouding, nog te innen	75	79
Vastgesteld in de specifieke boekhouding, nog te innen	1 333	1 347
Afgeschreven	(773)	(779)
Overige	38	0
Totaal	673	647
Overige vorderingen op de lidstaten	501	266
Totaal	1 617	1 467

Vorderingen ELGF

Deze post dekt de bedragen die door de begunstigden van het ELGF verschuldigd waren op 31 december 2007, zoals die door de lidstaten werden ingediend en gewaarmerkt op 15 oktober 2007 met aftrek van 20 % van het bedrag, het percentage dat de lidstaten mogen inhouden voor administratieve kosten. Er moest een raming worden gemaakt voor de vorderingen die in de periode gaande van de indiening tot 31 december 2007 ontstonden. De Commissie raamt ook een afschrijving van de bedragen die begunstigden verschuldigd zijn en die zij waarschijnlijk niet zal kunnen innen. De boeking van deze aanpassing betekent niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen.

Eigen middelen

Aangezien de lidstaten 25 % van de traditionele eigen middelen als inningskosten mogen inhouden, worden de bovenvermelde cijfers weergegeven na aftrek van deze vermindering. Op basis van de ramingen die de lidstaten hebben verstrekt, is een afschrijving ter waarde van 773 miljoen EUR afgetrokken van de post „vorderingen op de lidstaten”. Dit betekent echter niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen.

Overige vorderingen op de lidstaten

Onder „overige vorderingen op de lidstaten” is 19 miljoen EUR aan terugvorderingen van uitgaven opgenomen, alsook 227 miljoen EUR aan ELGF-voorschotten. Deze rubriek omvat ook een bedrag van 168 miljoen EUR, dat verband houdt met een besluit van de Commissie van 2005 om de bijstand uit het EFRO aan één lidstaat te verminderen.

2.10.3. Overlopende posten

Het grootste bedrag van deze rubriek heeft betrekking op te ontvangen bedragen ten belope van 6,129 miljard EUR. Bij de te ontvangen bedragen gaat het voornamelijk om traditionele eigen middelen (landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten). Op 31 december 2007 beliepen deze 2,7 miljard EUR. Overige grote bedragen zijn 1,3 miljard EUR voor landbouwbestemmingsontvangsten voor november en december 2007, 1,5 miljard EUR als gevolg van de tijdelijke herstructurering van de suikersector, 350 miljoen EUR in verband met niet-uitgevoerde conformiteitscorrecties van het ELGF en 82 miljoen EUR in verband met te verwachten terugvorderingen van uitgaven van het visserijprogramma van het Structuurfonds 1994-1999. Bij de te ontvangen bedragen zijn ook achterstandsrente, opgelopen bankrente en opgelopen rente op voorfinancieringen opgenomen.

Hierin zijn ook te betalen bedragen opgenomen voor een totaal van 243 miljoen EUR, met als grootste bedragen 49 miljoen EUR aan vooruitbetaalde kantoorhuur, 24 miljoen EUR voor de verbouwing van kantoren en 57 miljoen EUR voor bilaterale visserijovereenkomsten met derde landen.

2.11. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

	(miljoen EUR)	
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen:		
Rekeningen bij schatkisten en centrale banken	11 313	11 467
Rekeningen-courant	956	933
Gelden ter goede rekening	81	82
Transfers (geld in omloop)	2	3
Kortetermijndeposito's en andere kasequivalenten	1 367	975
Totaal	13 719	13 460
Aan restricties onderhevige geldmiddelen	5 037	2 924
Totaal	18 756	16 384

2.11.1. Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen

Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen omvatten alle financiële tegoeden van de Commissie op haar rekeningen in alle lidstaten en EVA-landen (bij de schatkist of de centrale bank) en op rekeningen-courant, gelden ter goede rekening, kortetermijndeposito's en kleine kassen.

Het relatief hoge saldo bij de schatkisten en de centrale banken is het gevolg van het feit dat na de rectificatiebegroting aan het einde van het jaar een bedrag van 5,889 miljard EUR aan de lidstaten moest worden terugbetaald, wat gebeurde op de eerste werkdag van 2008. De daarmee verband houdende verplichting is onder de kortlopende schulden opgenomen (zie ook toelichting **2.18.2**).

2.11.2. Aan restricties onderhevige geldmiddelen

Aan restricties onderhevige geldmiddelen omvatten bedragen die worden ontvangen uit door de Commissie opgelegde geldboeten in nog niet afgesloten zaken. Zij staan op speciaal daarvoor bestemde rekeningen die niet voor andere activiteiten worden gebruikt.

Voor het kasstroomoverzicht omvatten de geldmiddelen en kasequivalenten het volgende:

	(miljoen EUR)	
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Geldmiddelen en kasequivalenten	18 756	16 384
Geldmiddelen en kasequivalenten — Garantiefonds (zie toelichting 2.3.3)	249	440
Totaal	19 005	16 824

NIET-VLOTTENDE PASSIVA

2.12. PERSONEELSBELONINGEN

(miljoen EUR)

	Bedrag op 31.12.2006	Wijziging van de voorziening	Gebruikte bedragen	Bedrag op 31.12.2007
Pensioenen — personeel	29 204	1 844	(836)	30 212
Pensioenen — anderen	225	267	(11)	481
Gemeenschappelijk stelsel van ziektkostenverzekering	2 771	96	(80)	2 787
Totaal	32 200	2 207	(927)	33 480

2.12.1. Pensioenen — personeel

Op 31 december 2007 was op de communautaire pensioenregeling de laatste versie van het statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen (die op 1 mei 2004 in werking is getreden) van toepassing. De communautaire pensioenregeling is rechtstreeks van toepassing in alle lidstaten. De communautaire pensioenregeling behelst de diverse soorten pensioenen en uitkeringen (ouderdoms-, invaliditeits- en overlevingspensioenen).

Krachtens artikel 83 van het ambtenarenstatuut komen de uitkeringen krachtens de communautaire pensioenregeling ten laste van de begroting van de Gemeenschappen. Er is voor deze verplichting geen kapitaaldekking, doch de lidstaten waarborgen gezamenlijk de uitbetaling van deze uitkeringen volgens de verdeelsleutel die voor de financiering van deze uitgaven is vastgesteld. Tevens dragen de ambtenaren door middel van een verplichte bijdrage voor een derde bij in de langetermijnfinanciering van de communautaire pensioenregeling.

De verplichtingen van de communautaire pensioenregeling werden op basis van de populatie en de toepasselijke regels van het statuut op 31 december 2007 geëvalueerd. Deze waardering had betrekking op de beloningen wegens ouderdom, invaliditeit en overleving (verschillende pensioencategorieën plus invaliditeitsuitkering). Zij werd uitgevoerd volgens de methodiek van IAS 19. Dit is een internationale boekhoudnorm volgens welke de werkgever, uitgaande van de continuïteit van de regeling, zijn actuariële verplichtingen vaststelt, rekening houdend met de voor de actieve diensttijd van de werknemers toegezegde beloningen en met de verwachte loonontwikkeling.

Om deze verplichting te berekenen, werd de actuariële waarderingmethode gebruikt die bekend staat als de „projected unit credit”-methode. De voornaamste actuariële hypothesen die op de waarderingsdatum beschikbaar waren en voor de waardering werden gebruikt, zijn de volgende:

1. Het nominale discontopercentage (4,7 %) werd gebaseerd op staatsobligaties in de eurozone in december 2007 voor een duur die min of meer overeenkomt met die van de regeling (19 jaar), als een raming van de rendementscurve van nulcouponobligaties in euro in december 2007 voor dezelfde duur. Volgens IAS 19 moet het inflatiepercentage een over de duur van de regeling verwacht inflatiepercentage zijn: het moet derhalve voor de toekomst worden vastgesteld en werd gebaseerd op verwachte waarden zoals uitgedrukt door aan een index gekoppelde obligaties op de Europese financiële markten. Het verwachte inflatiepercentage op lange termijn bedroeg 2,3 % en bijgevolg bedroeg het reële discontopercentage 2,4 %.
2. De mortaliteitstabel is degene die sedert 2004 voor de waarderingen van de verplichting werden gebruikt. (mortaliteitstabel EU-2004).
3. De algemene salaristoename, die gelijk is aan de algemene herwaardering van de pensioenen, werd gebaseerd op een over twaalf jaar voortschrijdend gemiddelde van herwaardingsstatistieken van salarissen en pensioenen voor de periode 1996-2007, en bedroeg 0,4 %. De individuele salaristoename bovenop de algemene salaristoename werd aangepast, zodat zij rekening hield met de promoties van 2007. Deze tabel splitst het percentage van de individuele salaristoename uit per rang, salaristrap en het verwachte jaar van pensionering in de periode 2008 tot 2052.
4. De huwelijkscoëfficiënten voor actieve ambtenaren bij hun pensionering zijn gebaseerd op statistieken over de ambtenarenpopulatie en bedragen 90 % voor mannen en 60 % voor vrouwen. Voor gewezen ambtenaren (gepensioneerden en invaliden) werd rekening gehouden met de werkelijke huwelijkse staat.
5. Er werd uitgegaan van pensionering op het moment waarop de ambtenaar volledige pensioenrechten geniet, rekening houdend met de korting voor vervroegde uittreding en de zogeheten „Barcelona incentive” om later met pensioen te gaan, ten laatste op 65 jaar.

De verplichtingen omvatten de voorheen vastgestelde rechten voor de volgende personen:

1. het personeel in actieve dienst op 31 december 2007 bij alle instellingen en agentschappen die onder de communautaire pensioenregeling vallen;
2. het personeel dat zich in een uitgestelde situatie bevindt, dat wil zeggen personeel dat tijdelijk of definitief de instellingen heeft verlaten met behoud van rechten in de communautaire pensioenregeling (uitsluitend die met ten minste 10 dienstjaren);

3. de gewezen ambtenaren en andere personeelsleden die een ouderdomspensioen ontvangen;
4. de gewezen ambtenaren en andere personeelsleden die een invaliditeitspensioen ontvangen;
5. de gewezen ambtenaren en andere personeelsleden die een invaliditeitsuitkering ontvangen;
6. de gerechtigden van een overlevingspensioen (weduwen of weduwnaars, wezen en personen ten laste).

De gegevens over de populatie van de communautaire pensioenregeling op 31 december 2007 werden uit de databank van de Commissie gehaald. De resultaten die in het kader van deze studie werden verkregen, werden vergeleken met de vorige actuariële waardering op 31 december 2006.

De voornaamste te controleren punten zijn:

- De bruto actuariële verplichting werd per 31 december 2007 gewaardeerd op 34,567 miljard EUR.
- Het reële discontopercentage wijzigde van 1,9 % in 2006 tot 2,4 % in 2007; wanneer ook het algemene effect van de salarisgroei (0,5 % in 2006 en 0,4 % in 2007) in aanmerking wordt genomen, wijzigde het nettodiscontopercentage van 1,4 % in 2006 tot 2,0 % in 2007. Dit is een van de hoofdredenen voor de afname van de globale verplichting.
- De pensioenkosten voor 2007 werden gewaardeerd op 1,300 miljard EUR en de rentelasten op 1,313 miljard EUR.
- De geraamde actuariële baten van het jaar bedroegen 1,943 miljard EUR.
- De populatie van leden van de pensioenregeling steeg met 3 317 personen.
- De berekeningen van de brutopensioenen en de gezinstoelagen geschieden overeenkomstig het statuut.
- Belastingen die door de begunstigen moeten worden betaald, worden van de brutoverplichting afgetrokken om te komen tot de nettoverplichting die in de balans wordt opgenomen in verband met deze toekomstige betalingen (aangezien van de betaling van de pensioenen belastingen worden afgetrokken die in het jaar van betaling bij de ontvangsten van de Gemeenschappen worden geboekt).

2.12.2. *Pensioenen — anderen*

Dit betreft de verplichting opgenomen betreffende de pensioenverplichtingen voor de leden en gewezen leden van de Commissie, het Hof van Justitie (en het Gerecht van eerste aanleg), de Rekenkamer, de secretarissen-generaal van de Raad, de Ombudsman, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie. In deze rubriek is ook voor de eerste maal een verplichting opgenomen betreffende de pensioenen van bepaalde Parlementsleden.

2.12.3. *Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering*

Er is ook een waardering gemaakt voor de geraamde verplichting die de Gemeenschappen zullen hebben in verband met hun bijdragen aan het gemeenschappelijke stelsel van ziektekostenverzekering voor hun gepensioneerde personeelsleden.

2.13. LANGETERMIJNVOORZIENINGEN

(miljoen EUR)

	Bedrag op 31.12.2006	Aanvullende voorzieningen	Teruggeboekte ongebruikte bedragen	Gebruikte bedragen	Overdracht op korte termijn	Huidige discontowaarde	Bedrag op 31.12.2007
Rechtszaken	75	226	(3)	(1)	0	0	297
Ontmanteling kerninstallaties	806	0	0	0	(42)	(20)	744
Financiële	105	0	(50)	0	(44)	3	14
Veterinair Noodfonds	0	21	0	0	0	0	21
Overige	3	1		(1)	0	0	3
Totaal	989	248	(53)	(2)	(86)	(17)	1 079

Rechtszaken

Dit is de raming van de bedragen die waarschijnlijk na 2008 zullen moeten worden betaald in verband met lopende rechtszaken. Het grootste bedrag, namelijk 277 miljoen EUR, betreft rechtszaken die op 31 december 2007 lopend waren in verband met financiële correcties voor uitgaven van het ELGF en andere rechtszaken in verband met landbouwuittgaven.

Ontmanteling kerninstallaties

In 2002 heeft een consortium van onafhankelijke deskundigen een studie verricht en de kosten van de ontmanteling van de kerninstallaties van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (GCO) en het afvalbeheerprogramma geraamd. Deze raming van 1,145 miljard EUR (inclusief 76 miljoen EUR voor de verwezenlijking van de „green field”-optie, dat wil zeggen de totale verwijdering van alle gebouwen) dient als uitgangspunt voor de voorziening die in de financiële staten dient te worden opgenomen. In overeenstemming met de boekhoudregels van de Gemeenschappen is deze voorziening voor inflatie geïndexeerd (tegen een percentage van 2,5 %) en vervolgens omgerekend naar de netto contante waarde ervan (met behulp van de swapcurve van de nulcoupon in euro). Per 31 december 2007 resulteerde dat in een voorziening van 960 miljoen EUR, minus de tot dusver gemaakte kosten (138 miljoen EUR), wat neerkomt op 822 miljoen EUR, opgesplitst in 78 miljoen EUR (bedrag dat naar verwachting in 2008 zal worden betaald) en 744 miljoen EUR (daarna te betalen bedrag).

Gezien de geraamde duur van dit programma (ongeveer dertig jaar) moet worden opgemerkt dat er enige onzekerheid bestaat ten aanzien van deze raming, en dat de uiteindelijke kosten van de huidige raming kunnen afwijken.

Financiële voorzieningen

In het kader van de MKB-garantiefaciliteit 1998 en van de MKB-garantiefaciliteit 2001, is het EIF bevoegd in eigen naam, evenwel ten behoeve en voor rekening van de Commissie, garanties te verstrekken. Het financiële risico dat verbonden is aan de opgevraagde en de niet-opgevraagde garanties is echter beperkt. Op de balansdatum stemmen de financiële voorzieningen voor beide faciliteiten overeen met de betalingsverplichtingen tegenover financiële tussenpersonen minus de nettobetalingaanvragen die tot op die datum zijn ingediend. De financiële voorzieningen op lange termijn worden omgerekend tot hun netto contante waarde (met behulp van de swapcurve van de nulcoupon in euro).

Voorziening voor het Veterinair Noodfonds

Deze voorziening heeft betrekking op de ramingen van de bijdragen van de Gemeenschappen aan verschillende lidstaten in het kader van het Veterinair Noodfonds voor bepaalde dierziekten die zijn uitgebroken, en beloopt in totaal 42 miljoen EUR (in 2006: 35 miljoen EUR), opgesplitst in 21 miljoen EUR (bedrag dat naar verwachting in 2008 zal worden vereffend) en 21 miljoen EUR (daarna te gebruiken bedrag). Een bedrag van 9 miljoen EUR dat reeds voor betaling is toegezegd, is opgenomen als een schuld aan de lidstaten.

2.14. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN

2.14.1. Leningen

(miljoen EUR)

Naam	Saldo op 31.12.2006	Nieuwe leningen	Terugbetalingen	Wisselkoersverschillen	Verandering in boekwaarde	Saldo op 31.12.2007
MFB	969	0	(177)	0	0	792
Euratom	442	39	(1)	0	2	482
EGKS in liquidatie	463	0	(2)	(37)	0	424
Totaal	1 874	39	(180)	(37)	2	1 698

Opsplitsing van leningen in korte en lange termijn

(miljoen EUR)

Leningen	Looptijd < 1 jaar	Looptijd > 1 jaar	Totaal op 31.12.2007
MFB	60	732	792
Euratom	0	482	482
EGKS in liquidatie	71	353	424
Totaal	131	1 567	1 698

In deze rubriek zijn de leningen van de Europese Gemeenschappen met vervaldatum over meer dan een jaar opgenomen (opgelet: alle cijfers gelden na aftrek van de bedragen aangehouden door het Garantiefonds). De leningen omvatten de in een waardepapier belichaamde schulden, die (na eliminatie) 1,344 miljard EUR belopen (in 2006: 1,502 miljard EUR). De veranderingen in boekwaarde stemmen overeen met de veranderingen in de vervallen rente plus, in het geval van de leningen van de EGKS in liquidatie, de jaarlijkse afschrijving van alle materiële transactiekosten die bij aanvang werden gemaakt, berekend volgens de effectieverentemethode. De effectieve rentevoeten (uitgedrukt als een rente-interval) waren als volgt:

Leningen	31.12.2007	31.12.2006
MFB	3,816 % — 4,822 %	3,222 % — 4,54 %
Euratom	4,366 % — 5,6775 %	3,292 % — 5,6775 %
EGKS in liquidatie	4,375 % — 11,875 % ⁽¹⁾	3,0 % — 11,875 % ⁽¹⁾

⁽¹⁾ De bovengrenswaarde heeft betrekking op de lening met vaste rente die gedekt wordt door de renteswap (zie toelichting 2.3.4.2).

2.14.2. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen

(miljoen EUR)

Swaps aangegaan door de EGKS in liquidatie	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Op lange termijn	7	8
Op korte termijn	4	0
Totaal	11	8

Zie toelichting 2.3.4.2 voor meer informatie over de voor handelsdoeleinden aangehouden activa.

2.15. OVERIGE VERPLICHTINGEN OP LANGE TERMIJN

(miljoen EUR)

	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Financiëleleaseschulden	1 519	1 534
Gebouwen betaald in termijnen	427	425
Overige	43	61
Totaal	1 989	2 020

Deze rubriek betreft hoofdzakelijk verplichtingen met vervaldatum over meer dan een jaar (zie toelichting 2.2) en bedragen die betrekking hebben op bepaalde gebouwen die de Commissie heeft gekocht, waarbij de aankoopprijs in termijnen zal worden betaald. Het gaat niet om een leasecontract aangezien de eigendom onmiddellijk is overgegaan op de Commissie.

VLOTTENDE PASSIVA

2.16. VOORZIENINGEN OP KORTE TERMIJN

(miljoen EUR)

	Bedrag op 31.12.2006	Aanvullende voorzieningen	Teruggeboekte ongebruikte bedragen	Gebruikte bedragen	Naar/van andere rubrieken overgedragen bedragen	Huidige discontowaarde	Bedrag op 31.12.2007
Rechtszaken	72	19	(16)	(47)	0	0	28
Ontmanteling kerninstallaties	64	0	0	(30)	42	2	78
Veterinair Noodfonds	35	1	(8)	(7)	0	0	21
Financiële voorzieningen	173	57	(2)	(41)	44	2	233
Overige	35	0	(4)	0	(22)	0	9
Totaal	379	77	(30)	(125)	64	4	369

Deze rubriek omvat het deel van de voorzieningen met vervaldatum binnen het jaar.

2.17. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN OP KORTE TERMIJN

In deze rubriek zijn leningen ten belope van 131 miljoen EUR opgenomen met vervaldatum binnen het jaar na de balansdatum (zie toelichting 2.14.1) en 4 miljoen EUR in verband met voor verkoop beschikbare verplichtingen (zie toelichting 2.14.2).

2.18. CREDITEUREN

<i>(miljoen EUR)</i>		
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Kortlopend deel van de verplichtingen op lange termijn	65	60
Kortlopende schulden	13 939	24 723
Diverse schulden	189	220
Overlopende posten	81 187	69 077
Totaal	95 380	94 080

2.18.1. Kortlopend deel van de verplichtingen op lange termijn

<i>(miljoen EUR)</i>		
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Financiëleleaseschulden	32	28
Overige	33	32
Totaal	65	60

2.18.2. Kortlopende schulden

<i>(miljoen EUR)</i>		
Type	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Lidstaten	12 328	22 943
Leveranciers en overige	2 244	2 888
Subsidiabiliteit te controleren	(633)	(1 108)
Totaal	13 939	24 723

De kortlopende schulden betreffen voornamelijk kostendeclaraties die de Commissie ontvangen heeft in het kader van de subsidieactiviteiten. Zij worden gecrediteerd voor het gevraagde bedrag op het moment dat de declaratie wordt ontvangen. Indien de tegenpartij een lidstaat is, worden zij als zodanig ingedeeld. Dezelfde procedure wordt gevolgd voor facturen en kredietnota's bij opdrachten.

Bij de afsluitprocedure aan het einde van het jaar is rekening gehouden met de betrokken kostendeclaraties (zie toelichting 2.18.3). Bij deze afsluitboekingen zijn de geraamde subsidiabele bedragen derhalve als overlopende posten geboekt, terwijl de niet-subsidiabele bedragen overblijven op „subsidiabiliteit te controleren”. Om de activa en verplichtingen niet te overschatten, is besloten dat het te betalen nettobedrag onder de kortlopende verplichtingen wordt opgenomen.

De sterke afname onder deze rubriek is hoofdzakelijk te wijten aan een mutatie van bedragen tussen de rubrieken „kortlopende schulden” en „toegerekende lasten”. Zij is ontstaan doordat het boekhoudsysteem aan het einde van het jaar vroeger is afgesloten, waardoor minder bedragen werden geboekt als schulden dan in het jaar daarvoor. Het betekende ook dat de toegerekende lasten hoger waren dan in 2006, aangezien de eerder als schulden geboekte bedragen dienden te worden geboekt als toegerekende lasten.

Lidstaten

De voornaamste bedragen die in deze rubriek zijn opgenomen, zijn onbetaalde kostendeclaraties ten bedrage van 6,287 miljard EUR voor acties van de Structuurfondsen en een bedrag van 5,889 miljard EUR dat aan de lidstaten verschuldigd was na een wijziging van de begroting aan het einde van 2007 (in 2006: 7,415 miljard EUR).

Leveranciers en overige

Deze rubriek omvat zowel bedragen in verband met subsidieactiviteiten als bedragen die verschuldigd zijn uit hoofde van opdrachten. In deze rubriek zijn ook bedragen opgenomen die moeten worden betaald aan verschillende publieke organen (universiteiten, instituten, kamers van koophandel, Verenigde Naties, EIB enzovoort) en niet-geconsolideerde entiteiten, waaronder het EOF.

Subsidiabiliteit te controleren

Deze schulden worden met 633 miljoen EUR verminderd, namelijk dat deel van de verzoeken om terugbetaling dat ontvangen maar nog niet gecontroleerd werd, dat niet-subsidiabel werd geacht. De voornaamste bedragen betreffen DG Regionaal Beleid (229 miljoen EUR), DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen (194 miljoen EUR), DG Landbouw en plattelandsontwikkeling (109 miljoen EUR), DG Milieu (20 miljoen EUR) en DG Visserij en maritieme zaken (21 miljoen EUR).

Een saldo van 18 miljoen EUR blijft open als „te controleren facturen”, voornamelijk in het kader van aanbestedingen. Het gaat om ontvangen facturen en verzoeken om terugbetaling waarvoor de factuur nog moet worden gecontroleerd (geleverde goederen en diensten) en verzoeken om voorfinanciering.

2.18.3. Overlopende posten

	<i>(miljoen EUR)</i>	
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Toegerekende lasten	80 937	68 937
Uitgestelde baten	47	26
Overige	203	114
Totaal	81 187	69 077

De voornaamste toegerekende lasten zijn bedragen die moeten worden betaald in verband met uitgaven van het ELGF. Op 31 december 2007 ging het om 45,5 miljard EUR tegenover 45,2 miljard EUR vorig jaar. De belangrijkste bedragen in dit verband: 28,6 miljard EUR (in 2006 26,6 miljard EUR) heeft betrekking op tussen 16 oktober en 31 december 2007 gemaakte kosten die door de lidstaten zijn gedeclareerd en in januari en februari 2008 zijn betaald, 13,8 miljard EUR (in 2006 16,7 miljard EUR) heeft betrekking op rechtstreekse steun (die bestaat uit rechten die in 2007 zijn ontstaan met financiële gevolgen in 2008) en 3,1 miljard EUR heeft betrekking op de tijdelijke herstructurering van de suikersector.

Een ander belangrijk element waren de toegerekende lasten in verband met de Structuurfondsen (zij bestaan uit subsidiabele uitgaven die door operatoren of betalingsorganen tot 31 december 2007 zijn gedaan, waarvoor nog geen betalingsverzoek aan de Commissie was toegezonden). De belangrijkste bedragen waren: 6,7 miljard EUR voor het ELFPO, 16,9 miljard EUR voor het EFRO 2000-2006, ISPA en innovatieve acties (in 2006: 12,2 miljard EUR) en 7,8 miljard EUR voor het ESF (in 2006: 5,6 miljard EUR). De resterende toegerekende lasten van 3,9 miljard EUR hebben betrekking op andere beleidsterreinen, waarvan onderzoek het voornaamste is met ongeveer 1,2 miljard EUR.

Zoals gezegd in toelichting 2.18.2 is de toename van deze bedragen ten opzichte van 2006 te wijten aan het vroeger afsluiten van het boekhoudstelsel aan het einde van het jaar.

NETTOACTIVA

2.19. RESERVES

	<i>(miljoen EUR)</i>	
	Saldo op 31.12.2007	Saldo op 31.12.2006
Reëlewaarderreserve	7	4
Overige reserves:		
Garantiefonds	1 118	1 253
Herwaarderingsreserve	57	57
Opgenomen en verstrekte leningen	1 525	1 459
Overige	99	82
Totaal	2 799	2 851
Totaal	2 806	2 855

2.19.1. Reëlewaarderreserve

Overeenkomstig de boekhoudregels wordt de aanpassing aan de reële waarde van voor verkoop beschikbare activa geboekt door middel van de reëlewaarderreserve.

2.19.2. Overige reserves

Garantiefonds

Zie ook toelichting 2.3.3 in verband met de werking van het Garantiefonds. Deze reserve vormt de neerslag van het streefbedrag van 9 % van de openstaande en door het Fonds gegarandeerde bedragen, die als activa moeten worden gehouden. Zoals gezegd wordt het overschot van de activa van het Fonds boven dit streefbedrag van 9 % teruggeboekt naar de begroting.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve omvat de herwaarderings van vaste bedrijfsmiddelen. Het saldo van 57 miljoen EUR aan het einde van het jaar heeft betrekking op een herwaardering van terreinen en gebouwen van de Commissie, die reeds plaatsvond voor de overgang op de nieuwe boekhoudregels.

Reserve voor opgenomen en verstrekte leningen

Deze bedragen omvatten de reserves voor de door de Gemeenschappen opgenomen en verstrekte leningen. Het voornaamste bedrag heeft hoofdzakelijk betrekking op de reserves van de EGKS in liquidatie, waarvan de grootste de reserve is voor de activa van het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal. Deze reserve werd gecreëerd in de context van de opheffing van de EGKS en bedroeg op 31 december 2007 1,169 miljard EUR.

2.20. BIJ LIDSTATEN OP TE VRAGEN BEDRAGEN

	<i>(miljoen EUR)</i>
	Bedrag
Bij de lidstaten op te vragen bedragen op 31 december 2006	67 073
Terugbetaling van het begrotingsoverschot van 2006 aan de lidstaten	1 848
Mutatie in reserve Garantiefonds	(135)
Overige bewegingen in de reserves	79
EGKS in liquidatie: toewijzing van het resultaat van 2006	23
Economisch resultaat (overschot) van het begrotingsjaar	(7 462)
Totaal bij de lidstaten op te vragen bedragen op 31 december 2007	61 426

Dit bedrag vertegenwoordigt dat deel van de uitgaven dat de Gemeenschappen op 31 december 2007 reeds hebben opgelopen en dat ten laste komt van toekomstige begrotingen. Heel wat uitgaven worden volgens de boekhoudregels op transactiebasis aan jaar n toegerekend, ofschoon zij maar effectief in jaar n+1 zullen worden betaald met de begroting van jaar n+1. De boeking van de betrokken uitgaven bij deze passiva heeft, in combinatie met het feit dat de overeenkomstige bedragen uit toekomstige begrotingen worden gefinancierd, tot gevolg dat de passiva aan het einde van het jaar veel groter zijn dan de activa. De meest significante bedragen waarop moet worden gewezen, zijn de activiteiten van het ELGF. Het bedrag dat voor de periode van 16 oktober tot 31 december 2007 aan de lidstaten moest worden betaald, beliep 28,6 miljard EUR. In feite wordt het grootste deel van de op te vragen bedragen door de lidstaten betaald binnen twaalf maanden na het einde van het betrokken begrotingsjaar als onderdeel van de begroting van het volgende jaar.

In principe worden alleen de verplichtingen voor personeelsbeloningen van de Gemeenschappen tegenover hun personeel uitbetaald over een langere periode, waarbij de financiering van de pensioenbetalingen door de jaarlijkse begrotingen door de lidstaten gegarandeerd wordt. Alleen ter informatie wordt hieronder een raming van de uitsplitsing van toekomstige betalingen van personeelsbeloningen gegeven:

	<i>(miljoen EUR)</i>
	Bedrag
Op korte termijn: in 2008 te betalen bedragen	981
Op lange termijn: na 2008 te betalen bedragen	32 499
Totale verplichting personeelsbeloningen op 31 december 2007	33 480

Opgemerkt zij dat het voorgaande geen effect heeft op het begrotingsresultaat. De begrotingsontvangsten moeten altijd gelijk zijn aan of groter dan de begrotingsuitgaven, aangezien elk overschot op de ontvangsten aan de lidstaten wordt terugbetaald.

3. TOELICHTINGEN BIJ DE ECONOMISCHE RESULTATENREKENING

3.1. ONTVANGSTEN AAN EIGEN MIDDELEN EN BIJDRAGEN

(miljoen EUR)			
	Toelichting	2007	2006
Ontvangsten aan eigen middelen:	3.1.1		
Bni-middelen		73 922	70 134
Btw-middelen		19 442	17 207
Traditionele eigen middelen:			
Landbouwrechten		1 429	1 300
Douanerechten		15 288	13 764
Suikerheffingen		(36)	183
Totaal traditionele eigen middelen		16 681	15 247
Budgettaire aanpassingen	3.1.2	1 892	2 395
Bijdragen van derde landen (inclusief EVA-landen)		147	135
Totaal		112 084	105 118

De ontvangsten aan eigen middelen vormen het hoofdelement van de beleidsontvangsten van de Europese Gemeenschappen. Het grootste deel van de uitgaven wordt dus uit eigen middelen gefinancierd. De overige ontvangsten vertegenwoordigen immers slechts een klein deel van de totale financiering.

3.1.1. *Ontvangsten aan eigen middelen*

Er zijn drie categorieën eigen middelen: traditionele eigen middelen, btw-middelen en bni-middelen. De traditionele eigen middelen omvatten landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten. Een mechanisme voor de correctie van begrotingsonevenwichtigheden (korting t.b.v. het VK) maakt integrerend deel uit van het stelsel van eigen middelen. De lidstaten houden als inningskosten 25 % van de traditionele eigen middelen in. De bovenvermelde bedragen zijn nettobedragen.

De btw-middelen vloeien voort uit de toepassing van een voor alle landen geldend uniform percentage op de geharmoniseerde btw-grondslag, die voor alle lidstaten wordt afgetopt op 50 % van het bni. De bni-middelen vormen een variabele middelenbron die tijdens een gegeven begrotingsjaar de ontvangsten moet leveren ter dekking van de uitgaven die boven het bedrag liggen dat is geïnd uit hoofde van traditionele eigen middelen, btw-middelen en diverse ontvangsten. De ontvangsten vloeien voort uit de toepassing van een uniform percentage op de som van de bni's van alle lidstaten.

De toename van deze ontvangsten houdt rechtstreeks verband met de hogere begrote ontvangsten voor 2007 ten opzichte van 2006 (toename met 6 miljard EUR). Meer bepaald bij de douanerechten hebben een toename van de waarde van de invoer, een stijging van het gemiddelde tarief en de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot hogere ontvangsten geleid. De btw-ontvangsten namen toe na een verhoging van de btw-grondslag, die werd gecompenseerd door een lichte daling van het uniforme percentage. Aangezien de bni-middelen de resterende behoefte aan ontvangsten dekken, stegen zij eveneens evenredig met de toegenomen begrotingsuitgaven.

3.1.2. *Budgettaire aanpassingen*

De budgettaire aanpassingen omvatten het begrotingsoverschot uit 2006 (1,848 miljard EUR), dat indirect aan de lidstaten wordt terugbetaald door het in mindering te brengen op de bedragen die zij het volgende jaar aan de Gemeenschap moeten betalen. Het betreft dus ontvangsten voor 2007. Krachtens Besluit 2000/597/EG, Euratom van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen wordt het Verenigd Koninkrijk een correctie toegestaan in verband met begrotingsonevenwichtigheden. Aangezien dit bedrag door de andere lidstaten wordt gefinancierd, mag er geen netto-effect op het begrotingsresultaat of het economisch resultaat zijn. In deze rubriek werd echter een bedrag van 57 miljoen EUR geboekt dat betrekking heeft op de verschillen tussen de eurokoersen die voor begrotingsdoeleinden zijn gebruikt (zie artikel 10, lid 3, van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000) en de koersen die golden op het ogenblik waarop de lidstaten die geen deel uitmaken van de EMU, hun betalingen daadwerkelijk hebben verricht.

3.2. OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN

(miljoen EUR)

	Toelichting	2007	2006
Geldboeten	3.2.1	3 339	2 217
Landbouwheffingen	3.2.2	2 634	1 695
Teruggevorderde uitgaven:	3.2.3		
Direct gecentraliseerd beheer		93	50
Indirect gecentraliseerd beheer		10	(22)
Gedecentraliseerd beheer		133	8
Gedeeld beheer		577	1 244
Gezamenlijk beheer		1	16
Totaal		814	1 296
Ontvangsten uit administratief beheer:	3.2.4		
Personeel		908	856
Ontvangsten in verband met vaste bedrijfsmiddelen		26	23
Overige administratieve ontvangsten		181	103
Totaal		1 115	982
Diverse beleidsontvangsten:	3.2.5		
Aanpassingen/voorzieningen		23	43
Wisselkoersbaten		276	111
Overige		879	2 024
Totaal		1 178	2 178
Totaal		9 080	8 368

3.2.1. **Geldboeten**

Deze ontvangsten hebben betrekking op geldboeten die zijn opgelegd door de Commissie voor overtredingen van de mededingingsregels. Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer het besluit van de Commissie om een boete op te leggen is genomen en officieel ter kennis is gebracht van de betrokkene. Naast het bovenvermelde bedrag is er nog een boete van 899 miljoen EUR waarvoor de Europese Commissie in februari 2008 aan een softwarebedrijf een kennisgeving heeft toegezonden omdat dit zijn concurrentie beperkende gedragingen bleef voortzetten. Hetzelfde bedrijf, dat eerder in 2006 een geldboete van 280 miljoen EUR was opgelegd en in maart 2004 een van 497 miljoen EUR, is in beroep gegaan tegen deze huidige geldboete.

3.2.2. **Landbouwheffingen**

Deze bedragen hebben betrekking op melkheffingen ten belope van 232 miljoen EUR (in 2006: 436 miljoen EUR) en suikerheffingen ten belope van 2,402 miljard EUR (in 2006: 1,259 miljard EUR). Melkheffingen zijn in feite een instrument om de markt te beheren waarmee melkproducenten die hun referentiehoeveelheden overschrijden, kunnen worden gestraft. Aangezien zij niet samenhangen met eerdere betalingen door de Commissie, worden zij in de praktijk beschouwd als ontvangsten voor een specifiek doeleinde. De suikerheffingen houden verband met het herstructureringsfonds voor de suikerindustrie. De hervorming van de suikersector heeft de interne prijs van suiker verlaagd om de kloof tussen de EU-prijs en de internationale prijs te verkleinen. Om de suikerproducenten die minder goed kunnen meeconcurreren, aan te moedigen om de markt te verlaten, werd een zelffinancierend herstructureringsfonds opgericht, dat gefinancierd werd met de ontvangsten van een tijdelijke heffing op de suikerproducenten, die als een bestemmingsontvangst wordt behandeld. De bedoeling is dat deze regeling vier jaar duurt. Zij wordt beschouwd als ontvangsten voor een specifiek doeleinde.

3.2.3. **Teruggevorderde uitgaven**

Deze rubriek omvat de door de Commissie afgegeven invorderingsopdrachten die in het boekhoudsysteem van de Commissie zijn opgenomen, waarmee uitgaven die vroeger uit de algemene begroting zijn betaald, op basis van controles, afgesloten audits of subsidiabiliteitsanalyse worden teruggevorderd, alsook de invorderingsopdrachten die door lidstaten zijn afgegeven tegen begunstigen van uitgaven van het ELGF. Deze rubriek omvat ook de wijziging van de ramingen van de toegerekende baten vanaf het einde van vorig jaar tot nu. Deze rubriek toont echter niet de volledige omvang van de terugvorderingen van EG-uitgaven, met name voor de aanzienlijke uitgavegebieden van structurele maatregelen, waarin specifieke mechanismen van kracht zijn die ervoor zorgen dat niet-subsidiabele uitgaven worden terugbetaald, doorgaans zonder dat een invorderingsopdracht hoeft te worden afgegeven. De terugvorderingen van voorfinancieringen worden evenmin als ontvangsten opgenomen, in overeenstemming met de boekhoudregels van de EG. Voor meer informatie over de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen, zie deel E.6.

Teruggevorderde uitgaven: gedeeld beheer

Het totaal van 577 miljoen EUR dat in deze subrubriek is opgenomen, bestaat uit 500 miljoen EUR met betrekking tot het ELGF en 77 miljoen EUR voor structurele maatregelen.

a) *Landbouw, ELGF*

In het kader van de landbouw is het bedrag dat in deze rubriek als ontvangsten van het jaar is geboekt, namelijk 500 miljoen EUR, als volgt samengesteld:

- 532 miljoen EUR aan conformiteitscorrecties waartoe tijdens het jaar beslist was, minus een afname van de toegerekende baten aan het einde van het jaar van 172 miljoen EUR;
- 247 miljoen EUR aan terugbetalingen naar aanleiding van fraudegevallen en onregelmatigheden die door de lidstaten zijn gedeclareerd en teruggevorderd tijdens het jaar;
- de afname van de uitstaande betalingen die de lidstaten gedeclareerd hebben als terug te vorderen aan het einde van het jaar met betrekking tot fraudegevallen en onregelmatigheden ten belope van 107 miljoen EUR (902 miljoen EUR aan het einde van 2007 in vergelijking met 1,009 miljard EUR aan het einde van 2006) — zie ook toelichting **E.2.10.2.2**.

Op 31 december 2007 beliep het bedrag van de uitgaven van het ELGF, waarop na nog niet voltooide audits in de toekomst correcties kunnen worden uitgevoerd, in totaal 1,5 miljard EUR. Dit bedrag wordt in de buiten de balans gehouden posten als een voorwaardelijk actief opgenomen (zie toelichting **E.5.4.1**).

b) *Structurele maatregelen*

De in deze rubriek opgenomen terugvordering van uitgaven onder de structurele maatregelen beliep in totaal 77 miljoen EUR. De overeenstemmende bedragen voor 2006 waren 483 miljoen EUR hoger dan dit jaar. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan een besluit van de Commissie om de bijstand uit het EFRO aan één lidstaat te verminderen, waardoor in 2006 418 miljoen EUR werd geboekt als inkomsten.

Deze subrubriek omvat de door de Commissie afgegeven invorderingsopdrachten om buitensporige uitgaven terug te vorderen die tijdens vorige jaren gedaan zijn ten belope van 113 miljoen EUR, een invorderingsopdracht van 6 miljoen EUR met betrekking tot het Solidariteitsfonds en de wijziging van de toegerekende baten aan het einde van het jaar ten belope van 42 miljoen EUR. Slechts in de volgende gevallen worden invorderingsopdrachten afgegeven:

- formele financiële correctiebeschikkingen van de Commissie na het opsporen van onregelmatige uitgaven in de door de lidstaten gevraagde bedragen;
- aanpassingen bij de afsluiting van een programma die een vermindering van de EU-bijdrage meebrengen, wanneer een lidstaat niet voldoende subsidiabele uitgaven heeft gedeclareerd om de totale voorfinanciering en de reeds gedane tussentijdse betalingen te rechtvaardigen; dergelijke transacties kunnen zonder formele beschikking van de Commissie plaatsvinden, indien zij door de lidstaat worden aanvaard;
- terugbetaling van teruggevorderde bedragen na afsluiting ingevolge het resultaat van gerechtelijke procedures die aan de gang waren op het ogenblik van afsluiting.

De in 2007 afgegeven invorderingsopdrachten voor de terugvordering van uitgaven, voor een totaal van 119 miljoen EUR, kunnen als volgt uitgesplitst worden: 6 miljoen EUR voor het Solidariteitsfonds, 6 miljoen EUR voor de financiële correcties waartoe in 2006 beslist is, 18 miljoen EUR voor financiële correcties waartoe in 2007 beslist is en 89 miljoen EUR voor invorderingsopdrachten die niet geassocieerd zijn als financiële correcties. Andere afgegeven invorderingsopdrachten in verband met structurele maatregelen betreffen de terugvordering van voorfinancieringen (35 miljoen EUR), waarvan 20 miljoen EUR betrekking had op financiële correcties waartoe in 2007 beslist is. Deze bedragen worden niet als ontvangsten opgenomen, maar gecrediteerd in de rubriek voorfinanciering in de balans.

Een bedrag van 2,9 miljard EUR dat betrekking heeft op mogelijke financiële correcties die van lidstaten worden teruggevorderd, is als een voorwaardelijk actief opgenomen (zie toelichting **E.5.4.1**).

Teruggevorderde uitgaven: overige beheersvormen

Deze subrubriek omvat invorderingsopdrachten die de Commissie heeft afgegeven om bedragen die tijdens vorige jaren onverschuldigd zijn betaald, terug te vorderen (194 miljoen EUR), en de wijziging van de toegerekende baten aan het einde van het jaar ten belope van 52 miljoen EUR. Andere terugvorderingen onder de overige beheersvormen hebben betrekking op voorfinancieringen (162 miljoen EUR). Deze bedragen worden niet als ontvangsten opgenomen, maar gecrediteerd in de rubriek voorfinanciering in de balans.

3.2.4. *Ontvangsten uit administratief beheer*

Deze ontvangsten vloeien voort uit inhoudingen op de salarissen van het personeel en bestaan hoofdzakelijk uit twee bedragen: pensioenbijdragen en belastingen op inkomen.

3.2.5. Diverse beleidsontvangsten

Een bedrag van 296 miljoen EUR (in 2006: 358 miljoen EUR) houdt verband met van toetredingslanden ontvangen bedragen. Een van de belangrijkste redenen voor de daling van de diverse beleidsontvangsten ten opzichte van vorig jaar is het feit dat het jaar daarvoor voor 397 miljoen EUR aan ontvangsten geboekt stond in verband met de waardevermindering van ELGF-vorderingen. Bovendien was er tijdens het jaar daarvoor ook een buitengewoon bedrag opgenomen van 778 miljoen EUR dat betrekking had op voorfinancieringen die voor het eerst werden opgenomen in de balans, waarvan de tegenpartij in deze rubriek voorkomt. Het grootste deel daarvan, 652 miljoen EUR, houdt verband met middelen die uit de Schengenfaciliteit zijn betaald. In 2007 beliep het overeenstemmende bedrag 33 miljoen EUR.

Wisselkoersbaten, behalve die welke betrekking hebben op de in toelichting 3.5 behandelde financiële activiteiten, zijn eveneens in deze rubriek opgenomen. Deze baten vloeien voort uit de dagelijkse activiteiten en daarmee verband houdende transacties die worden verricht in andere valuta's dan de euro, alsmede uit de herwaardering aan het einde van het jaar die nodig is voor het opstellen van de rekeningen. Het betreft zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde winsten.

3.3. ADMINISTRATIEVE UITGAVEN

	(miljoen EUR)	
	2007	2006
Personeelsuitgaven	4 289	3 998
Uitgaven in verband met immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	343	348
Andere administratieve uitgaven	2 488	2 273
Totaal	7 120	6 619

Het betreft administratieve uitgaven in het kader van de activiteiten van de Gemeenschappen, waarbij het gaat om personeelsuitgaven en uitgaven in verband met immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen (zoals waardevermindering, onderhoudskosten enz.).

3.4. BELEIDSUITGAVEN

	(miljoen EUR)		
	Toelichting	2007	2006
Voornaamste beleidsuitgaven:	3.4.1		
Direct gecentraliseerd beheer		9 504	12 273
Indirect gecentraliseerd beheer		1 185	677
Gedecentraliseerd beheer		1 978	1 809
Gedeeld beheer		89 778	90 828
Gezamenlijk beheer		949	34
Totaal		103 394	105 621
Overige beleidsuitgaven:	3.4.2		
Aanpassingen/voorzieningen		260	116
Wisselkoersverliezen		399	126
Overige		629	940
Totaal		1 288	1 182
Totaal		104 682	106 803

3.4.1. Voornaamste beleidsuitgaven

De beleidsuitgaven van de Europese Gemeenschappen bestrijken de verschillende rubrieken van de financiële vooruitzichten en nemen verschillende vormen aan, afhankelijk van de wijze waarop de financiële middelen worden uitgekeerd en beheerd. Het grootste deel van de uitgaven, namelijk 87 %, valt onder de rubriek „gezamenlijk beheer”, hetgeen inhoudt dat taken aan de lidstaten worden gedelegeerd, onder meer op het gebied van de ELGF-uitgaven en structurele maatregelen.

Een groot deel van de daling van de beleidsuitgaven is toe te schrijven aan het feit dat sommige gefinancierde projecten sinds 2006 afliepen, terwijl andere minder ver gevorderd waren dan in 2006 gepland was. Voor het gedeelde beheer was er een daling van 4,5 miljard EUR voor structurele maatregelen, hoofdzakelijk EFRO, die vooral te wijten is aan de bovenvermelde redenen. Deze daling werd gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging met 3,3 miljard EUR voor de landbouwuitgaven als gevolg van de invoering van een nieuw fonds voor plattelandontwikkeling, het ELFPO.

De daling van 2,7 miljard EUR in de uitgaven voor direct gecentraliseerd beheer wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging met 0,9 miljard EUR van de uitgaven voor gezamenlijk beheer, die veroorzaakt werd door een betere classificatie van deze projecten. De rest van de daling valt ook te verklaren door de bovenvermelde redenen, dat wil zeggen het aflopen van sommige projecten en het feit dat sommige projecten minder ver gevorderd waren dan in 2006 gepland was.

3.4.2. Overige beleidsuitgaven

Wisselkoersverliezen, behalve die op de in toelichting 3.6 hieronder behandelde financiële activiteiten, vloeien voort uit de dagelijkse activiteiten en daarmee verband houdende transacties die worden verricht in andere valuta's dan de euro, alsmede uit de herwaardering aan het einde van het jaar die nodig is voor het opstellen van de rekeningen. Het betreft zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde verliezen.

De subrubriek „overige” bevat voorfinancieringscorrecties en bedragen die zijn afgeschreven/verloren bij realisering met betrekking tot vorderingen van de Commissie. Ook is er een bedrag van 224 miljoen EUR opgenomen in verband met een geconsolideerd agentschap: dit heeft betrekking op de tenuitvoerlegging van het CARDS-programma in Kosovo en in Servië en Montenegro.

3.5. ONTVANGSTEN UIT FINANCIËLE VERRICHTINGEN

	(miljoen EUR)	
	2007	2006
Baten uit dividenden (van risicokapitaalfondsen)	6	6
Rentebaten:		
Op voorfinanciering	33	43
Op laattijdige betalingen	81	65
Op swaps	19	20
Op voor verkoop beschikbare activa	97	92
Op leningen	106	96
Op geldmiddelen en kasequivalenten	263	123
Overige	12	1
Totaal	611	440
Overige financiële baten:		
Op de verkoop van financiële activa gerealiseerde winst	6	25
Terugboeking van waardevermindingsverliezen op financiële activa	1	2
Overige	23	104
Totaal	30	131
Huidige waardeaanpassingen	24	43
Wisselkoersbaten	3	1
Totaal	674	621

Het financiële inkomen van de Gemeenschappen bestaat uit rentebaten op leningen (zowel uit de algemene begroting als uit opgenomen middelen verstrekte leningen), alsmede uit rentebaten op schuldvorderingen en afgeleide instrumenten. Het omvat ook rente op bedragen op bankrekeningen en kortlopende bankdeposito's.

3.6. UITGAVEN VOOR FINANCIËLE VERRICHTINGEN

	(miljoen EUR)	
	2007	2006
Rentelasten:		
Leasing	101	102
Op swaps	17	16
Op opgenomen leningen	91	81
Overige	5	1
Totaal	214	200
Overige financiële lasten:		
Aanpassingen aan financiële voorzieningen	11	38
Financiële lasten op begrotingsinstrumenten	57	55
Op de verkoop van financiële activa gerealiseerd verlies	9	0
Waardeverminderv verliezen op financiële activa	15	10
Overige	35	23
Totaal	127	126
Huidige waardeaanpassingen	7	0
Wisselkoersverliezen	6	5
Totaal	354	331

De belangrijkste uitgaven voor financiële verrichtingen van de Europese Gemeenschappen betreffen rente: zij hebben hoofdzakelijk te maken met financiëleleasecontracten en opgenomen leningen om leenactiviteiten te financieren. Andere uitgaven omvatten behalve verliezen op de verkoop en de waardevermindering van financiële activa ook aanpassingen van de financiële voorzieningen en de beheersvergoedingen die aan de vertrouwenspersonen worden betaald.

3.7. AANDEEL IN HET NETTO-OVERSCHOT/(-TEKORT) VAN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMINGEN

Overeenkomstig de equity- of vermogensmutatiemethode nemen de Gemeenschappen in hun economische resultatenrekening hun aandeel in het netto-overschot van het EIF en van hun gemeenschappelijke ondernemingen op (zie ook de toelichtingen E.2.3.1 en E.2.3.2).

3.8. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

In het gesegmenteerde verslag worden de beleidsontvangsten en -uitgaven uitgesplitst per beleidsterrein van de Commissie volgens de structuur van de activiteitsgestuurde begroting. De beleidsterreinen kunnen worden gegroepeerd in drie grote categorieën: activiteiten in de Europese Unie, activiteiten buiten de Europese Unie en diensten en overige.

„Activiteiten in de Europese Unie” is de grootste categorie en omvat de talrijke beleidsterreinen die binnen de Europese Unie worden uitgevoerd. „Activiteiten buiten de Europese Unie” betreft het beleid dat buiten de Unie wordt gevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van handel en ontwikkelingssamenwerking. „Diensten en overige” omvat de interne en horizontale activiteiten die noodzakelijk zijn voor het functioneren van de instellingen en organen van de Gemeenschappen.

De geconsolideerde agentschappen zijn in de verschillende beleidsterreinen geïntegreerd. Andere instellingen, naast de Commissie, zijn in een specifiek beleidsterrein gegroepeerd. De cijfers voor de verschillende beleidsterreinen zijn brutocijfers voor consolidatie-uitsluitingen. Deze consolidatie-uitsluitingen worden globaal in één kolom opgenomen („buiten de consolidatie”).

Opgemerkt zij dat eigen middelen en bijdragen niet worden uitgesplitst voor de verschillende activiteiten omdat zij door centrale diensten van de Commissie worden berekend, geïnd en beheerd. Zij worden hier opgevoerd om een vergelijking met het nettoresultaat van de economische resultatenrekening mogelijk te maken.

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – SAMENVATTING

(miljoen EUR)

	Activiteiten in de EU	Activiteiten buiten de EU	Diensten en overige	EGKS in liquidatie	Overige instellingen	Buiten consolidatie	Totaal
Beleidsontvangsten:							
Geldboeten	3 339	0	0	0	0	0	3 339
Landbouwheffingen	2 634	0	0	0	0	0	2 634
Teruggevorderde uitgaven	611	211	1	0	0	(9)	814
Ontvangsten uit administratief beheer	78	26	749	0	360	(98)	1 115
Overige beleidsontvangsten	1 419	319	264	1	1	(826)	1 178
TOTAAL BELEIDSONTVANGSTEN	8 081	556	1 014	1	361	(933)	9 080
Administratieve uitgaven:	(2 069)	(958)	(1 804)	0	(2 438)	149	(7 120)
Personeelsuitgaven	(1 497)	(678)	(950)	0	(1 172)	8	(4 289)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(88)	(10)	(108)	0	(137)	0	(343)
Andere administratieve uitgaven	(484)	(270)	(746)	0	(1 129)	141	(2 488)
Beleidsuitgaven:	(98 267)	(6 192)	(955)	(52)	0	784	(104 682)
Direct gecentraliseerd beheer	(6 403)	(2 917)	(637)	0	0	453	(9 504)
Indirect gecentraliseerd beheer	(1 159)	(258)	(2)	0	0	234	(1 185)
Gedecentraliseerd beheer	(17)	(1 961)	0	0	0	0	(1 978)
Gedeeld beheer	(89 778)	0	0	0	0	0	(89 778)
Gezamenlijk beheer	(151)	(799)	0	0	0	1	(949)
Overige beleidsuitgaven	(759)	(257)	(316)	(52)	0	96	(1 288)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(100 336)	(7 150)	(2 759)	(52)	(2 438)	933	(111 802)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(92 255)	(6 594)	(1 745)	(51)	(2 077)	0	(102 722)
Eigen middelen en ontvangsten uit bijdragen							112 084
Overschot beleidsactiviteiten							9 362
Netto financiële baten							320
Mutatie in de verplichting personeelsbeloningen							(2 207)
Aandeel in de resultaten van geassocieerde deelnemingen/gemeenschappelijke ondernemingen							(13)
Economisch resultaat van het begrotingsjaar							7 462

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – ACTIVITEITEN IN DE EU

(miljoen EUR)

	Economische en financiële zaken	Onderneming en industrie	Mededinging	Werkgelegenheid	Landbouw	Energie en vervoer	Leefmilieu	Onderzoek	Informatiemaatschappij
Beleidsontvangsten:									
Geldboeten	0	0	3 339	0	0	0	0	0	0
Landbouwheffingen	0	0	0	0	2 634	0	0	0	0
Teruggevorderde uitgaven	0	0	0	91	504	3	0	4	8
Ontvangsten uit administratief beheer	0	9	0	0	0	2	1	0	9
Overige beleidsontvangsten	0	152	0	36	41	207	36	339	19
TOTAAL BELEIDSONTVANGSTEN	0	161	3 339	127	3 179	212	37	343	36
Administratieve uitgaven:	(48)	(181)	(60)	(88)	(97)	(180)	(86)	(171)	(119)
Personeelsuitgaven	(42)	(129)	(56)	(69)	(83)	(137)	(64)	(146)	(91)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	0	(8)	0	(1)	0	(1)	(1)	0	0
Andere administratieve uitgaven	(6)	(44)	(4)	(18)	(14)	(42)	(21)	(25)	(28)
Beleidsuitgaven:	(32)	(310)	(22)	(9 848)	(55 493)	(995)	(205)	(3 215)	(890)
Direct gecentraliseerd beheer	(32)	(241)	0	(182)	(30)	(652)	(180)	(3 193)	(818)
Indirect gecentraliseerd beheer	0	0	0	0	0	(58)	(10)	(2)	(43)
Gedecentraliseerd beheer	0	0	0	0	(1)	(16)	0	0	0
Gedeeld beheer	0	0	0	(9 643)	(55 227)	0	0	0	0
Gezamenlijk beheer	0	0	0	0	0	(136)	0	0	0
Overige beleidsuitgaven	0	(69)	(22)	(23)	(235)	(133)	(15)	(20)	(29)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(80)	(491)	(82)	(9 936)	(55 590)	(1 175)	(291)	(3 386)	(1 009)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(80)	(330)	3 257	(9 809)	(52 411)	(963)	(254)	(3 043)	(973)

(miljoen EUR)

	Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek	Visserij	Interne markt	Regionaal beleid	Belastingen en douane	Onderwijs en cultuur	Gezondheid en consumentenbe- scherming	Vrijheid, veiligheid en recht	Totaal activiteiten in de EU
Beleidsontvangsten:									
Geldboeten	0	0	0	0	0	0	0	0	3 339
Landbouwheffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	2 634
Teruggevorderde uitgaven	0	(46)	0	30	0	11	5	1	611
Ontvangsten uit administratief beheer	53	0	0	0	0	4	0	0	78
Overige beleidsontvangsten	52	1	189	(1)	0	181	85	82	1 419
TOTAAL BELEIDSONTVANGSTEN	105	(45)	189	29	0	196	90	83	8 081
Administratieve uitgaven:	(355)	(32)	(138)	(63)	(41)	(196)	(135)	(79)	(2 069)
Personeelsuitgaven	(224)	(27)	(93)	(51)	(35)	(96)	(93)	(61)	(1 497)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmid- delen	(67)	0	(3)	0	(1)	(2)	(3)	(1)	(88)
Andere administratieve uitgaven	(64)	(5)	(42)	(12)	(5)	(98)	(39)	(17)	(484)
Beleidsuitgaven:	(107)	(792)	(51)	(24 239)	(37)	(1 216)	(379)	(436)	(98 267)
Direct gecentraliseerd beheer	(90)	(274)	(7)	(20)	(37)	(147)	(322)	(178)	(6 403)
Indirect gecentraliseerd beheer	0	0	0	(31)	0	(998)	(16)	(1)	(1 159)
Gedecentraliseerd beheer	0	0	0	0	0	0	0	0	(17)
Gedeeld beheer	0	(516)	0	(24 173)	0	0	0	(219)	(89 778)
Gezamenlijk beheer	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(151)
Overige beleidsuitgaven	(17)	(2)	(44)	0	0	(71)	(41)	(38)	(759)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(462)	(824)	(189)	(24 302)	(78)	(1 412)	(514)	(515)	(100 336)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(357)	(869)	0	(24 273)	(78)	(1 216)	(424)	(432)	(92 255)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – ACTIVITEITEN BUITEN DE EU

(miljoen EUR)

	Buitenlandse betrekkingen	Handels	Ontwikkeling	Uitbreiding	Humanitaire hulp	Totaal activiteiten buiten de EU
Beleidsontvangsten:						
Teruggevorderde uitgaven	61	0	6	142	2	211
Ontvangsten uit administratief beheer	25	0	1	0	0	26
Overige beleidsontvangsten	69	0	(2)	252	0	319
TOTAAL BELEIDSONTVANGSTEN	155	0	5	394	2	556
Administratieve uitgaven:	(684)	(46)	(133)	(74)	(21)	(958)
Personeelsuitgaven	(451)	(41)	(119)	(53)	(14)	(678)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(8)	0	0	(2)	0	(10)
Andere administratieve uitgaven	(225)	(5)	(14)	(19)	(7)	(270)
Beleidsuitgaven:	(2 943)	(9)	(853)	(1 709)	(678)	(6 192)
Direct gecentraliseerd beheer	(1 540)	(8)	(508)	(389)	(472)	(2 917)
Indirect gecentraliseerd beheer	(32)	0	(1)	(225)	0	(258)
Gedecentraliseerd beheer	(711)	0	(348)	(902)	0	(1 961)
Gezamenlijk beheer	(644)	(1)	15	34	(203)	(799)
Overige beleidsuitgaven	(16)	0	(11)	(227)	(3)	(257)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(3 627)	(55)	(986)	(1 783)	(699)	(7 150)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(3 472)	(55)	(981)	(1 389)	(697)	(6 594)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – DIENSTEN EN OVERIGE

(miljoen EUR)

	Pers en communicatie	Bureau voor fraudebestrijding	Coördinatie	Personeel en administratie	Eurostat	Begroting	Controle	Talen	Overige	Totaal diensten en overige
Beleidsontvangsten:										
Teruggevorderde uitgaven	0	0	0	2	(1)	0	0	0	0	1
Ontvangsten uit administratief beheer	2	5	0	616	0	43	0	83	0	749
Overige beleidsontvangsten	(2)	(1)	5	15	0	10	0	2	235	264
TOTAAL BELEIDSONTVANGSTEN	0	4	5	633	(1)	53	0	85	235	1 014
Administratieve uitgaven:	(93)	(45)	(146)	(1 152)	(62)	(45)	(8)	(316)	63	(1 804)
Personeelsuitgaven	(59)	(31)	(120)	(414)	(57)	(36)	(7)	(252)	26	(950)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(2)	0	0	(106)	0	0	0	0	0	(108)
Andere administratieve uitgaven	(32)	(14)	(26)	(632)	(5)	(9)	(1)	(64)	37	(746)
Beleidsuitgaven:	(82)	(11)	(2)	(44)	(56)	(473)	0	(1)	(286)	(955)
Direct gecentraliseerd beheer	(79)	(11)	(1)	(39)	(56)	(470)	0	(1)	20	(637)
Indirect gecentraliseerd beheer	(2)	0	0	0	0	0	0	0	0	(2)
Overige beleidsuitgaven	(1)	0	(1)	(5)	0	(3)	0	0	(306)	(316)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(175)	(56)	(148)	(1 196)	(118)	(518)	(8)	(317)	(223)	(2 759)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(175)	(52)	(143)	(563)	(119)	(465)	(8)	(232)	12	(1 745)

4. TOELICHTINGEN BIJ HET KASSTROOMOVERZICHT

4.1. DOEL EN SAMENSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Informatie over de kasstroom wordt gebruikt om een basis te verschaffen voor het beoordelen van het vermogen van de Gemeenschappen om geldmiddelen en kasequivalenten te genereren, en van hun behoeften om deze kasstromen te gebruiken.

Voor het opstellen van het kasstroomoverzicht is gebruik gemaakt van de indirecte methode. Dat betekent dat de nettowinst of het nettoverlies van het begrotingsjaar wordt aangepast om rekening te houden met de gevolgen van transacties van niet-contante aard, latencies of voorzieningen voor reeds of nog te ontvangen of betalen kasstromen uit de beleidsactiviteiten, en baten of lasten die verband houden met investerings- of financieringskasstromen.

Kasstromen die voortkomen uit transacties in vreemde valuta's moeten worden gepresenteerd in de rapporteringsvaluta van de Europese Gemeenschappen (de euro) door op het bedrag in de vreemde valuta de wisselkoers toe te passen die op de datum van de kasstroom geldt tussen de euro en de vreemde valuta.

Het bovenstaande kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de kasstromen tijdens de periode, ingedeeld volgens beleidsactiviteiten en investeringsactiviteiten (de Gemeenschappen hebben geen financieringsactiviteiten).

4.2. BELEIDSACTIVITEITEN

Beleidsactiviteiten zijn de activiteiten van de Gemeenschappen die geen investeringsactiviteiten zijn. Het betreft het grootste deel van de activiteiten. Aan begunstigden verstrekte leningen (en de daarmee samenhangende opgenomen leningen, indien van toepassing) worden niet beschouwd als investerings- of financieringsactiviteiten, aangezien zij deel uitmaken van de algemene doelstellingen en derhalve van de dagelijkse activiteiten van de Gemeenschappen. Onder de beleidsactiviteiten vallen ook investeringen zoals het EIF, de EBWO en risicokapitaalfondsen. Het doel van deze activiteiten is immers bij te dragen tot de verwezenlijking van beleidsgerichte resultaten.

4.3. INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investeringsactiviteiten zijn de verwerving en vervreemding van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen en van andere investeringen die niet in kasequivalenten zijn vervat. Aan begunstigden verstrekte leningen vallen niet onder de investeringsactiviteiten. Het doel is een overzicht te geven van de echte investeringen van de Gemeenschappen.

Er moet op worden gewezen dat een bedrag van 5,037 miljard EUR aan geldmiddelen en kasequivalenten die bij de Gemeenschappen berusten, niet beschikbaar is voor gebruik door de Gemeenschappen. Het betreft hier geldmiddelen ontvangen ter betaling van opgelegde geldboeten, waarbij de tegenpartij tegen het opleggen van de geldboete beroep heeft aangetekend. Deze bedragen worden in toelichting **E.2.11** duidelijk vermeld als „aan restricties onderhevige geldmiddelen”.

5. BUITENBALANSPOSTEN

VOORWAARDELIJKE ACTIVA

(miljoen EUR)

	Toelichting	31.12.2007	31.12.2006
Ontvangen garanties:	5.1		
Garanties met betrekking tot voorfinanciering	5.1.1	1 147	1 182
Garanties met betrekking tot aanhangige zaken in verband met geldboeten	5.1.2	2 563	1 783
Overige ontvangen garanties	5.1.3	784	954
Totaal		4 494	3 919
Ondertekende overeenkomsten inzake opgenomen leningen	5.2	0	0
Voorwaardelijke activa met betrekking tot fraudegevallen en onregelmatigheden op het gebied van structurele maatregelen	5.3	1 701	1 477
Overige voorwaardelijke activa	5.4	4 455	1 274
Totaal voorwaardelijke activa		10 650	6 670

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN EN VASTLEGGINGEN VOOR TOEKOMSTIGE FINANCIERINGEN

(miljoen EUR)

Voorwaardelijke verplichtingen	Toelichting	31.12.2007	31.12.2006
Verstrekte garanties:	5.5		
Garanties voor EIB-leningen	5.5.1	15 787	14 792
Overige verstrekte garanties	5.5.2	76	0
Totaal		15 863	14 792
Geldboeten — zaken in beroep voor het Hof van Justitie	5.6	8 682	5 611
ELGF — hangende rechtszaken	5.7	1 095	1 255
Bedragen met betrekking tot rechtszaken en andere geschillen	5.8	2 043	2 429
Overige voorwaardelijke verplichtingen	5.9	19	7
Totaal voorwaardelijke verplichtingen		27 702	24 094

Vastleggingen voor toekomstige financieringen	Toelichting	31.12.2007	31.12.2006
Niet-opgenomen vastleggingen	5.10	239	256
Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten	5.11	95 992	90 040
Juridische verbintenissen met betrekking tot zaken die over meerdere jaren lopen	5.12		
Structurele maatregelen	5.12.1	385 722	0
Protocollen met de Middellandse Zeelanden	5.12.2	262	260
Visserijovereenkomsten	5.12.3	225	337
Totaal		386 209	597
Participaties in gelieerde organisaties	5.13		
Niet-opgevraagd aandelenkapitaal EBWO	5.13.1	443	443
Niet-opgevraagd aandelenkapitaal EIF	5.13.2	553	480
Totaal		996	923
Vastleggingen voor operationele leases	5.14	2 003	1 660
Contractuele verplichtingen	5.15	806	567
Totaal vastleggingen voor toekomstige financieringen		486 245	94 043

Alle voorwaardelijke verplichtingen en vastleggingen zouden, indien ze zich zouden realiseren, door de Gemeenschapsbegroting van de volgende jaren worden gedragen. De Gemeenschapsbegroting wordt gefinancierd door de lidstaten.

VOORWAARDELIJKE ACTIVA
5.1. ONTVANGEN GARANTIES
5.1.1. Garanties met betrekking tot voorfinanciering

Dit zijn garanties die de Europese Gemeenschappen bij de betaling van voorschotten (voorfinanciering) van de begunstigden verlangen. Er zijn twee waarden om voor dit soort garantie op te nemen: de „nominale waarde” en de „lopende waarde”. Voor de „nominale waarde” houdt de gebeurtenis die de garantie doet ontstaan verband met het bestaan van de garantie. De nominale waarde wordt als voorwaardelijk actief opgenomen. Voor de „lopende waarde” is de gebeurtenis die de garantie doet ontstaan de betaling van de voorfinanciering en/of latere vereffeningen. De „lopende waarde” wordt in de toelichtingen bij de financiële staten opgenomen.

Op 31 december 2007 bedroeg de „nominale waarde” van de door de Commissie ontvangen garanties met betrekking tot voorfinanciering 1,007 miljoen EUR ten opzichte van 772 miljoen EUR voor de „lopende waarde”. Zie ook de toelichtingen **E.2.5** en **E.2.9** voor nadere informatie betreffende voorfinanciering op lange en korte termijn.

5.1.2. Garanties met betrekking tot aanhangige zaken in verband met geldboeten

Dit zijn garanties die zijn ontvangen van degene die tegen een geldboete van de Gemeenschappen beroep wenst aan te tekenen. In plaats van de geldboete voorlopig te betalen, kan voor het betrokken bedrag (en de rente) een bankgarantie worden verstrekt.

5.1.3. **Overige ontvangen garanties**

	(miljoen EUR)	
	31.12.2007	31.12.2006
Euratomleningen: garanties van derde landen	474	436
Honoreringgaranties	217	402
Garanties ontvangen in het kader van aanbestedingen	4	5
Garanties voor betalingsachterstanden	6	18
Overige	83	93
Totaal	784	954

De Commissie heeft garanties van derden ontvangen voor via Euratom verstrekte leningen. De Commissie heeft geen garanties van derden ontvangen voor leningen die in het kader van de regeling voor macrofinanciële bijstand zijn verstrekt. Voor deze leningen wordt echter een garantie verstrekt door het Garantiefonds. Soms worden uitvoeringgaranties verlangd om ervoor te zorgen dat de begunstigden van communautaire middelen voldoen aan de verplichtingen van hun contract met de Gemeenschappen. In „overige garanties” is een bedrag opgenomen van 73 miljoen EUR op 31 december 2007 (in 2006: 83 miljoen EUR) in verband met door de EGKS in liquidatie ontvangen garanties voor verstrekte leningen (zoals aangegeven in de desbetreffende contracten).

5.2. **ONDERTEKENDE OVEREENKOMSTEN INZAKE OPGENOMEN LENINGEN**

Dit zijn overeenkomsten inzake opgenomen leningen die door de Gemeenschappen zijn gesloten, doch die nog niet waren opgenomen voor het einde van het jaar. Er waren er geen op 31 december 2007 of 2006.

5.3. **FRAUDEGEVALLEN EN ONREGELMATIGHEDEN — STRUCTURELE MAATREGELEN**

De onderstaande tabel toont het potentiële bedrag dat lidstaten kunnen terugvorderen nadat zij onregelmatige vorderingen op Structuurfondsen hebben ontdekt. Zij is gebaseerd op de formele mededelingen van de lidstaten overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1681/94 van de Commissie. De bedragen zijn uitgesplitst per lidstaat.

De onderstaande tabel toont de bedragen waarvan de lidstaten hebben vastgesteld dat zij nog kunnen worden ingevorderd.

VOORWAARDELIJKE ACTIVA: FRAUDEGEVALLEN EN ONREGELMATIGHEDEN

	(miljoen EUR)	
Lidstaat	31.12.2007	31.12.2006
Oostenrijk	15	15
België	16	15
Tsjechië	1	0
Denemarken	10	12
Estland	1	0
Finland	3	3
Frankrijk	12	13
Duitsland	592	580
Griekenland	69	65
Hongarije	1	0
Ierland	1	2
Italië	434	412
Letland	1	0
Nederland	12	12
Polen	11	1

(miljoen EUR)		
Lidstaat	31.12.2007	31.12.2006
Portugal	83	73
Slowakije	1	0
Slovenië	0	1
Spanje	249	157
Zweden	2	1
Verenigd Koninkrijk	178	115
Totaal	1 692	1 477

De in deze tabel vermelde bedragen zijn eerder theoretische maxima zijn dan bedragen die daadwerkelijk ter beschikking van de Gemeenschapsbegroting zullen worden gesteld, want:

- de lidstaten delen niet altijd de resultaten van hun terugvorderingsmaatregelen mee;
- hoewel de lidstaten de Commissie op de hoogte moeten houden van de kansen op terugvordering, is het onmogelijk precies vast te stellen in welke mate de bedragen daadwerkelijk zullen worden geïnd. Het nationale recht voorziet soms in verjaringstermijnen van 30 jaar, zodat de overheid niet snel formeel van terugvordering zal afzien, zelfs indien de kansen op inning slechts theoretisch zijn. Voor de structurele maatregelen zijn de lidstaten voortaan verplicht aan de Commissie jaarlijks een overzicht van de nog terug te vorderen bedragen toe te zenden (artikel 8 van Verordening (EG) nr. 438/2001 van de Commissie), waardoor de werkelijke situatie beter zal kunnen worden geschetst;
- zelfs indien de betrokken lidstaat de terugvorderingsprocedure binnen de voorgeschreven termijnen heeft aangevat, is een positief resultaat niet zeker. Dit geldt in het bijzonder voor invorderingsopdrachten waartegen gerechtelijk beroep wordt aangetekend;
- de afzonderlijke projecten worden medegefinancierd in het kader van meerjarenprogramma's. Zolang een meerjarenprogramma niet is afgesloten, kunnen de terug te vorderen bedragen niet precies worden vastgesteld, omdat de middelen die werden gebruikt voor ongeoorloofde uitgaven, onder bepaalde voorwaarden aan andere, regelmatige projecten kunnen worden toegewezen, en omdat de latere tranches en vooral de saldobetalingen het in bepaalde gevallen mogelijk maken de eerder gedane onregelmatige uitgaven te regulariseren. In deze tabel zijn voorlopige cijfers opgenomen die berusten op de mededelingen die tot eind februari 2007 zijn ontvangen en verwerkt. Deze gegevens kunnen worden gewijzigd naar aanleiding van aanvullende mededelingen die later worden toegezonden.

Aan de hand van de door de lidstaten medegedeelde gegevens kunnen geen nauwkeurige uitspraken worden gedaan over de kansen op terugvordering in afzonderlijke gevallen. De belangrijkste mutaties sedert 2006 betreffen stijgingen in verband met: zaken met betrekking tot het Europees Sociaal Fonds (ESF) (Italië 11 miljoen EUR); zaken met betrekking tot het EFRO (VK 40 miljoen EUR, Spanje 109 miljoen EUR, Polen 10 miljoen EUR en Duitsland 10 miljoen EUR); het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (VK 23 miljoen EUR), en zaken met betrekking tot het Cohesiefonds (Spanje 30 miljoen EUR). De bedragen die Spanje verschuldigd is in verband met zaken met betrekking tot het ESF zijn met 50 miljoen EUR gedaald ten opzichte van 2006.

Onder deze rubriek is ook 9 miljoen EUR opgenomen die betrekking heeft op de bedragen van het EOGFL, afdeling Oriëntatie, voor de periode 1994-1999.

5.4. OVERIGE VOORWAARDELIJKE ACTIVA

Veel uitgaven van de Europese Gemeenschappen zijn naar hun aard voorlopig, aangezien de Commissie ten behoeve van controle en goed financieel beheer het recht heeft uitgekeerde middelen aan een audit/controle/vereffening te onderwerpen alvorens deze definitief te verklaren. Totdat een bepaald bedrag/project/programma op passende wijze subsidiabel is verklaard overeenkomstig het relevante contract of de relevante verordening, blijft de mogelijkheid bestaan dat middelen van de begunstigde worden teruggevorderd of dat bedragen in mindering worden gebracht op toekomstige betalingen. De Commissie heeft het recht controles na de saldobetaling te verrichten en, indien nodig, onverschuldigd betaalde bedragen terug te vorderen.

5.4.1. *Gekwantificeerde bedragen*

Voor landbouw en plattelandsontwikkeling blijven de door de lidstaten gedeclareerde bedragen voorlopig totdat de jaarrekeningen zijn goedgekeurd, in beginsel tegen 30 april n+1 op basis van een jaarlijkse certificering en een evaluatie door de Commissie. De Commissie kan ook financiële correcties aanbrengen door middel van „conformiteitsbeschikkingen” doch slechts voor een periode die beperkt is tot de 24 maanden die voorafgaan aan een audit op een specifiek gebied van de uitgaven die door een specifieke lidstaat zijn gedeclareerd. Zo is hier als voorwaardelijk actief 1,515 miljard EUR opgenomen. Het gaat om geraamde bedragen die moeten worden ontvangen uit hoofde van de conformiteitsbeschikkingen waarmee op het gebied van landbouw financiële correcties worden aangebracht op grond van audits van bepaalde uitgaven die in de periode 2001-2006 zijn gedeclareerd. Aangezien de bedragen nog niet definitief zijn, zijn zij nog niet in de balans opgenomen.

Dit jaar is ook een bedrag van 2,9 miljard EUR opgenomen als voorwaardelijk actief met betrekking tot potentiële financiële correcties die van lidstaten kunnen worden teruggevorderd. Dit bedrag is gebaseerd op resultaten van controles van de Commissie en de Europese Rekenkamer, die allemaal follow-up krijgen van de directoren-generaal. Dit is de beste raming ten tijde van de afsluiting van de jaarrekening van 2007, rekening houdend met de stand van zaken in de follow-up van de controles, de uitvoering van herstelmaatregelen en de definitieve standpunten. Dit bedrag kan gewijzigd worden na de procedure voor opschortingen en financiële correcties, die de lidstaten de gelegenheid geeft om in een hoorzitting extra bewijsmateriaal over te leggen om hun vorderingen te staven.

5.4.2. Niet-gekwantificeerde bedragen

Het Garantiefonds voor de deelnemers

Het Garantiefonds voor de deelnemers is een instrument voor onderlinge verzekering dat is opgezet onder het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP7). Het hoofddoel is de financiële risico's van de Gemeenschappen en de deelnemers te dekken tijdens de uitvoering van indirecte maatregelen van KP7, aangezien het kapitaal en de rente ervan een uitvoeringsgarantie vormen. Alle deelnemers aan indirecte maatregelen die de vorm van een subsidie aannemen, dragen bij tot het kapitaal van het Garantiefonds voor de deelnemers voor de duur van de maatregel. Als zodanig zijn zij de eigenaars van het Garantiefonds voor de deelnemers. De Gemeenschappen worden vertegenwoordigd door de Commissie als hun uitvoerend agent. Aan het einde van een indirecte maatregel dienen de deelnemers hun bijdrage in het kapitaal volledig terug te krijgen, behalve wanneer het Garantiefonds voor de deelnemers verlies lijdt doordat begunstigen in gebreke blijven. In dat geval dienen de deelnemers minstens 80 % van hun bijdrage terug te krijgen.

Het Garantiefonds voor de deelnemers staat garant voor de financiële belangen van zowel de Gemeenschappen als de deelnemers. Daarom kan het Garantiefonds voor de deelnemers worden beschouwd als een voorwaardelijk actief van de Gemeenschappen. Het bedrag van dit voorwaardelijk actief zal echter afhangen van het feit of er zich in de toekomst bepaalde onzekere gebeurtenissen zullen voordoen of niet en daarom kan het op dit ogenblik niet op betrouwbare wijze worden geraamd. Daarom wordt er voor dit voorwaardelijk actief geen bedrag vermeld. Ter informatie: op 31 december 2007 hadden de deelnemers een totaal bedrag van 38 miljoen EUR bijgedragen aan het Garantiefonds voor de deelnemers.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

5.5. VERSTREKTE GARANTIES

5.5.1. Op leningen uit de eigen middelen van de EIB

(miljoen EUR)

	„Risk sharing” 31.12.2007	„Non-risk sharing” 31.12.2007		Nog te ontvangen 31.12.2007 Totaal	Nog te ontvangen 31.12.2006
		Openbare instelling	Private vennootschap		
65 % garantie	1 756	7 063	1 319	10 138	8 040
70 % garantie	191	2 799	235	3 225	3 747
75 % garantie	0	1 116	129	1 245	1 487
100 % garantie	0	886	293	1 179	1 518
Totaal	1 947	11 864	1 976	15 787	14 792

De begroting van de Gemeenschappen staat borg voor de door de EIB tot 31 december 2007 ondertekende en aan derde landen toegestane leningovereenkomsten uit eigen middelen (met inbegrip van de leningen die aan lidstaten werden toegekend voor hun toetreding). De Gemeenschapsgarantie is evenwel beperkt tot een percentage van het maximum van de toegestane kredieten: 65 %, 70 %, 75 % of 100 %. Indien het maximum niet bereikt is, geldt de Gemeenschapsgarantie voor het gehele uitstaande bedrag. Op 31 december 2007 beliep het uitstaande bedrag in totaal 15,787 miljard EUR (in 2006: 14,792 miljard EUR), hetgeen het maximumrisico vertegenwoordigt dat de Gemeenschappen moeten dragen.

Voor de leningen die worden gedekt door de begrotingsgarantie van de Gemeenschappen, vraagt de EIB ook garanties van derden (staten, openbare of particuliere financiële instellingen). In die gevallen is de Commissie een secundaire borgsteller. De waarborg van de Gemeenschapsbegroting dekt alleen het politieke risico van garanties die worden gegeven onder de noemer „risk sharing”. Wanneer de eerste borgsteller zijn verbintenissen niet nakomt, worden de andere risico's gedekt door de EIB. Bij garanties die worden gegeven onder de noemer „non-risk sharing”, worden alle risico's gedekt door de Gemeenschapsbegroting wanneer de eerste borgsteller zijn verbintenissen niet nakomt. Indien de eerste borgsteller een openbare autoriteit is, zijn deze risico's normaal beperkt tot het politieke risico, maar wanneer de garanties uitgaan van een particuliere instelling of vennootschap, kan dit ertoe leiden dat de Gemeenschapsbegroting tevens het commerciële risico moet dekken.

5.5.2. Overige verstrekte garanties

Onder de financieringsfaciliteit met risicodeling (RSFF) wordt de bijdrage van de Commissie gebruikt om voorzieningen aan te leggen voor financiële risico's in verband met leningen en garanties die door de EIB worden gegeven aan onderzoeksprojecten die daarvoor in aanmerking komen. In totaal heeft de Commissie maximaal 1 miljard EUR begroot voor de periode 2007 tot 2013, waarvan maximaal 800 miljoen EUR komt uit de specifieke programma's „samenwerking” en maximaal 200 miljoen EUR uit „capaciteiten”. De EIB heeft er zich toe verbonden om hetzelfde bedrag te geven.

De Commissie heeft een bedrag van 34 miljoen EUR geblokkeerd als „kapitaalallocatie”. Deze kapitaalallocatie dekt onverwachte verliezen op leningen en garanties die de EIB gegeven heeft in het kader van de RSFF. Het is het maximale verlies dat de Commissie zou kunnen lijden wanneer verstrekte leningen of garanties niet zouden worden terugbetaald. Het is de bovengrens van de garantie die de Commissie heeft gegeven met betrekking tot de RSFF en de EG beschouwen dit dus als een voorwaardelijke verplichting.

Als onderdeel van het MEDA-programma heeft de Commissie een garantiemechanisme gecreëerd via een speciaal fonds, dat zal ten goede komen aan twee Marokkaanse organisaties, namelijk de Caisse Centrale de Garantie en het Fonds Dar Ad-Damane. Per 31 december 2007 bedraagt het totale volume aan kredietfaciliteiten 1,050 miljard MAD, waarvan 465 miljoen MAD (41 miljoen EUR) onder de garantie van de Commissie valt.

5.6. GELDBOETEN

Deze bedragen betreffen door de Commissie opgelegde geldboeten voor inbreuken op de mededingingsregels die voorlopig zijn betaald en waartegen ofwel beroep is aangetekend of waarvan niet bekend is of er beroep tegen zal worden aangetekend. Deze voorwaardelijke verplichting zal behouden blijven totdat definitief uitspraak is gedaan in de zaak door het Hof van Justitie. De rente op voorlopige betalingen (309 miljoen EUR) wordt opgenomen in het economisch resultaat van het jaar en tevens als een voorwaardelijke verplichting vanwege de onzekerheid of de Commissie recht heeft op deze bedragen.

5.7. ELGF — AANHANGIGE RECHTSZAKEN

Dit zijn voorwaardelijke verplichtingen tegenover de lidstaten in verband met de ELGF-conformiteitsbeschikkingen, waarin het Hof van Justitie nog geen uitspraak heeft gedaan. De vaststelling van het definitieve bedrag van de verplichting alsook het jaar waarin het effect van een succesvol beroep ten laste van de begroting zal komen, zijn afhankelijk van de duur van de procedure voor het Hof van Justitie. In de balans is een raming van de vermoedelijk te betalen bedragen (216 miljoen EUR) opgenomen als langetermijnvoorziening (zie toelichting E.2.13).

5.8. BEDRAGEN MET BETREKKING TOT RECHTSZAKEN EN ANDERE GESCHILLEN

Deze rubriek heeft betrekking op twee schadevergoedingszaken die momenteel tegen de Gemeenschappen zijn ingeleid, op andere rechtsgeschillen en de geraamde gerechtskosten. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste bedragen:

- zaak ingeleid in juni 2003 in verband met een beslissing van de Commissie. De aanvankelijke vordering beliep 518 miljoen GBP. De Commissie heeft haar dupliek in februari 2005 ingediend. In mei 2008 werd de vordering verminderd tot 257 miljoen GBP. De uitspraak wordt later in 2008 verwacht;
- in oktober 2003 ingeleide schadeclaims in verband met een beslissing van de Commissie. De vordering beloopt 1,664 miljard EUR. In juli 2007 heeft het Gerecht van eerste aanleg in deze zaak een uitspraak gedaan waarbij de Commissie veroordeeld werd tot betaling van schadevergoeding. Deze schadevergoeding werd echter niet gekwantificeerd door het Gerecht. Er moet nog een onafhankelijke deskundige worden aangesteld en er is nog geen betrouwbare raming van de schade voorhanden. Bovendien is het beroep dat de Commissie tegen de uitspraak van het Gerecht heeft aangetekend, nog aan de gang. Vanwege deze elementen van onzekerheid wordt de voorwaardelijke verplichting gehandhaafd tegen de waarde van de oorspronkelijke vordering.

Overige bedragen betreffen geschillen met leveranciers, contractanten en voormalige personeelsleden. Opmerkt zij dat de aanvrager bij een eis tot schadevergoeding krachtens artikel 288 van het EG-Verdrag moet aantonen dat de instelling een rechtsregel waarbij aan particulieren rechten worden verleend, op voldoende ernstige wijze heeft geschonden, dat hij zelf reële schade heeft geleden en dat er een rechtstreeks causaal verband bestaat tussen de onwettige handeling en de schade.

5.9. OVERIGE VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

In deze rubriek is de mogelijke verplichting opgenomen, die op 5 miljoen EUR wordt geraamd, in verband met bepaalde kosten voor de uitroeiing van ziekten die mogelijk ten laste van de Gemeenschapsbegroting komen.

VASTLEGGINGEN VOOR TOEKOMSTIGE FINANCIERINGEN

5.10. NIET-OPGENOMEN VASTLEGGINGEN

Dit zijn leningovereenkomsten en overeenkomsten inzake belegging in aandelen die zijn gesloten door de Commissie en de EGKS in liquidatie (die niet zijn gedekt door de nog betaalbaar te stellen verplichtingen (RAL)), maar die door de andere partij nog niet zijn opgenomen voor het einde van het jaar.

5.11. VASTLEGGINGEN MET BETREKKING TOT NOG NIET GEBRUIKTE KREDIETEN

De RAL („Reste à Liquider”) is een bedrag dat de openstaande vastleggingen vertegenwoordigt waarvoor nog geen betalingen en/of vrijmakingen zijn gedaan. Op 31 december 2007 was met de RAL een bedrag van in totaal 138,740 miljard EUR gemoeid. Het als een toekomstige te financieren verplichting gepresenteerde bedrag is deze RAL, verminderd met de daarmee verband houdende bedragen die in de economische resultatenrekening 2007 zijn opgenomen als uitgaven, hetgeen een totaal bedrag van 95,992 miljard EUR geeft.

De RAL is het normale gevolg van het bestaan van meerjarenprogramma's. Teneinde een nauwkeuriger beeld te krijgen van de samenstelling van dit bedrag, werd besloten de oudste vastleggingen of die waarvoor geen mutaties werden genoteerd, apart te vermelden. Daarom werd het concept „potentieel abnormale RAL” (PAR) gedefinieerd. Eronder vallen de vastleggingen die aan een van de volgende twee voorwaarden voldoen:

- het moet gaan om een vastlegging die al meer dan vijf jaar bestaat, of om
- vastleggingen waarvoor de voorbije twee jaar geen boekhoudkundige transactie (betaling of vrijmaking) werd vastgesteld.

Naar aanleiding van de gezamenlijke verklaringen van november 2002 en 2003 hebben de Commissie, het Europees Parlement en de Raad beklemtoond dat het noodzakelijk is deze potentieel abnormale RAL geleidelijk aan weg te werken. Aan het begin van elk begrotingsjaar wordt derhalve een overzicht opgesteld van de verplichtingen die aan deze definitie voldoen en deze worden aan een afzonderlijk onderzoek onderworpen. Deze vastleggingen worden in acht afzonderlijke categorieën ingedeeld overeenkomstig het vastgestelde hypothetische geval. Het is essentieel op te merken dat de meeste van deze vastleggingen die voldoen aan het PAR-criterium, door de diensten worden geclassificeerd als normale vastleggingen of contracten die nog openstaan (ondanks het feit dat de vervaldatum voor de vereiste facturen/bewijsdocumenten voorbij is). Het doel van het jaarlijkse PAR-onderzoek is het aandeel ongerechtvaardigde RAL tot een minimum terug te brengen door elke potentieel abnormale vastlegging te onderzoeken, de classificaties van de diensten bij te werken en erop toe te zien dat de vastleggingen die te maken hebben met contracten die kunnen worden afgesloten, feitelijk geschrapt worden.

5.12. JURIDISCHE VERBINTENISSEN IN VERBAND MET MEERJARIGE ACTIES

Deze verplichtingen zijn het gevolg van juridische verbintenissen op lange termijn die door de Commissie werden aangegaan voor bedragen die nog niet door vastleggingskredieten waren gedekt. Niet alle meerjarenprogramma's bevatten verbintenissen waarvoor bedragen in deze rubriek moeten worden opgenomen aangezien uitgaven in latere begrotingsjaren onderworpen blijven aan de jaarlijkse besluiten van de begrotingsautoriteit of de ontwikkeling van de betrokken regelgeving.

5.12.1. Structurele maatregelen

De onderstaande tabel toont een vergelijking tussen de juridische verbintenissen waarvoor nog geen bedragen in de begroting zijn vastgelegd en de maximale vastleggingen van de bedragen die opgenomen zijn in het financiële kader (vooruitzichten) 2007-2013:

	Bedragen van de financiële vooruitzichten 2007-2013 (A)	Gesloten juridische verbintenissen (B)	Vastleggingen in de begroting 2007 (C)	Juridische verbintenissen minus vastleggingen in de begroting (=B-C)	Maximale vastlegging (=A-C)
Middelen voor cohesiebeleid	346 542	341 514	44 822	296 692	301 720
Natuurlijke hulpbronnen	92 599	67 816	9 941	57 875	82 658
Instrument voor pretoetredingssteun	1 629	1 629	285	1 344	1 344
Totaal	440 770	410 959	55 048	355 911	385 722

(miljoen EUR)

De structurele maatregelen bestaan uit geplande steun voor de periode 2007-2013. In 2007 is een nieuwe financiële kaderperiode gestart, met een ander formaat en andere doelstellingen dan in de vorige periode. Aangezien dit het begin is van een nieuwe periode, zijn de juridische verbintenissen heel belangrijk, vooral in vergelijking met 2006, toen er geen bedragen dienden te worden opgenomen, aangezien er op 31 december 2006 geen vastleggingen openstonden.

5.12.2. *Protocollen met de Middellandse Zeelanden*

In verband met de verbintenissen die zijn aangegaan in het kader van financiële protocollen die zijn gesloten met derde landen uit het Middellandse Zeegebied, is het hier vermelde bedrag het verschil tussen het totale bedrag van de ondertekende protocollen en het bedrag van de in de rekeningen opgenomen begrotingsvastleggingen. Deze protocollen zijn internationale verdragen die niet kunnen worden beëindigd zonder de instemming van beide partijen, hoewel het proces ter beëindiging ervan aan de gang is.

5.12.3. *Visserijovereenkomsten*

Visserijovereenkomsten zijn verbintenissen die uit hoofde van andere verrichtingen in het kader van externe maatregelen en visserijmaatregelen met derden zijn aangegaan voor een bepaalde periode.

5.13. PARTICIPATIES IN GELIEERDE ORGANISATIES

Dit bedrag komt overeen met de betalingen die nog moeten worden verricht op het niet-volgestorte gedeelte van de participatie van de Commissie.

5.13.1. *Niet-opgevraagd aandelenkapitaal: EBWO*

(miljoen EUR)

EBWO	Totaal EBWO-kapitaal	Participatie Commissie
Kapitaal	19 794	600
Volgestort	(5 198)	(157)
Niet opgevraagd	14 596	443

5.13.2. *Niet-opgevraagd aandelenkapitaal: EIF*

(miljoen EUR)

EIF	Totaal EIF-kapitaal	Participatie Commissie
Kapitaal	2 770	691
Volgestort	(554)	(138)
Niet opgevraagd	2 216	553

Tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van het EIF op 7 mei 2007 werd beslist om 1 000 nieuwe aandelen uit te geven die identiek zijn aan de 2 000 bestaande (met elk een nominale waarde van 1 miljoen EUR; voor 20 % volgestort). De aandeelhouders van het fonds hebben de keuze om naar eigen goeddunken pro rata op deze nieuwe aandelen in te tekenen gedurende een periode van vier jaar die begint in 2007 en eindigt in 2010. De EIF zal tegen 30 juni 2010 intekenen op alle aandelen waarop de andere aandeelhouders niet hebben ingetekend.

In 2007 hadden de aandeelhouders van het EIF ingetekend op een totaal van 770 aandelen met een nominale waarde van 1 miljoen EUR per aandeel. Het agio per aandeel bedroeg 136 544,84 EUR. De Gemeenschappen tekenden in op 91 aandelen en hebben in 2007 20 % van de nominale waarde daarvan en het agio betaald. De participatie van de Gemeenschappen is beperkt tot 900 aandelen (voor 900 miljoen EUR).

5.14. VASTLEGGINGEN VOOR OPERATIONELE LEASES

(miljoen EUR)

Omschrijving	In de toekomst te betalen bedragen			
	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Gebouwen	268	889	823	1 980
IT-benodigdheden en andere apparatuur	8	12	3	23
Totaal	276	901	826	2 003

Deze rubriek heeft betrekking op gebouwen en andere voorzieningen die zijn gehuurd in het kader van operationeleleasecontracten en die niet voldoen aan de voorwaarden om in de balans onder de activa te worden opgenomen. De opgegeven bedragen stemmen overeen met vastleggingen die nog in de loop van de contracten moeten worden betaald.

In 2007 werd voor operationele leases 275 miljoen EUR geboekt als uitgaven in de economische resultatenrekening.

5.15. CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN

Deze rubriek omvat bedragen die de Europese Gemeenschappen in de toekomst zullen moeten betalen uit hoofde van contracten die bestaan op de balansdatum. Het betreft vooral meerjarencontracten die betrekking hebben op het leveren van diensten zoals beveiliging, schoonmaken enz., maar ook contractuele verplichtingen in verband met specifieke projecten zoals bouwwerken. De opgegeven bedragen stemmen overeen met bedragen die nog in de loop van de contracten moeten worden betaald.

Deze rubriek omvat de uitstaande contractuele verplichting ten belope van 22 miljoen EUR in verband met bouwcontracten van de Raad, alsmede 367 miljoen EUR in verband met bouwcontracten van het Parlement. Het andere hier opgenomen aanzienlijke bedrag (348 miljoen EUR) betreft de uitbreiding van het gebouw van het Hof van Justitie in Luxemburg.

6. TERUGVORDERING VAN ONVERSCHULDIGD BETAALDE BEDRAGEN

6.1. INLEIDING

De terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen is het laatste stadium in de uitvoering van controle-systemen en de evaluatie van deze terugvorderingen is essentieel om een goed financieel beheer te kunnen aantonen. De teruggevorderde bedragen hebben meestal te maken met uitgaven die tijdens vorige begrotingsjaren geboekt zijn, dit vanwege de tijd die verstrijkt tussen de datum van de betaling en die van een controle achteraf en de tijd die nodig is voor de contradictoire procedures en om het uiteindelijk verschuldigde bedrag vast te stellen. Op het gebied van landbouw wordt deze termijn nog verder verlengd wanneer de betrokken lidstaat om een overlegprocedure verzoekt.

Wanneer controleurs een project controleren dat gefinancierd is door de EU, trachten zij na te gaan of de soms ingewikkelde financiële en contractuele regels correct zijn toegepast. Hoewel zich in elk stadium van een EU-project of -contract fouten, onregelmatigheden en fraudegevallen kunnen voordoen, is de kans het grootst dat zij in het eindstadium ontdekt worden, dat wil zeggen wanneer de begunstigde zijn verzoek om saldobetaling toezendt.

Het doel van dit hoofdstuk is een overzicht te geven van de geldende procedure voor de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen en om een zo goed mogelijke raming te geven van het totale bedrag. Er bestaan heel wat manieren waarop de Europese Commissie onverschuldigd betaalde bedragen kan terugvorderen wanneer het duidelijk gaat om een financiële fout of onregelmatigheid. Zij worden hieronder uitgelegd. Wanneer betaalde voorschotten voor structurele maatregelen hoger zijn dan de uiteindelijke kosten van het project, dient de niet-gebruikte voorfinanciering te worden teruggevorderd. Dergelijke terugvorderingen worden niet beschouwd als terugvorderingen als gevolg van fouten of onregelmatigheden. Daarom zijn ze niet opgenomen in de onderstaande analyse.

6.2. TERUGVORDERING VAN ONTERECHT BETAALDE BEDRAGEN ONDER GEDEELD BEHEER

Ongeveer 80 % van de begroting wordt gezamenlijk beheerd door de Europese Commissie en de lidstaten. De uitgaven onder dit gedeelde beheer zijn vooral uitgaven voor de landbouw, structurele maatregelen en visserij.

Wanneer de Europese Commissie de begroting onder gedeeld beheer uitvoert, delegeert zij uitvoerende taken en verantwoordelijkheden, met inbegrip van de correctie van niet-subsidiabele uitgaven, aan de lidstaten: zij zijn primair verantwoordelijk voor het corrigeren van onregelmatigheden die door de begunstigden zijn begaan. De Europese Commissie heeft een algemene toezichhoudende functie: zij controleert of het financieel beheer van de lidstaten voldoet en legt correcties op wanneer zij vaststelt dat een lidstaat onvoldoende maatregelen heeft genomen om de EG-begroting tegen onregelmatigheden te beschermen. Dergelijke correcties kunnen ook het gevolg zijn van controles die verricht zijn door de Europese Rekenkamer of van onderzoeken door het OLAF.

De controleketen zou inderdaad niet volledig zijn zonder een mechanisme dat waarborgt dat de lidstaten hun werk goed doen en dat de nodige financiële gevolgen oplegt wanneer zij dat niet doen.

De Commissie heeft de bevoegdheid om *geëxtrapoleerde of forfaitaire correcties* toe te passen wanneer het niet mogelijk of uitvoerbaar is om het bedrag van de onregelmatige uitgaven nauwkeurig te kwantificeren of wanneer het onevenredig zou zijn de betrokken uitgaven volledig in te trekken. Zij maakt gebruik van extrapolatie wanneer er resultaten zijn van een representatieve steekproef van dossiers in verband met een systematische onregelmatigheid. Forfaitaire correcties worden toegepast bij afzonderlijke inbreuken of systematische onregelmatigheden, wanneer de financiële impact niet exact kwantificeerbaar is omdat zij van te veel variabelen afhangt of omdat de gevolgen ervan onduidelijk zijn.

6.2.1. *Terugvordering van uitgaven voor landbouw en plattelandontwikkeling*

In het kader van het ELGF en het ELFPO, die de afdeling Garantie van het EOGFL vervangen, bestaat het terugvorderingsmechanisme uit het goedkeuren van de rekeningen en het terugvorderen van onregelmatig betaalde bedragen.

Procedure voor goedkeuring van de rekeningen

De procedure voor goedkeuring van de rekeningen wordt uitgevoerd door de Commissie. Zij omvat een jaarlijkse financiële goedkeuring van de rekeningen van elk betalend agentschap en een meerjaarlijkse goedkeuring van de conformiteit die bepaalt of de door een lidstaat gedeclareerde uitgaven in overeenstemming zijn met de EU-regelgeving. Voor het ELGF worden al deze bedragen als ontvangsten geboekt in de economische resultatenrekening van de Commissie. Voor het ELFPO kunnen de bedragen die de lidstaten zelf hebben teruggevorderd, alsook de bedragen die het gevolg zijn van de jaarlijkse financiële goedkeuring van de rekeningen, doorgaans opnieuw voor het programma worden gebruikt.

Financiële goedkeuring: de Commissie keurt jaarlijks de rekeningen bij besluit goed, waardoor zij formeel de jaarrekeningen van de betalende agentschappen aanvaardt op basis van hun beheersdeclaraties en van de certificaten en verslagen van de certificatie-instellingen.

De *goedkeuring van de conformiteit* is bedoeld om uitgaven die niet conform de EU-regelgeving zijn gedaan, van financiering door de EU uit te sluiten. Hierdoor wordt de EU-begroting beschermd tegen uitgaven die niet te haren laste mogen vallen. Daarom is de goedkeuring van de conformiteit geen mechanisme waardoor onregelmatige betalingen rechtstreeks worden teruggevorderd van de eindbegunstigden. Financiële correcties zijn echter een sterke stimulans voor de lidstaten om hun beheers- en controlesystemen te verbeteren en zo onregelmatige betalingen aan eindbegunstigden te voorkomen of te ontdekken en terug te vorderen. Bovendien ontslaat een conformiteitscorrectie de lidstaat niet van zijn verantwoordelijkheid om vervolging in te stellen voor vastgestelde onregelmatigheden, zoniet zou er een inbreukprocedure kunnen worden opgestart. Terwijl de financiële goedkeuring jaarlijks gebeurt, kent de conformiteitsgoedkeuring geen jaarcyclus. Zij betreft uitgaven die gedurende meer dan een begrotingsjaar gedaan zijn, met uitzondering van uitgaven die gedaan zijn meer dan 24 maanden voor de Commissie de lidstaat officieel in kennis heeft gesteld van de resultaten van haar controle.

Financiële goedkeuring van betalingen die zijn verricht zonder de reglementaire termijnen in acht te nemen: voor de belangrijkste steunregelingen in het kader van het ELGF schrijft de regelgeving voor dat de lidstaten hun betalingen aan de begunstigden binnen bepaalde termijnen dienen te verrichten. Het respecteren van de vastgelegde termijnen wordt driemaal per jaar systematisch gecontroleerd overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG) nr. 883/2006 van de Commissie. Wanneer deze termijnen niet gerespecteerd worden, past de Commissie verlagingen toe, rekening houdend met bijzondere gevallen en buitengewone omstandigheden en met de evenredigheid. De verlagingen worden toegepast in het kader van de maandelijks betalingen en bij de jaarlijkse financiële goedkeuring. De financiële correcties voor het niet eerbiedigen van betalingstermijnen worden behandeld als „negatieve betalingen” en in de economische resultatenrekening opgenomen als een verlaging van de uitgaven.

Terugvordering van onregelmatigheden gedeclareerd door lidstaten

De lidstaten zijn verplicht om sommen terug te vorderen die zij verloren hebben als gevolg van onregelmatigheden volgens hun nationale regelgeving en procedures. Wanneer zij erin slagen deze van de begunstigden terug te vorderen, crediteren zij de Commissie voor de teruggevorderde bedragen en worden deze in de economische resultatenrekening als ontvangsten geboekt. Het is echter niet altijd gemakkelijk om bedragen terug te vorderen die op onregelmatige wijze uitgegeven zijn. Wanneer de lidstaat meer dan vier jaar nodig heeft om de bedragen terug te innen, of acht jaar in het geval van nationale gerechtelijke procedures tegen de begunstigde, rekent de Commissie 50 % van het openstaande bedrag aan de betrokken lidstaat aan. Zo beschermt zij de financiële belangen van de EU (de zogenaamde „50/50-regel”). Dit gebeurt via de hierboven beschreven financiële goedkeuringsprocedure. Na deze boekhoudkundige verrichting is de lidstaat nog steeds verplicht om zijn terugvorderingsmaatregelen voort te zetten. 50 % van de aldus teruggevorderde bedragen dient te worden overgeschreven naar de EU-begroting. Opgemerkt zij dat de teruggevorderde bedragen mogen worden overgeschreven naar de Commissie na een vermindering met 20 % door de lidstaten om hun kosten te dekken. In alle omstandigheden houdt de Commissie toezicht op de terugvorderingsmaatregelen van de lidstaten. Wanneer een lidstaat niet tot terugvordering overgaat of geen spoed zet achter zijn maatregelen, kan de Commissie besluiten om in te grijpen via de procedure voor conformiteitsgoedkeuring en de betrokken lidstaat een financiële correctie op te leggen.

6.2.2. *Terugvordering van uitgaven als gevolg van structurele maatregelen*

Op dit gebied bestaat het terugvorderingsmechanisme voor fouten, onregelmatigheden en fraudegevallen vooral uit financiële correcties.

Financiële correcties: uitgaven die niet voldoen aan de voorwaarden voor financiering vanwege onregelmatigheden, dienen te worden uitgesloten van medefinanciering door de EU-begroting. Deze uitsluiting wordt „financiële correctie” genoemd. Het doel van dergelijke correcties is een situatie te herstellen waarin 100 % van de uitgaven die gedeclareerd werden voor medefinanciering uit hoofde van structurele maatregelen, conform is met de geldende nationale en communautaire regels en voorschriften.

Financiële correcties kunnen het gevolg zijn van controles op om het even welk niveau van het controlesysteem in de lidstaten of van controles door de Commissie of de Europese Rekenkamer of van onderzoeken door het OLAF. De lidstaten zijn primair verantwoordelijk voor de uitvoering van financiële correcties in verband met onregelmatigheden die begaan zijn door begunstigden. Wanneer de lidstaat ermee instemt een correctie uit te voeren als gevolg van een eigen controle of van controleactiviteiten van de EG, kan hij de onregelmatige uitgaven intrekken en de vrijgegeven EG-financiering opnieuw gebruiken voor andere uitgaven in het kader van het betrokken programma, die echter geen betrekking mogen hebben op de activiteit of activiteiten die het voorwerp van de correctie waren. De Europese Commissie kan formeel beslissen om financiële correcties toe te passen op de lidstaat, wanneer de lidstaat de vereiste correcties niet heeft uitgevoerd of wanneer er ernstige tekortkomingen zijn in de beheers- of controlesystemen, die zouden kunnen leiden tot de systematische onregelmatigheden. Wanneer de Commissie een financiële correctie uitvoert, houdt dat een vermindering in van de financiering door de EG van het betrokken programma. De correcties die de lidstaten hebben uitgevoerd als gevolg van hun eigen controles of controles door de EG, worden niet geregistreerd in het boekhoudsysteem van de Commissie en deze informatie wordt eenmaal per jaar door de lidstaten meegedeeld. Alleen de financiële correcties die uitgevoerd zijn door een terugvordering of door een vermindering van de saldobetaling, worden in de boekhouding van de EG opgenomen.

6.3. TERUGVORDERING VAN ONVERSCHULDIGD BETAALDE BEDRAGEN — ANDERE BEHEERSVORMEN

De mogelijke mechanismen zijn invorderingsopdrachten of vermindering van de volgende betaling. Heel wat EU-projecten lopen gedurende verscheidene jaren en correcties worden gewoonlijk uitgevoerd door latere verzoeken om betaling en/of saldobetalingen aan te passen na periodieke controles of op basis van onafhankelijke controlecertificaten. In het boekhoudsysteem van de Commissie kan moeilijk informatie worden teruggevonden over alle terugvorderingen die gebeurd zijn door bedragen in mindering te brengen op latere betalingen (waarvoor dus geen invorderingsopdracht is afgegeven, aangezien alleen het bedrag van de aangepaste betaling in de boekhouding wordt opgenomen).

Bij afsluiting van een project of daarna kan de Europese Commissie ook nog verdere correcties uitvoeren op grond van haar eigen controles of die van de Rekenkamer. Deze correcties kunnen in latere jaren uitgevoerd worden en dan wordt er een invorderingsopdracht afgegeven.

6.4. ANALYSE VAN DE TERUGVORDERING VAN ONVERSCHULDIGD BETAALDE BEDRAGEN WAARTOE IN 2007 IS BESLOTEN

De onderstaande cijfers zijn voor zover mogelijk op transactiebasis opgenomen, wat betekent dat de terugvordering wordt toegerekend aan het jaar waarin:

- de invorderingsopdracht werd afgegeven of een verminderde betaling werd verricht;
- de Commissie heeft besloten een correctie uit te voeren of lidstaten daarmee hebben ingestemd, of
- het bedrag van onregelmatigheden in het kader van het ELGF en het ELFPO is teruggevorderd en gedeclareerd door lidstaten.

6.4.1. *Gedeeld beheer*

6.4.1.1. *Terugvordering van uitgaven in verband met landbouw en plattelandsontwikkeling: ELGF en ELFPO*

Tijdens het kalenderjaar 2007 heeft de Commissie in verband met het ELGF besloten 607 miljoen EUR van de lidstaten terug te vorderen na financiële correcties. Bovendien hebben lidstaten tijdens hetzelfde jaar een bedrag van 247 miljoen EUR aan de Commissie terugbetaald, dat betrekking had op onregelmatige uitgaven die zij hadden teruggevorderd van begunstigden. Aangezien dit het eerste jaar was van het ELFPO, was er geen terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen in 2007. Al deze terugvorderingen zijn geboekt in het boekhoudsysteem van de Commissie en opgenomen in de economische resultatenrekening.

(miljoen EUR)

	2007
Goedgekeurde financiële correcties, namelijk:	
<i>Conformiteitsgoedkeuring</i>	532
<i>Financiële goedkeuring en niet gerespecteerde betalingstermijnen</i>	75
Totaal	607
Onregelmatigheden gedeclareerd door de lidstaten	247
Totaal	854

De Commissie kan door middel van „conformiteitsbeschikkingen” alleen financiële correcties uitvoeren voor uitgaven die zijn gedaan tijdens een periode die beperkt is tot de 24 maanden die voorafgaan aan een audit op een specifiek gebied van de uitgaven die door een specifieke lidstaat zijn gedeclareerd. Het te ontvangen bedrag uit hoofde van conformiteitsbeschikkingen die nog moeten worden genomen om financiële correcties uit te voeren op grond van controles door de Commissie, wordt geraamd op 1,5 miljard EUR. Het betreft bepaalde uitgaven die in de periode 2001-2007 zijn gedeclareerd en dit bedrag wordt als voorwaardelijk actief opgenomen in de toelichtingen bij deze jaarrekening.

6.4.1.2. Terugvordering van uitgaven uit hoofde van structurele maatregelen

Het totaal aan financiële correcties die in de programma's zijn gedaan naar aanleiding van de auditwerkzaamheden van de Commissie, de auditwerkzaamheden van de Rekenkamer en het afsluitingsproces van de twee programmaperiodes, wordt hierna weergegeven:

TOTAAL FINANCIËLE CORRECTIES VOOR DE PROGRAMMA'S/PROJECTEN VAN DE PERIODE 2000-2006

(miljoen EUR)

	Totaal financiële correcties per 31.12.2006	Fin. correcties gedaan in 2007 zonder beschikking van de Commissie	Fin. correcties gedaan in 2007 met beschikking van de Commissie	Totaal financiële correcties per 31.12.2007
Cohesiefonds	99	4	0	103
EFRO	1 382	179	0	1 561
ESF	438	37	0	475
FIOV	0	0	0	0
EOGFL, afdeling Oriëntatie	1	0	0	1
Totaal	1 920	220	0	2 140

De cijfers die voor het EFRO, het Cohesiefonds en het ESF vermeld zijn in de toelichting bij de jaarrekening 2006, punt 3.1.4, (in totaal 1,915 miljard EUR), omvatten enkele ramingen die voor het EFRO en het Cohesiefonds zijn opgenomen in de initiële brieven aan lidstaten waarbij procedures voor financiële correcties werden aangevat. Deze cijfers, voor een totaal van 20,7 miljoen EUR (18,7 miljoen EUR voor het Cohesiefonds, 1 miljoen EUR voor het EFRO en 1 miljoen EUR voor het ESF), zijn niet opgenomen in de berekening van het totaal aan financiële correcties, omdat het gaat om voorlopige cijfers. Voor het EFRO en het Cohesiefonds is nog een bedrag van 25,7 miljoen EUR aan financiële correcties toegevoegd, dat te maken heeft met formele beschikkingen van de Commissie die tijdens of voor 2006 waren goedgekeurd (17,7 miljoen EUR voor het Cohesiefonds en 8 miljoen EUR voor het EFRO) en die niet eerder waren opgenomen.

TOTAAL FINANCIËLE CORRECTIES VOOR DE PROGRAMMA'S/PROJECTEN VAN DE PERIODE 1994-1999

(miljoen EUR)

	Totaal financiële correcties per 31.12.2006	Fin. correcties gedaan in 2007 zonder beschikking van de Commissie	Fin. correcties gedaan in 2007 met beschikking van de Commissie	Totaal financiële correcties per 31.12.2007
Cohesiefonds	202	0	23	225
EFRO	818	4	36	858
ESF	340	0	5	345
FIOV	15	24	0	39
EOGFL, afdeling Oriëntatie	30	4	80	114
Totaal	1 405	32	144	1 581

De cijfers die voor het EFRO en het Cohesiefonds vermeld zijn in de toelichting bij de jaarrekening 2006, punt 3.1.4, (in totaal 1,677 miljoen EUR), omvatten enkele ramingen die zijn opgenomen in de initiële brieven aan lidstaten waarbij procedures voor financiële correcties werden aangevat. Deze cijfers, voor een totaal van 300 miljoen EUR (58 miljoen EUR voor het Cohesiefonds en 242 miljoen EUR voor het EFRO), zijn niet opgenomen in de berekening van het totaal aan financiële correcties, omdat het gaat om voorlopige cijfers. Voor het EFRO is nog een bedrag van 16 miljoen EUR aan financiële correcties toegevoegd en voor het ESF een bedrag van 10 miljoen EUR, die te maken hebben met formele beschikkingen van de Commissie die tijdens of voor 2006 waren goedgekeurd, evenals een bedrag van 2 miljoen EUR voor het FIOV, die niet eerder waren opgenomen.

In totaal beliepen de financiële correcties voor structurele maatregelen in 2007 396 miljoen EUR, als volgt uitgesplitst:

	(miljoen EUR)					
	EFRO	CF	ESF	FIOV	EOGFL_O	Totaal
Financiële correcties voor de periode 1994-99:						
Met invorderingsopdracht ⁽¹⁾	29	3	3	2	15	52
Vermindering van de betaling	11	20	2	22	69	124
Subtotaal periode 1994-99	40	23	5	24	84	176
Financiële correcties 2000-2006:						
Overeenkomst om niet-subsidiabele uitgaven in te trekken	179	4	37	0	0	220
Subtotaal periode 2000-2006	179	4	37	0	0	220
Totaal financiële correcties	219	27	42	24	84	396

⁽¹⁾ In 2008 zullen voor een bedrag van 15 miljoen EUR invorderingsopdrachten uitgeschreven worden (3 miljoen EUR voor het Cohesiefonds, 10 miljoen EUR voor het EFRO en 2 miljoen EUR voor het EOGFL, afdeling Oriëntatie). Voor financiële correcties die bij afsluiting van het programma zijn uitgevoerd, is het bedrag van de invorderingsopdracht het resultaat van het bedrag van de financiële correctie en het saldo van het verzoek om saldobetaling.

Deze tabel bevat niet de resultaten van de eigen controles door de lidstaten van uitgaven voor het Structuurfonds. Bovendien dient nog een bedrag van 2,9 miljard EUR te worden teruggevorderd van de lidstaten in verband met eventuele financiële correcties. Dit bedrag is gebaseerd op resultaten van controles van de Commissie en de Europese Rekenkamer, die allemaal follow-up krijgen van de directoraten-generaal. Dit is de beste raming ten tijde van de afsluiting van de jaarrekening van 2007, rekening houdend met de stand van zaken in de follow-up van de controles, de uitvoering van herstelmaatregelen en de definitieve standpunten.

Activiteiten op het gebied van financiële correctie (intrekkingen, terugvorderingen en nog niet afgehandelde terugvorderingen) door lidstaten voor structurele maatregelen voor 2007

De Commissie vraagt dat lidstaten elk jaar tegen 31 maart informatie verstrekken over intrekkingen, terugvorderingen en nog niet afgehandelde terugvorderingen van structurele maatregelen voor het betrokken jaar en cumulatief voor de hele programmeringsperiode 2000-2006, voor alle Structuurfondsen en Gemeenschapsinitiatieven (EFRO, ESF, EOGFL en FIOV). De Commissie heeft de voorlopige cijfers voor intrekkingen en terugvorderingen in 2007 (ongeveer 540 miljoen EUR) ontvangen en zij zal deze aanpassen nadat zij bepaalde zaken met de betrokken lidstaten heeft opgehelderd. De herziene cijfers zullen worden meegedeeld in een bijlage bij het 19e jaarverslag over de uitvoering van de Structuurfondsen dat later in 2008 zal worden gepubliceerd. Met betrekking tot de financiële correcties die werden voorgesteld door de Commissie op basis van haar eigen controlewerkzaamheden of die van andere organen van de EG en die door de lidstaten zijn aanvaard en uitgevoerd, is er een mogelijke overlapping met gegevens over intrekkingen die zijn meegedeeld door de lidstaten.

Hier zij ook opgemerkt dat de Commissie op dit ogenblik bezig is met een controle van de informatie die bepaalde lidstaten haar verstrekt hebben op grond van maatregel 6.2 van het actieplan ter versterking van de toezichhoudende rol van de Commissie in het kader van het gedeeld beheer van structurele acties (COM(2008) 97). De resultaten van deze werkzaamheden zullen haar in staat stellen om tijdelijke conclusies te trekken in verband met de volledigheid en de betrouwbaarheid van deze gegevens als basis voor vervolgmaatregelen om de nodige verbeteringen aan te brengen in de rapportering van financiële correcties.

6.4.2. Terugvordering van uitgaven in de overige beheersvormen

Voor de overige beheersvormen wordt de informatie in verband met schulden die in invorderingsopdrachten zijn vastgesteld, in de volgende tabel voorgesteld. De terugvorderingen die gebeuren door vermindering van een latere betaling, werden in 2007 niet opgenomen in de boekhouding. De invorderingsopdrachten die tijdens het jaar zijn afgegeven om eerder betaalde bedragen terug te vorderen, beliepen in totaal 259 miljoen EUR. Hiervan heeft 138 miljoen EUR betrekking op de terugvordering van uitgaven en 121 miljoen EUR op de terugvordering van voorfinancieringen. Voor deze laatste categorie maakt de boekhouding geen onderscheid mogelijk tussen bedragen die te maken hebben met de terugvordering van niet-gebruikte voorschotten en bedragen die te maken hebben met de terugvordering van niet-verschuldigde uitgaven die door de begunstigde zijn gedeclareerd. Anders dan bij de structurele maatregelen worden echter zo goed als alle teruggevorderde voorfinancieringen beschouwd als een terugvordering van ten onrechte gedeclareerde bedragen, behalve wanneer zij te maken hebben met het resultaat van de agentschappen.

(miljoen EUR)

Invorderingsopdrachten voor onverschuldigd betaalde bedragen afgegeven in 2007	2007
Externe maatregelen	178
Intern beleid	81
Totaal	259

6.5. OVERZICHT VAN DE TERUGVORDERING VAN ONVERSCHULDIGD BETAALDE BEDRAGEN 2007

De onderstaande tabel geeft een zo goed mogelijke raming van het totale bedrag waarvoor in 2007 tot terugvordering is besloten. Zoals hierboven uitgelegd, bevat deze tabel niet de resultaten van de eigen controles door de lidstaten van uitgaven voor structurele maatregelen, noch alle terugvorderingen door vermindering van een latere betaling voor externe maatregelen en intern beleid. De voor voorfinancieringsrisico's vastgestelde invorderingsopdrachten zijn immers overgewaardeerd met de bedragen betreffende terugbetaling van niet-gebruikte voorschotten (die geen verband houden met onregelmatige betalingen).

Overzicht van de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen

(miljoen EUR)

	2007	2006
EOGFL		
— financiële correcties	607	839
— onregelmatigheden gedeclareerd door de lidstaten	247	108
Structuur- en Cohesiefondsen (programma's van 1994-1999 en 2000-2006)	396	807
Invorderingsopdrachten voor onverschuldigd betaalde bedragen:		
— externe maatregelen	178	172
— intern beleid	81	85
Totaal	1 509	2 011

7. FINANCIËEL RISICOBEBEER

KASVERRICHTINGEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

De hieronder verschaft informatie betreft de kasverrichtingen die door de Europese Commissie werden verricht om haar begroting uit te voeren. De voorschriften en beginselen voor het beheer van de kasverrichtingen van de Commissie voor de uitvoering van de begroting zijn vastgelegd in Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 (gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 2028/2004) en in het Financieel Reglement (Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002, gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 1995/2006) en de uitvoeringsvoorschriften daarvan (Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002, gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 478/2007).

Als gevolg van de bovenvermelde regelgeving zijn de volgende hoofdprincipes van toepassing:

- de eigen middelen worden door de lidstaten betaald op rekeningen die daartoe op naam van de Commissie werden geopend bij de schatkist van elke lidstaat of bij het orgaan dat de lidstaat aangewezen heeft. De Commissie mag slechts geld van de bovenvermelde rekeningen afhalen om aan haar behoeften aan kasmiddelen te voldoen;
- de eigen middelen worden door de lidstaten betaald in hun eigen nationale munt, terwijl de betalingen door de Commissie meestal in euro luiden;
- bankrekeningen die zijn geopend in naam van de Commissie mogen niet overschreden worden;
- het saldo van rekeningen die luiden in andere munten dan de euro, wordt ofwel gebruikt voor betalingen in dezelfde munt, ofwel periodiek omgezet in euro (met naleving van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000, wanneer het middelen betreft van de eigenmiddelenrekeningen).

Naast de eigenmiddelenrekeningen heeft de Commissie nog andere bankrekeningen geopend bij centrale banken en commerciële banken om andere betalingen te verrichten en te ontvangen dan de bijdragen van de lidstaten aan de begroting. Al deze rekeningen (met uitzondering van de rekeningen voor ontvangsten) worden dagelijks aangevuld op basis van de betalingen die met die rekeningen moeten worden verricht. Op al deze rekeningen wordt een minimumkassaldo aangehouden, zodat dringende betalingen ook kunnen worden verricht, mocht de financiering ervan uitzonderlijk vertraging oplopen. Het saldo van de rekeningen voor ontvangsten wordt geregeld overgeschreven naar de eigenmiddelenrekeningen of naar andere rekeningen, naar gelang van de behoefte aan kasmiddelen.

Alle commerciële banken waarbij de Commissie rekeningen heeft, worden geselecteerd via openbare aanbestedingen. Er worden gelden ter goede rekening geopend conform artikel 63 van het Financieel Reglement en voor de noden daarvan worden bankrekeningen geopend bij banken die geselecteerd zijn met behulp van een vereenvoudigde aanbestedingsprocedure.

7.1. OPERATIONEEL RISICO

De kasverrichtingen en de betalingen zijn sterk geautomatiseerd en maken gebruik van moderne informatica-systemen. Er worden specifieke procedures toegepast om de veiligheid van het systeem te waarborgen en om te garanderen dat de taken gescheiden worden conform het Financieel Reglement, de internecontrole-normen van de Commissie en de controleprincipes. Een op schrift gestelde reeks richtsnoeren en procedures regelt het beheer van de kasverrichtingen en betalingen met als doel het operationele en financiële risico te beperken en een gepast controleniveau te waarborgen. Zij betreffen de verschillende werkingsgebieden en de naleving van de richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd. Zij behelzen met name:

- het openen en afsluiten van bankrekeningen;
- het bepalen van parameters voor de financiële systemen;
- planning en prognose van de kasmiddelen;
- uitvoering van betalingen en beheer van de liquide middelen;
- deviezentransacties;
- de selectie van banken;
- het toezicht op verrichtingen en de afstemmingscontrole op de bankrekeningen;
- onderhoud en controle van de dossiers van derden.

7.2. FINANCIËEL RISICO

Valutarisico

De eigen middelen die door de lidstaten in andere valuta's dan de euro worden betaald, worden bewaard op de eigenmiddelenrekeningen. Zij worden in euro omgezet wanneer dat nodig is om betalingen in euro uit te voeren of af en toe worden zij onmiddellijk gebruikt voor betalingen die in dezelfde valuta worden uitgevoerd.

De Commissie houdt een aantal rekeningen in andere Europese munten dan de euro en in Amerikaanse dollar aan bij commerciële banken om betalingen in deze valuta's te verrichten. Deze rekeningen worden aangevuld naar gelang van het bedrag van de te verrichten betalingen. Bijgevolg wordt hun overnightsaldo zeer laag gehouden en zijn zij slechts in beperkte mate blootgesteld aan wisselkoersschommelingen.

Wanneer de Commissie diverse bedragen ontvangt (behalve eigen middelen) in andere munten dan de euro, worden zij ofwel overgeschreven naar andere rekeningen in dezelfde valuta wanneer dat nodig is om de verrichting van betalingen te dekken, of zij worden omgezet in euro en overgeschreven naar andere rekeningen in euro naar gelang van de behoefte aan kasmiddelen. Gelden ter goede rekening in andere munten dan de euro worden aangevuld naar gelang van de verwachte behoefte aan plaatselijke betalingen op korte termijn in dezelfde munten. De saldi op deze rekeningen worden onder hun respectieve bovengrenzen gehouden.

Kredietrisico

De meeste kasmiddelen van de Commissie worden conform Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 aangehouden op rekeningen die geopend zijn door de lidstaten voor de betaling van hun bijdragen (eigen middelen). Al deze rekeningen worden aangehouden bij de schatkist of de nationale centrale banken van de lidstaten. Deze instellingen houden voor de Commissie zo goed als geen kredietrisico in.

Een klein deel van de kasmiddelen van de Commissie wordt aangehouden bij commerciële banken ter dekking van betalingen of andere bankverrichtingen. Het is een gangbare praktijk om de rekeningen bij commerciële banken precies op tijd aan te vullen. Bijgevolg zijn de bedragen die overnight op deze rekeningen staan, voortdurend zeer laag (gemiddeld tussen 100 en 200 miljoen EUR, gespreid over meer dan 30 rekeningen). Hierdoor is de Commissie hier slechts in beperkte mate blootgesteld aan kredietrisico. Bovendien worden specifieke richtsnoeren toegepast voor de selectie van de commerciële banken om het kredietrisico nog verder te minimaliseren.

Alle commerciële banken worden via openbare aanbestedingen geselecteerd. Om toegelaten te worden tot de aanbestedingsprocedures, dienen de banken minimaal over een kredietrating op korte termijn te beschikken van Moody's P-1 of gelijkwaardig (Standards & Poor's of S&P A-1 of Fitch F1). In bepaalde omstandigheden kan een lager niveau geëist worden. Alle contracten voorzien in de mogelijkheid van onmiddellijke beëindiging door de Commissie wanneer de rating van de tegenpartij herzien wordt en onder het vereiste minimumniveau terechtkomt.

Gelden ter goede rekening worden aangehouden bij lokale banken die geselecteerd worden met behulp van een vereenvoudigde aanbestedingsprocedure. De vereiste ratings zijn afhankelijk van de plaatselijke situatie en kunnen van land tot land aanzienlijk verschillen. Om de blootstelling aan kredietrisico te beperken worden de saldi op deze rekeningen zo laag mogelijk gehouden (rekening houdend met de operationele behoeften), worden deze rekeningen periodiek aangevuld en worden de toegepaste bovengrenzen jaarlijks herzien.

Renterisico

Rekeningen geopend bij schatkisten of nationale centrale banken van lidstaten overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 leveren geen rente op en zijn vrij van kosten. Voor alle andere rekeningen bij nationale centrale banken hangt de vergoeding af van de specifieke voorwaarden van elke bank; de geldende rentevoeten zijn variabel en worden aangepast aan schommelingen op de markten.

Voor de meeste rekeningen die worden aangehouden bij commerciële banken, wordt een variabele rente berekend, die gekoppeld is aan de marginale rentevoet van de Europese Centrale Bank (ECB) voor haar belangrijkste herfinancieringstransacties en aangepast wordt aan eventuele schommelingen van deze rentevoet. Bijgevolg neemt de Commissie geen renterisico.

7.3. BEHEER VAN VOORLOPIG GEÏNDE GELDBOETEN

De volgende informatie betreft de kasverrichtingen die zijn uitgevoerd door de Europese Commissie voor het beheer van voorlopig geïnde geldboeten (aan restricties onderhevige geldmiddelen).

Valutarisico

Aangezien alle boetes in euro worden opgelegd en betaald, is de Commissie niet blootgesteld aan risico's als gevolg van wisselkoersschommelingen.

Kredietrisico

Er worden richtsnoeren toegepast voor de selectie van banken waar de middelen worden aangehouden en de blootstelling aan een afzonderlijke tegenpartij is beperkt. Alle middelen worden aangehouden op rekeningencourant en kunnen op om het even welk tijdstip worden opgenomen, zonder voorafgaande kennisgeving. De banken worden geselecteerd met behulp van openbare aanbestedingen. Om te worden toegelaten tot de aanbestedingsprocedures moeten de bankdeposito's minimaal een kredietrating op lange termijn hebben van Moody's Aa of gelijkwaardig (dat wil zeggen S&P AA- of Fitch AA-).

De blootstelling aan een enkele tegenpartij is beperkt tot 5 % van haar „kapitaal + reserves + achtergestelde leningen”, blijkend uit haar gecertificeerde geconsolideerde rekeningen. Deze beperking wordt minstens jaarlijks herzien. Alle contracten voorzien in de mogelijkheid van een onmiddellijke beëindiging door de Commissie wanneer de rating van de tegenpartij wordt herzien en onder het vereiste minimumniveau terechtkomt.

Renterisico

De rente van alle rekeningen wordt variabel berekend. Zij is gekoppeld aan de minimumrentevoet die de ECB hanteert voor haar belangrijkste herfinancieringstransacties en wordt aangepast aan de schommelingen van deze rentevoet. Bijgevolg neemt de Commissie geen renterisico.

OPGENOMEN EN VERSTREKTE LENINGEN EN GARANTIEFONDEN

De hieronder verschaft informatie betreft activiteiten in verband met de via **macrofinanciële bijstand** en **Euratom** alsook via het **Garantiefonds** verstrekte en opgenomen leningen van de Europese Commissie.

7.4. BELEID INZAKE RISICOBEBEER EN AFDEKKINGSACTIVITEITEN

MFB en Euratom

De leningstransacties alsmede het daarmee samenhangende beheer van de kasmiddelen worden door de Gemeenschappen verricht overeenkomstig de respectieve Euratombesluiten van de Raad ⁽¹⁾, indien van toepassing, en interne richtsnoeren. Er zijn schriftelijke procedurehandleidingen opgesteld die betrekking hebben op specifieke terreinen, zoals opgenomen leningen, verstrekte leningen en het beheer van kasmiddelen, die door de betrokken operationele eenheden worden gebruikt. Financiële en operationele risico's worden vastgesteld en beoordeeld en de naleving van de interne richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd.

In de regel worden geen afdekkingsactiviteiten verricht, aangezien leningsactiviteiten door middel van „back-to-back”-verrichtingen worden gefinancierd en er geen open valutaposities bestaan.

⁽¹⁾ Besluit 90/212/Euratom van de Raad van 23 april 1990, tot wijziging van Besluit 77/271/Euratom houdende toepassing van Besluit 77/270/Euratom waarbij de Commissie wordt gemachtigd tot het aangaan van Euratomleningen teneinde een bijdrage te leveren tot de financiering van kerncentrales (PB L 112 van 3.5.1990, blz. 26).

Besluit 77/271/Euratom van de Raad van 29 maart 1977 houdende toepassing van Besluit 77/270/Euratom waarbij de Commissie wordt gemachtigd tot het aangaan van Euratomleningen teneinde een bijdrage te leveren tot de financiering van kerncentrales (PB L 88 van 6.4.1977, blz. 11).

Besluit 94/179/Euratom van de Raad van 21 maart 1994 tot wijziging van Besluit 77/270/Euratom teneinde de Commissie te machtigen tot het aangaan van Euratomleningen om aldus een bijdrage te leveren aan de financiering van de verbetering van de efficiëntie en de veiligheid van kerncentrales in bepaalde derde landen (PB L 84 van 29.3.1994, blz. 41).

Garantiefonds

De regels en beginselen voor het beheer van de activa van het Garantiefonds (zie toelichting E.2.3.3) zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen de Europese Commissie en de EIB van 25 november 1994 en de latere wijzigingen daarvan van 17/23 september 1996 en 8 mei 2002.

De belangrijkste beginselen, zoals deze rechtstreeks zijn overgenomen uit de overeenkomst, zijn de volgende:

- het Garantiefonds werkt in een enkele valuta: de euro. Het investeert uitsluitend in deze valuta teneinde wisselkoersrisico's te vermijden;
- het beheer van de activa wordt gebaseerd op de traditionele regels inzake behoedzaamheid die worden gehanteerd voor financiële activiteiten. Het besteedt bijzondere aandacht aan de vermindering van de risico's en zorgt ervoor dat de beheerde activa een voldoende mate van liquiditeit en overdraagbaarheid hebben, rekening houdend met de verplichtingen waarmee het Garantiefonds wordt geconfronteerd;
- het Garantiefonds is in staat alle afdekkingsinstrumenten tegen de markt- en renterisico's te gebruiken die reeds door de Portfolio Division van de EIB worden gebruikt;
- het beheer van de portefeuille wordt gebaseerd op de optimale duur en de best mogelijke verdeling tussen lange termijn en korte termijn, teneinde reël voordeel te trekken uit de rentecurve. Teneinde de looptijd van de portefeuille snel overeenkomstig de toekomstige marktvoorwaarden te kunnen wijzigen, gebruikt de beheerder, met afdekking als enige doel, de op de markt aanwezige instrumenten waarmee de EIB reeds de nodige ervaring heeft.

7.5. VALUTARISICO

Aangezien alle financiële activa en verplichtingen in euro worden uitgedrukt, nemen de Gemeenschappen de effecten van veranderingen van de wisselkoersen van vreemde valuta's niet op in de vermogenspositie en de kasstromen.

7.6. RENTERISICO

Gezien de aard van de verstrekte en opgenomen leningen hebben de Gemeenschappen aanzienlijke rentedragende activa en passiva.

MFB en Euratom

Opgenomen leningen die tegen variabele rentevoeten worden verstrekt, stellen de Gemeenschappen bloot aan een kasstroomrenterisico. Dit soort leningen vormt ongeveer 93 % van het totale volume aan opgenomen leningen. De renterisico's die voortvloeien uit opgenomen leningen worden echter gecompenseerd door verstrekte leningen waarvan de termijnen en voorwaarden vergelijkbaar zijn („back-to-back”-verrichtingen). Op de balansdatum belooft het bedrag aan verstrekte leningen van de Gemeenschappen met variabele rente (uitgedrukt in nominale bedragen) 1,18 miljard EUR (in 2006: 1,32 miljard EUR). Aanpassingen vinden om de zes maanden plaats. Het bedrag aan verstrekte leningen van de Gemeenschappen met vaste rentevoet (uitgedrukt in nominale bedragen) belooft in 2007 85 miljoen EUR (in 2006: 85 miljoen EUR) met een looptijd van meer dan vijf jaar.

Garantiefonds

Er zouden afdekkingsinstrumenten kunnen worden gebruikt om het rente(markt)risico voor het Garantiefonds te beheersen. Zoals echter tussen de Commissie en de EIB is overeengekomen, worden momenteel geen belangrijke risico's genomen en wordt bijgevolg niet tot afdekking overgegaan. Aangezien de transacties en verrichtingen alleen in euro worden uitgedrukt, is geen andere afdekking vereist. In de tabel hieronder wordt een overzicht gegeven van de deelnemingen van het Garantiefonds op 31 december 2007 en 2006 (marktwaarde exclusief opgelopen rente):

(miljoen EUR)

Segmenten	Beleggingen met vaste rentevoet						Effecten met variabele rentevoet		Totaal	
	Minder dan 3 maanden		3 maanden tot 1 jaar		1 jaar tot 10 jaar		2007	2006	2007	2006
	2007	2006	2007	2006	2007	2006				
Rekeningen-courant	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1
Kortetermijndeposito's — nominale waarde	247	437	0	0	0	0	0	0	247	437
Voor verkoop beschikbare activa	25	57	84	51	703	733	71	76	883	917
Totaal	273	495	84	51	703	733	71	76	1 131	1 355
Percentage	24 %	36 %	7 %	4 %	63 %	54 %	6 %	6 %	100 %	100 %

Op 31 december 2007 ligt de effectieve rentevoet voor de geldmiddelen en kasequivalenten (vastetermijndeposito's) tussen 4,12 % en 4,83 %. Voor de portefeuille van voor verkoop beschikbare effecten ligt de effectieve rentevoet tussen de 2,94 % en 5,52 %.

7.7. KREDIETRISICO

De Gemeenschappen stellen zich bloot aan kredietrisico's, dat wil zeggen het risico dat een tegenpartij niet in staat zal zijn haar betalingsverplichtingen volledig na te komen. De blootstelling aan kredietrisico's wordt beheerst, in de eerste plaats door het verkrijgen van garanties van landen in het geval van Euratom, vervolgens via het Garantiefonds. Het Garantiefonds voor externe leningen ⁽¹⁾ werd in 1994 ingesteld ter dekking van risico's van wanbetaling in verband met opgenomen leningen waaruit leningen aan landen buiten de Europese Unie worden gefinancierd. Teneinde vertragingen bij de door de entiteit verschuldigde betalingen te voorkomen, worden dergelijke opgenomen leningen voldaan door middel van kasvoorschotten uit de Gemeenschapsbegroting. Indien drie maanden nadat een betaling verschuldigd was, wordt bevestigd dat een ontvangend land in gebreke is gebleven, worden de kasvoorschotten door het Garantiefonds voor externe leningen aan de begroting terugbetaald.

MFB en Euratom

Bulgarije, Roemenië en Servië-Montenegro vormen de grootste concentraties van kredietrisico voor de Gemeenschappen. Deze landen vertegenwoordigen ongeveer 27 %, 28 % en 22 % van het totale volume aan verstrekte leningen. Wat de kasmiddelen betreft, moeten de richtsnoeren inzake de keuze van de tegenpartijen worden toegepast. De operationele eenheid zal bijgevolg alleen overeenkomsten kunnen afsluiten met in aanmerking komende banken die voorkomen op een „handelslijst van goedgekeurde banken” en die als tegenpartij over voldoende limieten beschikken.

Garantiefonds

Vastetermijndeposito's van het Garantiefonds — profiel van de tegenpartijen

Overeenkomstig de tussen de Gemeenschap en de EIB gesloten overeenkomst betreffende het beheer van het Garantiefonds zouden alle interbankdeposito's minimaal een A1-kredietrating moeten hebben. Overzicht van de kortlopende interbankdeposito's, inclusief opgelopen rente, per type tegenpartij op 31 december 2007:

(miljoen EUR)

Rating	31.12.2007		31.12.2006	
	A1	75	30 %	171
A2	0	0 %	0	0 %
Aa1	20	8 %	44	10 %
Aa2	53	22 %	57	13 %
Aa3	100	40 %	167	38 %
Totaal	248	100 %	439	100 %

Voor verkoop beschikbare activa van het Garantiefonds — profiel van de emittenten

Overzicht van het profiel van de emittenten, marktwaarde exclusief opgelopen rente, op 31 december 2007:

(miljoen EUR)

Emittent	31.12.2007		31.12.2006	
	Andere AAA-emittenten	310	35 %	361
Supranationaal Aaa	5	1 %	15	2 %
Overheid/overheidsinstellingen Aaa	196	22 %	225	25 %
Overheid/overheidsinstellingen Aa1	72	8 %	58	6 %
Overheid/overheidsinstellingen Aa2	0	0 %	0	0 %
Overheid/overheidsinstellingen Aa3	81	9 %	67	7 %
Overheid/overheidsinstellingen A1	73	8 %	49	5 %
Overheid/overheidsinstellingen A2	132	15 %	122	13 %
Overheid/overheidsinstellingen A3	4	1 %	10	1 %
Overheid/overheidsinstellingen Baa1	10	1 %	10	1 %
Overheid/overheidsinstellingen NR	0	0 %	0	0 %
Totaal	883	100 %	917	100 %

⁽¹⁾ Verordening (EG, Euratom) nr. 2728/94 van de Raad van 31 oktober 1994 tot instelling van een Garantiefonds voor externe maatregelen (PB L 293 van 12.11.1994, blz. 1).

Alle aangehouden effecten voldoen aan de volgende criteria:

- zij zijn uitgegeven door staten in en/of instellingen gegarandeerd door de Europese Unie, de G10 of supranationale instellingen;
- of zij zijn uitgegeven door een andere soevereine staat met een rating van ten minste AA3;
- of zij zijn uitgegeven door een andere emittent met de rating AAA.

7.8. REËLE WAARDE

De geraamde reële waarde van verstrekte en opgenomen leningen (macrofinanciële bijstand en Euratom) wordt vastgesteld op grond van een „discounted cash flow”-model (model van waardeberekening op basis van de contante waarde van de verwachte kasstroom). Overeenkomstig dit model wordt de waarde van verwachte toekomstige kasstromen berekend door AAA-rendementscurves toe te passen die passend zijn voor de resterende looptijd. Er wordt aangenomen dat de geraamde reële waarde van tegen variabele rente verstrekte leningen hun boekwaarde benadert, aangezien herzieningen om de zes maanden tegen marktrente plaatsvinden.

Op de balansdatum bedroeg de geschatte reële waarde van de verstrekte en opgenomen leningen tegen vaste rente respectievelijk 90 miljoen EUR (in 2006: 93 miljoen EUR) en 89 miljoen EUR (in 2006: 93 miljoen EUR), terwijl de overeenkomstige boekwaarde respectievelijk 87 miljoen EUR bedroeg (in 2006: 87 miljoen EUR) en 87 miljoen EUR (in 2006: 87 miljoen EUR).

7.9. LIQUIDITEITSPOSITIE

In de tabel hieronder wordt een uitsplitsing verschaft van activa en verplichtingen van het Garantiefonds in een relevante groepering volgens looptijd, gebaseerd op de resterende periode tot de contractuele vervaldatum op de balansdatum. Deze tabel wordt met de grootste voorzichtigheid gepresenteerd wat de vervaldatum betreft. Daarom wordt voor de verplichtingen de vroegst mogelijke datum van terugbetaling en voor de activa de laatst mogelijke datum van terugbetaling vermeld. Activa en verplichtingen zonder contractuele vervaldatum zijn gegroepeerd in de categorie „looptijd niet bepaald”.

(miljoen EUR)

Looptijd	Minder dan 3 maanden	Van 3 maanden tot 1 jaar	Van 1 jaar tot 10 jaar	Looptijd onbepaald	Totaal
Activa in euro:					
Rekeningen-courant	1	0	0	0	1
Kortetermijndeposito's	248	0	0	0	248
waarvan opgelopen rente	1	0	0	0	1
Voor verkoop beschikbare activa	38	109	754	3	904
waarvan opgelopen rente	7	13	0	0	20
Totaal	287	109	754	3	1 153
Verplichtingen in euro:					
Eigen vermogen	0	0	0	1 152	1 152
Crediteuren	1	0	0	0	1
Totaal	1	0	0	1 152	1 153
Nettoliq uiditeitspositie per 31.12.2007	286	109	754	(1 149)	0
Gecumuleerde liq uiditeitspositie per 31.12.2007	286	395	1 149	0	

EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL (in liquidatie)

De hieronder verschaft informatie betreft leningsactiviteiten en schatkistbeheer die door de Europese Gemeenschappen via de **Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (in liquidatie)** werden verricht. Meer informatie kan worden gevonden in de boekhouding van Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal in liquidatie.

7.10. BELEID INZAKE RISICOBEBEER EN AFDEKKINGSACTIVITEITEN

Naar aanleiding van de afloop van het EGKS-Verdrag op 23 juli 2002, conform Besluit 2003/76/EG, hebben de lidstaten besloten dat de activa en passiva van de EGKS aan de Europese Gemeenschap worden overgedragen en dat het vereffeningspassief van de EGKS door de Commissie wordt beheerd. De EGKS in liquidatie kan derhalve geen aanspraak meer maken op nieuwe leningen en overeenkomstige financiering. Opname van nieuwe leningen door de EGKS blijft dus beperkt tot herfinancieringen met als oogmerk de financieringskosten te verminderen.

De Commissie beheert de activa en passiva overeenkomstig interne richtsnoeren. Er werden procedurehandboeken opgesteld die betrekking hebben op specifieke terreinen zoals leningsactiviteiten en schatkistbeheer en die door de desbetreffende operationele eenheden worden gebruikt. Financiële en operationele risico's worden vastgesteld en beoordeeld en de naleving van de interne richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd. Wat het schatkistbeheer betreft, dienen de beginselen van prudente bedrijfsvoering te worden toegepast met het oog op een beperking van het operationele risico, het tegenpartijrisico en het marktrisico. Investerings blijven in beginsel beperkt tot de volgende categorieën: termijndeposito's bij banken, geldmarktinstrumenten en obligaties met vaste en met variabele rente.

De belangrijkste investeringslimieten per categorie zijn als volgt:

- voor termijndeposito's is de limiet het laagste van volgende bedragen: 100 miljoen EUR per bank of 5 % van de eigen middelen van de bank, indien de respectieve kortetermijnrating ten minste A-1 (S&P) of gelijkwaardig is;
- voor obligaties uitgegeven of gewaarborgd door lidstaten of instellingen van de Europese Unie tot 250 miljoen EUR per lidstaat of instelling afhankelijk van de rating;
- voor obligaties die zijn uitgegeven door andere landen of supranationale emittenten met een kredietbeoordeling voor langlopende kredieten van niet minder dan AA (S&P) of gelijkwaardige beoordeling tot 100 miljoen EUR per emittent of garantiegewaar;
- voor obligaties van andere emittenten met een kredietbeoordeling van ten minste AA of AAA (S&P) of gelijkwaardige beoordeling tot respectievelijk 25 of 50 miljoen EUR, afhankelijk van de rating en de status van de emittent.

De EGKS in liquidatie maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten om zich in te dekken tegen bepaalde risicoposities (zie ook toelichting E.2.3.4.2).

7.11. MARKTRISICO

Valutarisico

De EGKS in liquidatie loopt een valutarisico als gevolg van valutaposities in de Amerikaanse dollar en het Britse pond. In de onderstaande tabel wordt het valutarisico samengevat dat de EGKS in liquidatie per 31 december 2007 loopt.

In de tabel zijn de activa en passiva van de EGKS in liquidatie per valuta opgenomen tegen hun equivalente nominale waarde in euro.

(miljoen EUR)

	GBP	USD
Activa	207	68
Passiva	(285)	(68)
Nettobalanspositie	(78)	0
<i>Effect van cross-currency renteswaps</i>	81	—
Nettopositie	3	0

De verhouding activa/passiva in Britse pond is hoofdzakelijk samengesteld uit niet-genoteerde titels van schuldvordering met een tegenwaarde van 204 miljoen EUR die door de EIB werden uitgegeven in de plaats van een in gebreke gebleven debiteur (zie toelichting E.2.4.2). Volgens het procedurehandboek is de aankoop van euro de enige toegelaten deviezentransactie voor onder het EG-Verdrag vallende activiteiten. Alle uitzonderingen op deze regel moeten naar behoren worden gemotiveerd.

Prijrisico

De EGKS in liquidatie loopt een prijrisico van titels van schuldvorderingen omdat investeringen in de balans als beschikbaar voor verkoop zijn opgenomen.

7.12. RENTERISICO

Het kasstroomrenterisico is het risico dat toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in de marktrente. Het reëlewaardenterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal schommelen als gevolg van veranderingen in de marktrente. Wegens de aard van haar activiteiten loopt de EGKS in liquidatie als gevolg van schommelingen in de courante marktrente zowel risico's inzake reële waarde als kasstroom.

a) Uit opgenomen leningen verstrekte leningen

Het renterisico dat voortvloeit uit onleningsactiviteiten, wordt meestal geneutraliseerd door leningen tegen soortgelijke voorwaarden („back-to-back”-leningen). Indien geen perfecte congruentie kan worden bereikt, worden afgeleide financiële instrumenten gebruikt om de risico's als gevolg van renteschommelingen te beperken (zie toelichting E.2.3.4.2).

b) *Titels van schuldvorderingen*

Bij titels van schuldvorderingen die tegen een variabele rentevoet zijn uitgegeven, loopt de EGKS in liquidatie een kasstroomrenterisico, bij titels van schuldvorderingen die tegen een vaste rentevoet zijn uitgegeven, loopt de EGKS een reëlewaarderentrisico. Op de balansdatum maken obligaties met vaste rentevoet ongeveer 94 % uit van de investeringsportefeuille (in 2006: 93 %).

In de tabel hieronder wordt een overzicht gegeven van de deelnemingen van de EGKS in liquidatie op 31 december 2007 (marktwaarde exclusief opgelopen rente):

(miljoen EUR)

Segmenten	Beleggingen met vaste rentevoet			Effecten met variabele rentevoet	Totaal
	Minder dan 3 maanden	Van 3 maanden tot 1 jaar	Van 1 jaar tot 10 jaar		
Rekeningen-courant	7	0	0	0	7
Kortetermijndeposito's — nominale waarde	42	0	0	0	42
Voor verkoop beschikbare activa	15	106	1 179	87	1 387
Totaal	64	106	1 179	87	1 436
Percentage	4 %	7 %	83 %	6 %	100 %

Op 31 december 2007 beliep de opgelopen rente 29 miljoen EUR voor de voor verkoop beschikbare activa.

c) *Rentegevoeligheidsanalyse*

De marktprijs van een titel van schuldvordering hangt af van looptijd, coupon en effectief rendement bij langst mogelijke looptijd. In het kader van de zogeheten shock analysis wordt de prijs van alle titels van schuldvordering van de portefeuille (inclusief obligaties met variabele rente) één keer vastgesteld tegen daadwerkelijke rendementen en vervolgens wordt hun prijs opnieuw vastgesteld tegen een rendement dat met 100 basispunten is verhoogd. De wijziging van de marktprijs is het gerapporteerde hypothetische verlies in de shock analysis. Verondersteld wordt dat de parallelle verandering van 100 basispunten onmiddellijk plaatsvindt, zonder dat een tijdshorizon in acht wordt genomen. Per 31 december 2007 bedroeg dit hypothetische verlies ongeveer 53 miljoen EUR.

7.13. **KREDIETRISICO**

De EGKS in liquidatie loopt een kredietrisico, dat wil zeggen het risico dat een tegenpartij op de vervaldag de volledige bedragen niet kan terugbetalen. De richtsnoeren met betrekking tot de keuze van tegenpartijen dienen te worden toegepast. De operationele eenheid zal bijgevolg alleen overeenkomsten kunnen afsluiten met in aanmerking komende banken die voorkomen op een „handelslijst van goedgekeurde banken” en die als tegenpartij over voldoende limieten beschikken. Het kredietrisico wordt beheerd door geregeld te onderzoeken of de ontleners in staat zijn te voldoen aan rente- en kapitaal terugbetalingsverplichtingen. Het kredietrisico wordt ook beheerd door het verkrijgen van zakelijke en persoonlijke, alsmede landen- en bedrijfsgaranties. Per 31 december 2007 kon het bedrag van 265 miljoen EUR als volgt worden uitgesplitst:

(miljoen EUR)

	Nominaal bedrag
Leningen aan kredietinstellingen	41
Leningen aan klanten	224
Totaal	265

77 % van de uitstaande schuld bestaat uit garanties van een lidstaat of evenwaardige organen (openbare instellingen of publiekrechtelijke industriële groeperingen in de lidstaten). 17 % van de uitstaande leningen is verstrekt aan banken of gegarandeerd door banken. 6 % van de uitstaande schuld (15 miljoen EUR) bestaat uit leningen van het voormalige pensioenfonds van de EGKS aan ambtenaren van Europese Instellingen (in de overzichtstabel hierboven zijn leningen aan ambtenaren opgenomen in de rubriek leningen aan klanten), die worden gedekt door levens- en invaliditeitsverzekeringen en de respectieve salarissen.

Het uitstaande leningssaldo, dus 0,1 %, heeft een hogere risicograad. Dit betekent dat de ontvangen garanties (gegarandeerde obligaties van particuliere industriële groeperingen en andere bijzondere garanties) in het algemeen niet hetzelfde niveau van zekerheid bieden in geval van problemen.

Vanuit een liquiditeitsperspectief worden de leningen die uit ontleende middelen werden verstrekt, volledig gedekt door een bijzondere reserve. Per 31 december 2007 bedraagt deze reserve 134 miljoen EUR. De uit eigen middelen verstrekte leningen werden gedekt door een andere reserve, de vroegere zogeheten „bijzondere EGKS-reserve”. Per 31 december 2007 bedroeg deze speciale reserve 48 miljoen EUR.

a) *Geldmiddelen en deposito's bij kredietinstellingen — profiel van de tegenpartijen*

Op de balansdatum zijn respectievelijk 43 % en 57 % van de deposito's en saldo's op lopende rekeningen geplaatst bij banken met respectievelijk een Fitchrating F1+ (of gelijkwaardig) of F1 (of gelijkwaardig). Alle deposito's en lopende rekeningen worden aangehouden bij banken binnen de OESO.

b) *Leningen en voorschotten — profiel van de ontleners*

In de tabel hieronder zijn de geografische concentraties van de uit opgenomen leningen verstrekte leningen (opgenomen tegen hun uitstaande nominaal bedrag) op de balansdatum weergegeven. Opgemerkt zij dat deze leningen gedekt waren door garanties van openbare organen, banken of industriële groeperingen, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk waar geen garantie werd verstrekt.

(miljoen EUR)

	31 december 2007	Aantal leningen
Griekenland	68	1
Frankrijk	134	2
Italië	0	8
Verenigd Koninkrijk	0	0
Totaal	202	11

Naar aanleiding van een herstructurering van de schulden van een in gebreke gebleven debiteur in 1998 verwierf de Commissie promesses ten belope van 204 miljoen EUR van de EIB (met AAA-rating) om het „back-to-back“-karakter van de leningsactiviteiten te herstellen en de rente- en valutarisico's af te dekken. Deze promesses zijn niet in de tabellen hierboven opgenomen.

In verband met de geografische concentraties van de uit eigen middelen verstrekte leningen — zonder rekening te houden met de leningen aan ambtenaren van de Europese instellingen — (opgenomen tegen hun uitstaande nominale waarde) op de balansdatum, is 50 % van het totaal van 48 miljoen EUR in Duitsland toegekend, terwijl de rest over 12 EU-lidstaten is verspreid. Alle leningen waren door garanties gedekt.

c) *Afgeleide financiële instrumenten — profiel van de tegenpartijen*

Zie toelichting **E.2.3.4.2**.

d) *Voor verkoop beschikbare effecten — profiel van de emittenten*

In de tabel hieronder zijn nadere gegevens over titels van schuldvorderingen (opgenomen tegen hun reële waarde) per soort emittent en per rating (S&P) opgenomen:

(miljoen EUR)

	31 december 2007	%
Land	430	30 %
Multinationale organisaties	91	6 %
Banken en financiële instellingen	622	44 %
Andere publieke emittent	274	20 %
Totaal	1 417	100 %

(miljoen EUR)

	31 december 2007	%
AAA	839	59 %
AA+	124	9 %
AA	215	15 %
A+	94	7 %
A	82	6 %
A-	40	3 %
BBB+	6	0 %
BBB	17	1 %
Totaal	1 417	100 %

De geografische concentraties van de titels van de schuldvorderingen (opgenomen tegen hun reële waarde) op de balansdatum zijn 18 % in Duitsland, 9 % in de Verenigde Staten, 8 % in het Verenigd Koninkrijk, 5 % in Frankrijk en 6 % in respectievelijk Oostenrijk, Spanje en supranationaal. De rest is over OESO-landen verspreid.

7.14. LIQUIDITEITSRISICO

Het liquiditeitsrisico dat voortvloeit uit leningsactiviteiten wordt meestal geneutraliseerd door leningen tegen soortgelijke voorwaarden („back-to-back”-leningen). Indien geen perfecte congruentie kan worden bereikt, worden afgeleide financiële instrumenten gebruikt om kasstromen met elkaar in overeenstemming te brengen.

In het kader van het beheer van de activa en passiva van de EGKS in liquidatie beheert de Commissie de liquiditeitsvereisten op basis van een prognose omtrent de uitbetalingen met een tijdshorizon van 11 jaar die werd opgesteld na overleg met de verantwoordelijke diensten van de Commissie. Investerings worden bijgevolg uitgevoerd om te voldoen aan de respectieve jaarlijkse behoeften.

7.15. REËLE WAARDE

Leningsactiviteiten

De geraamde reële waarde van verstrekte en opgenomen leningen (macrofinanciële bijstand en Euratom) wordt vastgesteld op grond van een „discounted cash flow”-model (model van waardeberekening op basis van de contante waarde van de verwachte kasstroom). Overeenkomstig dit model wordt de waarde van verwachte toekomstige kasstromen berekend door AAA-rendementscurves toe te passen die passen bij de resterende looptijd.

Er wordt aangenomen dat de geraamde reële waarde van tegen variabele rente verstrekte leningen hun boekwaarde benadert, aangezien herzieningen om de drie of zes maanden tegen marktrente plaatsvinden. De geraamde reële waarde van leningen met vaste rente kon niet worden vastgesteld aangezien de noodzakelijke gegevens voor de berekening van deze waarden niet beschikbaar waren.

Voor verkoop beschikbare effecten

De voor verkoop beschikbare effecten zijn tegen reële waarde opgenomen, dat wil zeggen de marktprijs plus opgelopen rente.

Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

De totale waarde van de tijdens het jaar ontstane wijziging in reële waarde, die met toepassing van een in de economische resultatenrekening erkende waarderingstechniek was berekend, bedraagt 9 miljoen EUR (netto-verlies) in vergelijking met 1 miljoen EUR (nettowinst) in 2006. Bij het waarderen van financiële instrumenten tegen reële waarde wordt geen waarderingstechniek gebruikt die niet door waarneembare marktprijzen of tarieven wordt ondersteund.

Vorderingen en schulden

De nominale waarde verminderd met een voorziening voor waardevermindering van de handelsvorderingen en de nominale waarde van handelsschulden worden verondersteld hun reële waarde te benaderen.

Geldmiddelen en kasequivalenten

De reële waarde van geldmiddelen en kasequivalenten met inbegrip van rekeningen-courant en kortetermijndeposito's (van minder dan drie maanden) is hun boekwaarde.

8. INFORMATIEVERSCHAFFING OVER VERBONDEN PARTIJEN

Voor de informatieverstopping over transacties met verbonden partijen met betrekking tot de leidinggevenden van de Europese Gemeenschappen, werden deze in vijf categorieën onderverdeeld:

categorie 1: de voorzitter van de Europese Commissie en de voorzitter van het Hof van Justitie;

categorie 2: de vicevoorzitters van de Commissie;

categorie 3: de leden van de Commissie, de rechters en advocaten-generaal van het Hof van Justitie, de voorzitter en leden van het Gerecht van eerste aanleg, de voorzitter en leden van het Gerecht voor ambtenarenzaken, de Ombudsman en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming;

categorie 4: de voorzitter en leden van de Rekenkamer;

categorie 5: de topambtenaren van de instellingen en agentschappen.

GELDELIJKE RECHTEN VAN LEIDINGGEVENDEN

EUR					
Rechten (per personeelslid)	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Categorie 5
Basissalaris (per maand)	23 617,91	21 393,04	17 114,43 — 19 253,73	18 483,59 — 19 681,60	10 882,28 — 17 114,43
Verblijfstoelage (% van het salaris)	15 %	15 %	15 %	15 %	N.v.t.
Ontheemdingstoelage (% van salaris)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	16 %
Gezinstoelagen:					
Kostwinnerstoelage (% van salaris)	2 % + 158,86	2 % + 158,86	2 % + 158,86	2 % + 158,86	2 % + 158,86
Kind ten laste	319,27	319,27	319,27	319,27	319,27
Voorschoolse toelage	67,83	67,83	67,83	67,83	67,83
Schooltoelage	235,53	235,53	235,53	235,53	235,53
Schooltoelage buiten standplaats	471,06	471,06	471,06	471,06	471,06
Voorzitterstoelage	N.v.t.	N.v.t.	500 — 810,74	N.v.t.	N.v.t.
Representatietoelage	1 418,07	911,38	500 — 607,71	N.v.t.	N.v.t.
Jaarlijkse reiskosten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Ja
Overdrachten naar lidstaten:					
Schooltoelage ⁽¹⁾	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
% van salaris ⁽¹⁾	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% van salaris zonder correctiecoëfficiënt	Max. 25 %	Max. 25 %	Max. 25 %	Max. 25 %	Max. 25 %
Representatiekosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	N.v.t.	N.v.t.
Ambtsaanvaarding:					
Inrichtingskosten	47 235,82	42 786,08	38 507,46	36 967,17	terugbetaald
Reiskosten familie	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Verhuiskosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Ambtsneerlegging:					
Inrichtingskosten	23 617,91	21 393,04	19 253,73	18 483,59 — 19 681,60	terugbetaald
Reiskosten familie	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Verhuiskosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Overbrugging (% van salaris) ⁽²⁾	40 % — 65 %	40 % — 65 %	40 % — 65 %	40 % — 65 %	N.v.t.
Ziektekostenverzekering	gedekt	gedekt	gedekt	gedekt	facultatief
Pensioen (% van salaris, voor belasting)	Max. 70 %	Max. 70 %	Max. 70 %	Max. 70 %	Max. 70 %
Inhoudingen:					
Communautaire belasting	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %	8 % — 45 %
Ziektekostenverzekering (% van salaris)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Speciale heffing op salaris	3,79 %	3,79 %	3,79 %	3,79 %	3,79 %
Pensioenbijdrage	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	10,25 %
Aantal personen per 31.12.2007	2	5	92	27	77

⁽¹⁾ Met toepassing van de correctiecoëfficiënt.

⁽²⁾ Betaald gedurende de eerste drie jaar na vertrek.

9. GEBEURTENISSEN NA DE BALANSDATUM

Op de datum van goedkeuring van de rekeningen zijn geen relevante punten onder de aandacht gekomen van de rekenplichtige van de Commissie die een afzonderlijke vermelding in deze rubriek zouden vereisen. Evenmin waren dergelijke punten bij hem aangemeld. Bij het opstellen van de jaarrekeningen en de bijbehorende toelichtingen werd gebruik gemaakt van de recentste beschikbare gegevens en dit komt tot uiting in de hierboven opgenomen informatie.

10. GECONSOLIDEERDE ENTITEITEN

A. ENTITEITEN WAAROVER ZEGGENSCHAP WORDT UITGEOEFEND

1. *Instellingen en raadgevende organen*

Comité van de Regio's
Raad van de Europese Unie
Hof van Justitie van de Europese Unie
Europese Commissie
Europese Rekenkamer
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming
Europees Economisch en Sociaal Comité
Europese Ombudsman
Europees Parlement

2. *Communautaire agentschappen*

Europees Bureau voor wederopbouw
Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding
Europees Milieuagentschap
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid
Europees Geneesmiddelenbureau
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging
Europese Stichting voor opleiding
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie
Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie
Europese Toezichtautoriteit voor het GNSS
Harmonisatiebureau voor de interne markt (merken, tekeningen en modellen)
Europees Spoorwegbureau
Communautair Bureau voor plantenrassen
Communautair Bureau voor visserijcontrole ⁽¹⁾

3. *Uitvoerende agentschappen*

Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie
Uitvoerend Agentschap Onderwijs, audiovisuele media en cultuur
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten ⁽¹⁾

4. *Overige entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend*

Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (in liquidatie)
Eurojust ⁽²⁾
Europese Politieacademie (EPA) ⁽²⁾

⁽¹⁾ Voor het eerst geconsolideerd in 2007.

⁽²⁾ Gedecentraliseerd orgaan van de EU dat ressorteert onder de pijler „politieële en justitiële samenwerking in strafzaken”.

B. GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMINGEN

Internationale ITER-organisatie voor fusie-energie (aandeel in het belang/stemrechten: 45,5 %)

Gemeenschappelijke onderneming SESAR (gewaardeerd tegen kostprijs)

Gemeenschappelijke onderneming Galileo in liquidatie (aandeel in het belang/stemrechten: 91,6 %/49,3 %)

C. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Europees Investeringsfonds (aandeel in het belang/stemrechten: 25 %)

11. NIET-GECONSOLIDEERDE ENTITEITEN

Hoewel de Gemeenschappen de activa beheren van de hieronder vermelde entiteiten, voldoen deze niet aan de consolidatievereisten en zijn zij derhalve niet in de rekeningen van de Europese Gemeenschappen opgenomen.

11.1. EUROPEES ONTWIKKELINGSFONDS (EOF)

Het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) is het voornaamste instrument van de communautaire ontwikkelings-samenwerking met de ACS-landen en de landen en gebieden overzee (LGO). Elk EOF wordt gesloten voor een periode van vijf jaar. Sinds het afsluiten van de eerste partnerschapovereenkomst in 1964 (Yaoundé I-overeenkomst) hebben de cycli van de EOF's meestal die van de partnerschapovereenkomsten van Yaoundé en Lomé gevolgd. Het 9e EOF werd in juni 2000 afgesloten, tegelijkertijd met de meest recente partnerschapovereenkomst, de zogeheten Overeenkomst van Cotonou. De Overeenkomst van Cotonou werd door 77 staten ondertekend: 48 landen uit Afrika ten zuiden van de Sahara, 15 landen uit het Caribisch gebied en 14 landen uit de Stille Oceaan. Aan het 9e EOF is over een periode van vijf jaar een bedrag van 13,5 miljard EUR toegewezen, dat in december 2007 verviel. In de Overeenkomst van Cotonou zijn slechts twee financiële instrumenten in het kader van het EOF opgenomen: een instrument voor de toekenning van subsidies voor ontwikkelingssteun op lange termijn (niet-terugbetaalbare steun) en een investeringsfaciliteit om de particuliere sector in de ACS-staten te stimuleren. De Overeenkomst van Cotonou werd in juni 2005 in Luxemburg herzien en het bijbehorende 10e EOF zal in 2008 in werking treden.

Het EOF wordt niet gefinancierd uit de Gemeenschapsbegroting, doch met rechtstreekse bijdragen van de lidstaten, die in het kader van onderhandelingen worden vastgelegd. Het bedrag dat de lidstaten betalen, is onder andere gedeeltelijk gebaseerd op hun BNP en gedeeltelijk op hun historische banden (voormalige koloniën) met de betrokken ACS-staten. De Commissie en de EIB beheren de middelen van het EOF.

Het beheer van het EOF komt tot stand op grond van het eigen Financieel Reglement van het EOF (PB L 83 van 1.4.2003, blz. 1), dat voorziet in de presentatie van eigen financiële staten, los van die van de Gemeenschappen. De EOF's vallen onder de externe controle van de Rekenkamer en het Parlement. Ter informatie zijn de balans en de economische resultatenrekening van het EOF opgenomen:

BALANS – EOF

(miljoen EUR)

	31.12.2007	31.12.2006
Vlottende activa:		
Vorderingen	8	217
Voorfinanciering	957	2 809
Overige vlottende activa	(3)	1
Geldmiddelen en kasequivalenten	388	291
Totaal	1 350	3 318
Totaal activa	1 350	3 318
Vlottende passiva:		
Crediteuren	(704)	(2 096)
Totaal passiva	(704)	(2 096)
Nettoactiva	646	1 222
Fondsen en reserves		
Afgeroepen middelen van het fonds	25 019	29 900
Resultaat van het begrotingsjaar	(3 256)	(2 924)
Resultaten overgedragen van de voorgaande jaren	(22 411)	(26 788)
Reserves	1 294	1 034
Fondsen en reserves	646	1 222

ECONOMISCHE RESULTATENREKENING — EOF

	(miljoen EUR)	
	2007	2006
Totaal ontvangsten	0	0
Beleidsuitgaven		
<i>Beleidsuitgaven:</i>		
Programmahulp	638	750
Macro-economische steun	427	408
Rentesubsidies	1	1
Spoedhulp	155	130
Hulp aan vluchtelingen	(6)	7
Risicodragend kapitaal	58	63
Stabex	98	189
Sysmin	32	30
Overdrachten van eerdere EOF's	5	15
Structurele aanpassingen	(6)	1
Schuldverlichting	180	17
Sectoraal beleid	1 149	911
Compensatie exportopbrengsten	84	53
Institutionele steun	30	32
Intra-ACS-projecten	382	339
Fonds voor Congo	17	(13)
Totaal	3 244	2 933
<i>Administratieve uitgaven:</i>	31	24
	3 275	2 957
(Tekort) van beleidsactiviteiten	(3 275)	(2 957)
Niet-beleidsactiviteiten		
Financiële baten	19	31
Voorzieningen	0	2
Overschot van de niet-beleidsactiviteiten	19	33
Resultaat voor het jaar	(3 256)	(2 924)

11.2. HET ZIEKTEKOSTENSTELSEL

In het kader van het ziektekostenstelsel wordt de ziektekostenverzekering geregeld van de personeelsleden van de verschillende organen van de Europese Gemeenschappen. De middelen van het ziektekostenstelsel zijn eigendom van het stelsel en worden niet door de Europese Gemeenschappen gecontroleerd, hoewel de financiële activa van het stelsel door de Commissie worden beheerd. Het stelsel wordt gefinancierd met bijdragen van zijn leden (personeelsleden) en van de werkgevers (de instellingen/agentschappen/organen). Alle overschotten blijven binnen het stelsel.

Het stelsel heeft vier verschillende entiteiten. Het belangrijkste stelsel heeft betrekking op de personeelsleden van de instellingen en agentschappen van de Europese Gemeenschappen en drie kleinere stelsels hebben betrekking op de personeelsleden van Europese Universiteit van Florence, de Europese scholen en de personeelsleden die buiten de Europese Gemeenschap werkzaam zijn zoals personeelsleden in de delegaties van de Europese Unie. De totale activa van het stelsel bedroegen per 31 december 2007 287 miljoen EUR (in 2006: 279 miljoen EUR).

DEEL II

**GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN EN GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE
UITVOERING VAN DE BEGROTING**

INHOUD

	Blz.
A. Geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting:	
1. Begrotingsresultaat 2007.....	85
2. Overzicht van de uitvoering van de begroting.....	85
Ontvangsten:	
3. Geconsolideerd overzicht van de uitvoering van de ontvangstenzijde van de begroting.....	87
4. Geconsolideerd overzicht van de uitvoering van de ontvangstenzijde van de begroting per instelling.....	88
Uitgaven:	
5. Samenstelling en ontwikkeling van de vastleggings- en betalingskredieten per beleidsterrein ..	89
6. Besteding van de vastleggingskredieten per beleidsterrein.....	90
7. Besteding van de betalingskredieten per beleidsterrein	92
8. Samenstelling en ontwikkeling van de vastleggings- en betalingskredieten per financieel vooruitzicht.....	93
9. Besteding van de vastleggingskredieten per financieel vooruitzicht.....	94
10. Besteding van de betalingskredieten per financieel vooruitzicht.....	94
11. Besteding van de vastleggings- en betalingskredieten per instelling.....	95
RAL:	
12. Geconsolideerd overzicht van nog betaalbaar te stellen verplichtingen (RAL).....	96
13. Nog betaalbaar te stellen verplichtingen (RAL) volgens jaar van oorsprong	96
Agentschappen:	
14. Baten agentschappen: begrotingsramingen, vastgestelde rechten en ontvangen bedragen.....	98
15. Vastleggings- en betalingskredieten per agentschap.....	99
16. Begrotingsresultaat met inbegrip van de agentschappen.....	100
B. Toelichtingen bij de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting:	
1. Begrotingsbeginselen, structuren en kredieten	101
2. Uitleg bij de begrotingsontvangsten en -uitgaven en commentaar op het resultaat 2007	105

AFDELING A: GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING ⁽¹⁾

BEGROTINGSRESULTAAT

1. BEGROTINGSRESULTAAT 2007

(miljoen EUR)

	EVA — EER	Europese Gemeenschappen	Totaal 2007	Totaal 2006
Ontvangsten van het begrotingsjaar	137	117 426	117 563	108 423
Betalingen tegenover de kredieten van het huidige jaar	(122)	(112 906)	(113 028)	(105 412)
Betalingskredieten overgedragen naar jaar n+1	0	(3 114)	(3 114)	(1 401)
EVA-kredieten overgedragen uit jaar n-1	(2)	0	(2)	0
Annulering van niet-bestede betalingskredieten overgedragen uit jaar n-1	0	246	246	263
Wisselkoersverschillen voor het begrotingsjaar	0	(123)	(123)	(16)
Begrotingsresultaat	13	1 529	1 542	1 857

Het begrotingsoverschot voor de Europese Gemeenschappen wordt in de loop van het volgende jaar terugbetaald aan de lidstaten door een vermindering van de bedragen die de lidstaten voor dat jaar zijn verschuldigd.

2. OVERZICHT VAN DE ONTVANGSTENZIJDEN VAN DE BEGROTING EN DE UITVOERING VAN DE BEGROTING 2007

ONTVANGSTEN

(miljoen EUR)

Titel	Begrotingskredieten	Vastgestelde rechten	%	Ontvangsten	Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
	1	2	3=2/1	4	5=4/1	6=2-4
1. Eigen middelen	106 203	107 574	101,29 %	106 159	99,96 %	1 415
3. Overschotten, saldi en correcties	5 939	5 937	99,96 %	5 937	99,97 %	0
4. Ontvangsten van personen die verbonden zijn aan de instellingen of andere communautaire organen	950	941	99,07 %	933	98,13 %	9
5. Administratief beheer van de instelling	81	334	414,67 %	251	311,04 %	83
6. Bijdragen door derden, terugbetaling van uitgaven, financiële correcties	190	3 951	2 085,13 %	3 744	1 975,68 %	207
7. Achterstandsrente en geldboeten	438	8 921	2 036,76 %	472	107,83 %	8 449
8. Opgenomen en verstrekte leningen	25	39	156,08 %	39	156,08 %	0
9. Diverse ontvangsten	20	70	345,92 %	28	140,36 %	41
Totaal	113 846	127 767	112,23 %	117 563	103,27 %	10 205

⁽¹⁾ Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoenen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in deze begrotingstabellen niet correct zijn opgeteld.

UITGAVEN

(miljoen EUR)

Rubriek		Betalingskredieten	Uitgevoerde betalingen	%	Overgedragen kredieten	%	Geannuleerde kredieten	%
		1	2	3=2/1	4	5=4/1	6=1-2-4	7=6/1
1.	Duurzame groei	45 462	43 713	96,15 %	1 359	2,99 %	390	0,86 %
2.	Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	57 020	56 648	95,84 %	1 958	3,43 %	414	0,73 %
3.	Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht	1 356	1 050	77,41 %	163	11,99 %	144	10,60 %
4.	De EU als mondiale partner	7 780	7 292	93,73 %	184	2,37 %	304	3,90 %
5.	Administratie	7 960	6 806	85,50 %	940	11,81 %	214	2,69 %
6.	Compensaties	445	445	100,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Totaal		120 021	113 953	94,94 %	4 603	3,84 %	1 465	1,22 %

3. GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING 2007

(miljoen EUR)

Titel		Begrotingsontvangsten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
		Begin	Einde	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal		
1.	Eigen middelen	114 288	106 203	106 145	1 429	107 574	104 806	1 353	106 159	99,96 %	1 415
3.	Overschotten, saldi en correcties	0	5 939	5 936	0	5 937	5 937	0	5 937	99,97 %	0
4.	Ontvangsten van personen die verbonden zijn aan de instellingen of andere communautaire organen	950	950	915	26	941	908	24	933	98,13 %	9
5.	Administratief beheer van de instelling	81	81	309	25	334	230	20	251	311,04 %	83
6.	Bijdragen door derden, terugbetaling van uitgaven, financiële correcties	10	190	3 734	217	3 951	3 639	105	3 744	1 975,68 %	207
7.	Achterstandsrente en geldboeten	123	438	3 446	5 475	8 921	(74)	546	472	107,83 %	8 449
8.	Opgenomen en verstrekte leningen	25	25	39	0	39	39	0	39	156,08 %	0
9.	Diverse ontvangsten	20	20	59	10	70	26	2	28	140,36 %	41
Totaal		115 497	113 846	120 585	7 183	127 767	115 512	2 051	117 563	103,27 %	10 205

Detail titel 1: Eigen middelen

(miljoen EUR)

Rubriek		Begrotingsontvangsten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te betalen
		Begin	Eind	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal		
10.	Landbouwrechten	1 487	1 487	1 406	388	1794	1 016	388	1 404	94,43 %	390
11.	Suikerheffingen	533	(38)	(30)	28	(3)	(58)	28	(31)	81,44 %	28
12.	Douanerechten	15 288	15 084	15 179	1 010	16 189	14 262	937	15 200	100,77 %	989
13.	Btw	17 827	18 517	18 469	0	18 469	18 468	0	18 468	99,73 %	2
14.	Bni	79 153	71 153	71 062	2	71 065	71 057	0	71 057	99,87 %	7
15.	Correctie van begrotingsonevenwichtigheden	0	0	59	0	59	61	0	61		(2)
Totaal		114 288	106 203	106 145	1 429	107 574	104 806	1 353	106 159	99,96 %	1 415

Detail titel 3: Beschikbare overschotten

(miljoen EUR)

Rubriek		Begrotingsontvangsten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te betalen
		Begin	Eind	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal		
30.	Overschot van het voorgaande begrotingsjaar	0	2 109	2 109	0	2 109	2 109	0	2 109	100,00 %	0
31.	Btw-overschot	0	961	973	0	973	973	0	973	101,22 %	0
32.	Bni-overschot	0	2 869	2 857	0	2 857	2 857	0	2 857	99,60 %	0
34.	Aanpassing i.v.m. niet-participatie in het beleid inzake justitie en binnenlandse zaken	0	0	0	0	0	0	0	0		0
35.	Correctie t.b.v. het VK	0	0	(2)	0	(2)	(2)	0	(2)		0
Totaal		0	5 939	5 936	0	5 937	5 937	0	5 937	99,97 %	0

4. GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN DE ONTVANGSTENZIJDEN VAN DE BEGROTING 2007 PER INSTELLING

(miljoen EUR)

Titel	Begrotingsontvangsten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van begroting	Nog te ontvangen
	Begin	Einde	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal		
Europees Parlement	85	85	198	20	218	135	10	144	170,21 %	74
Raad	52	52	86	13	100	85	10	94	181,38 %	5
Commissie	115 290	113 639	120 227	7 148	127 375	115 220	2 030	117 250	103,18 %	10 125
Hof van Justitie	35	35	37	1	38	37	1	37	106,17 %	0
Rekenkamer	17	17	17	1	17	16	1	17	99,39 %	1
Economisch en Sociaal Comité	11	11	13	0	13	13	0	13	116,93 %	0
Comité van de Regio's	6	6	5	0	5	5	0	5	97,24 %	0
Ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	99,49 %	0
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	1	1	0	0	0	0	0	0	75,36 %	0
Totaal	115 497	113 846	120 585	7 183	127 767	115 512	2 051	117 563	103,27 %	10 205

5. SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

(miljoen EUR)

Beleids­terrein	Vast­leg­gings­kredi­eten						Beta­lings­kredi­eten						
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen	Overgedragen kredieten	Bestemmings­ont­vang­sten	Totaal extra	Totaal goedge­keurd	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen	Overgedragen	Bestemmings­ont­vang­sten	Totaal extra	Totaal goedge­keurd	
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11	
01	Economische en financiële zaken	495	(182)	0	18	18	330	510	(203)	5	17	22	329
02	Ondernemingen	540	(10)	0	44	45	575	584	(116)	17	65	81	550
03	Mededinging	72	0	0	3	3	74	72	0	7	3	10	82
04	Werkgelegenheid en sociale zaken	11 431	(546)	5	18	24	10 908	11 662	(27)	15	14	30	11 664
05	Landbouw en plattelandsontwikkeling	54 940	(401)	0	2 532	2 532	57 041	53 652	(401)	24	2 527	2 551	55 802
06	Energie en vervoer	1 809	(13)	9	80	88	1 885	1 195	(186)	17	116	133	1 142
07	Leefmilieu	353	0	0	21	21	374	329	(87)	23	19	41	284
08	Onderzoek	3 565	77	0	408	408	4 049	2 693	(226)	42	803	844	3 312
09	Informatiemaatschappij en media	1 435	(57)	0	159	159	1 537	1 175	(24)	16	269	285	1 436
10	Rechtstreeks onderzoek	348	0	0	314	314	663	359	0	35	262	297	656
11	Maritieme zaken en visserij	955	0	0	4	4	959	1 223	(20)	39	6	44	1 248
12	Interne markt	56	(1)	0	2	2	57	58	(1)	5	2	7	64
13	Regionaal beleid	34 694	732	0	8	8	35 434	27 129	(457)	13	8	21	26 693
14	Belastingen en douane-unie	110	0	0	4	4	114	114	0	5	4	9	123
15	Onderwijs en cultuur	1 223	0	0	218	218	1 440	1 158	31	14	246	260	1 450
16	Communicatie	201	0	0	3	3	204	192	0	27	3	30	223
17	Gezondheid en consumentenbescherming	545	1	0	26	26	572	288	1	267	27	294	582
18	Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	671	0	0	21	22	693	522	(120)	6	21	27	428
19	Buitenlandse betrekkingen	3 527	281	0	75	75	3 883	3 008	288	55	80	134	3 429
20	Handelsverkeer	72	0	0	2	2	74	68	0	5	2	7	76
21	Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 244	(3)	0	169	169	1 410	1 163	(19)	35	165	200	1 344
22	Uitbreiding	1 065	(19)	0	87	87	1 133	1 853	(128)	13	55	69	1 793
23	Humanitaire hulp	750	0	0	10	10	759	750	0	4	10	15	764
24	Fraudebestrijding	73	0	0	0	0	73	69	0	6	0	6	75
25	Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	169	1	0	8	8	178	169	1	18	7	25	194
26	Administratie van de Commissie	922	58	1	67	68	1 048	922	59	106	68	174	1 155
27	Begroting	519	(14)	0	3	3	509	519	(14)	9	3	12	518
28	Controle	9	0	0	0	0	10	9	0	1	0	1	11
29	Statistieken	121	(1)	0	9	9	130	119	(1)	7	8	16	134

Beleidssterrein		Vastleggingskredieten					Betalingskredieten						
		Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen	Overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal extra	Totaal goedgekeurd	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen	Overgedragen	Bestemmingsontvangsten	Totaal extra	Totaal goedgekeurd
		1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
30	Pensioenen	997	0	0	0	0	997	997	0	0	0	0	997
31	Taalkundige diensten	359	(2)	0	47	47	403	359	(2)	13	47	59	416
40	Reserves	735	(68)	0	0	0	667	0	0	0	0	0	0
90	Overige instellingen	2 577	0	5	116	121	2 698	2 577	0	326	143	469	3 047
Totaal		126 551	(168)	21	4 477	4 498	130 881	115 497	(1 651)	1 174	5 002	6 176	120 021

6. BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

Beleidssterrein		Goedgekeurde vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen				Naar 2008 overgedragen kredieten				Geannuleerde kredieten					
			Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Bestemmingsontvangsten	Bij besluit overgedragen kredieten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%
			1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
01	Economische en financiële zaken	330	293	0	16	309	93,57 %	1	0	1	0,41 %	20	0	0	20	6,02 %
02	Ondernemingen	575	521	0	17	538	93,47 %	28	0	28	4,86 %	9	0	0	10	1,67 %
03	Mededinging	74	70	0	2	72	96,74 %	1	0	1	1,90 %	1	0	0	1	1,36 %
04	Werkgelegenheid en sociale zaken	10 908	10 847	5	9	10 861	99,57 %	9	14	23	0,21 %	24	0	0	24	0,22 %
05	Landbouw en plattelandontwikkeling	57 041	51 471	0	556	52 027	91,21 %	1 976	1 409	3 386	5,94 %	1 628	0	0	1 628	2,85 %
06	Energie en vervoer	1 885	1 786	8	42	1 836	97,41 %	37	0	38	2,01 %	10	1	0	11	0,59 %
07	Leefmilieu	374	342	0	7	349	93,22 %	13	0	13	3,59 %	12	0	0	12	3,19 %
08	Onderzoek	4 049	3 635	0	204	3 839	94,80 %	204	0	204	5,05 %	6	0	0	6	0,15 %
09	Informatiemaatschappij en media	1 537	1 374	0	117	1 491	97,01 %	42	0	42	2,73 %	4	0	0	4	0,26 %
10	Rechtstreeks onderzoek	663	348	0	53	402	60,61 %	261	0	261	39,36 %	0	0	0	0	0,03 %
11	Maritieme zaken en visserij	959	706	0	1	706	73,68 %	3	2	5	0,55 %	247	0	0	247	25,77 %
12	Interne markt	57	54	0	1	55	96,48 %	1	0	1	1,54 %	1	0	0	1	1,98 %
13	Regionaal beleid	35 434	34 874	0	6	34 880	98,44 %	1	134	135	0,38 %	419	0	0	419	1,18 %
14	Belastingen en douane-unie	114	99	0	2	101	88,67 %	2	0	2	1,61 %	11	0	0	11	9,72 %
15	Onderwijs en cultuur	1 440	1 220	0	107	1 327	92,12 %	111	0	111	7,69 %	3	0	0	3	0,18 %
16	Communicatie	204	195	0	2	197	96,50 %	1	0	1	0,61 %	6	0	0	6	2,89 %

Beleidssterrein	Goedgekeurde vastlegingskredieten	Gedane vastleggingen					Naar 2008 overgedragen kredieten					Geannuleerde kredieten				
		Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Bestemmingsontvangsten	Bij besluit overgedragen kredieten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1
17	Gezondheid en consumentenbescherming	572	486	0	16	502	87,82 %	9	0	9	1,65 %	60	0	0	60	10,52 %
18	Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	693	613	0	12	626	90,29 %	9	2	11	1,53 %	57	0	0	57	8,17 %
19	Buitenlandse betrekkingen	3 883	3 743	0	39	3783	97,42 %	35	2	37	0,95 %	63	0	0	63	1,63 %
20	Handelsverkeer	74	70	0	1	72	97,02 %	1	0	1	1,27 %	1	0	0	1	1,71 %
21	Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 410	1 212	0	93	1 305	92,55 %	75	22	97	6,90 %	8	0	0	8	0,55 %
22	Uitbreiding	1 133	1 029	0	23	1 053	92,90 %	64	14	78	6,86 %	3	0	0	3	0,24 %
23	Humanitaire hulp	759	749	0	9	758	99,83 %	1	0	1	0,10 %	1	0	0	1	0,07 %
24	Fraudebestrijding	73	69	0	0	69	94,72 %	0	0	0	0,01 %	4	0	0	4	5,27 %
25	Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	178	165	0	5	169	95,39 %	3	0	3	1,96 %	5	0	0	5	2,65 %
26	Administratie van de Commissie	1 048	957	1	38	995	94,97 %	29	0	29	2,77 %	24	0	0	24	2,25 %
27	Begroting	509	498	0	2	499	98,10 %	2	0	2	0,35 %	8	0	0	8	1,55 %
28	Controle	10	9	0	0	9	91,82 %	0	0	0	1,74 %	1	0	0	1	6,44 %
29	Statistieken	130	107	0	7	114	87,71 %	2	0	2	1,58 %	14	0	0	14	10,72 %
30	Pensioenen	997	994	0	0	994	99,70 %	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,30 %
31	Taalkundige diensten	403	352	0	38	390	96,63 %	8	0	9	2,12 %	5	0	0	5	1,26 %
40	Reserves	667	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	667	0	0	667	100,0 %
90	Overige instellingen	2 698	2 400	4	67	2 472	91,63 %	49	119	168	6,21 %	58	1	0	58	2,16 %
Totaal		130 881	121 285	19	1 494	122 798	93,82 %	2 982	1 717	4 699	3,59 %	3 381	2	1	3 383	2,59 %

7. BESTEDING VAN DE BETALINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

(miljoen EUR)

Beleidssterrein	Goedgekeurde betalingskredieten	Gedane betalingen					Naar 2008 overgedragen kredieten					Geannuleerde kredieten					
		Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Automatische overdrachten	Bij besluit overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
01	Economische en financiële zaken	329	242	4	16	262	79,75 %	5	0	2	7	2,11 %	59	1	0	60	18,14 %
02	Ondernemingen	550	336	12	22	370	67,28 %	22	0	40	63	11,37 %	110	5	2	117	21,34 %
03	Mededinging	82	64	6	1	71	86,65 %	7	0	2	9	10,74 %	1	1	0	2	2,61 %
04	Werkgelegenheid en sociale zaken	11 664	11 531	11	5	11 547	99,00 %	19	0	9	28	0,24 %	84	4	0	89	0,76 %
05	Landbouw en plattelandontwikkeling	55 802	53 045	16	624	53 685	96,21 %	24	37	1 904	1 965	3,52 %	145	8	0	152	0,27 %
06	Energie en vervoer	1 142	886	13	20	919	80,43 %	17	50	95	163	14,25 %	56	4	0	61	5,32 %
07	Leefmilieu	284	203	17	12	232	81,64 %	16	0	7	23	8,11 %	24	5	0	29	10,25 %
08	Onderzoek	3 312	2 415	27	236	2 678	80,88 %	43	0	567	609	18,40 %	9	15	0	24	0,72 %
09	Informatiemaatschappij en media	1 436	1 112	12	103	1 227	85,40 %	15	0	166	181	12,58 %	24	4	0	29	2,02 %
10	Rechtstreeks onderzoek	656	318	32	56	406	61,87 %	33	0	206	239	36,39 %	8	4	0	11	1,74 %
11	Maritieme zaken en visserij	1 248	1 034	3	2	1 039	83,25 %	5	4	3	13	1,05 %	160	36	0	196	15,71 %
12	Interne markt	64	49	4	1	54	85,18 %	5	0	1	7	10,24 %	2	1	0	3	4,58 %
13	Regionaal beleid	26 693	26 568	9	6	26 583	99,59 %	13	0	1	14	0,05 %	92	4	0	96	0,36 %
14	Belastingen en douane-unie	123	78	5	2	85	68,93 %	6	0	2	8	6,44 %	30	0	0	30	24,63 %
15	Onderwijs en cultuur	1 450	1 150	12	99	1 261	86,95 %	15	0	147	162	11,17 %	25	2	0	27	1,88 %
16	Communicatie	223	159	22	2	183	81,94 %	17	2	2	21	9,31 %	14	5	0	20	8,75 %
17	Gezondheid en consumentenbescherming	582	228	210	10	448	76,88 %	26	0	17	43	7,31 %	35	57	0	92	15,81 %
18	Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	428	240	5	13	259	60,41 %	8	82	8	97	22,76 %	71	1	0	72	16,83 %
19	Buitenlandse betrekkingen	3 429	3 171	38	55	3 265	95,20 %	44	0	24	68	1,98 %	80	17	0	97	2,83 %
20	Handelsverkeer	76	60	4	1	65	85,87 %	5	0	1	6	8,45 %	4	1	0	4	5,68 %
21	Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	1 344	1 081	23	89	1 193	88,77 %	29	0	77	106	7,87 %	33	12	0	45	3,36 %
22	Uitbreiding	1 793	1 690	6	52	1 749	97,51 %	17	0	3	20	1,09 %	18	7	0	25	1,40 %
23	Humanitaire hulp	764	742	4	9	756	98,87 %	6	0	1	7	0,90 %	1	1	0	2	0,23 %
24	Fraudebestrijding	75	56	4	0	60	79,62 %	6	0	0	6	7,77 %	7	2	0	9	12,60 %
25	Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	194	150	17	4	170	87,53 %	15	0	4	19	9,54 %	4	1	0	6	2,93 %

(miljoen EUR)

Beleidssterrein	Goedgekeurde betalingskredieten	Gedane betalingen					Naar 2008 overgedragen kredieten					Geannuleerde kredieten					
		Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Automatische overdrachten	Bij besluit overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%	
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
26	Administratie van de Commissie	1 155	844	91	30	965	83,60 %	113	0	37	151	13,06 %	23	15	0	38	3,33 %
27	Begroting	518	489	8	1	498	96,16 %	9	0	2	11	2,08 %	8	1	0	9	1,76 %
28	Controle	11	8	1	0	9	83,04 %	1	0	0	1	9,42 %	1	0	0	1	7,54 %
29	Statistieken	134	95	5	2	102	76,37 %	7	0	6	13	9,44 %	17	2	0	19	14,18 %
30	Pensioenen	997	994	0	0	994	99,70 %	0	0	0	0	0,00 %	3	0	0	3	0,30 %
31	Taalkundige diensten	416	328	11	34	373	89,78 %	24	0	12	36	8,66 %	5	1	0	6	1,56 %
40	Reserves	0	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
90	Overige instellingen	3 047	2 085	295	67	2 447	80,31 %	316	119	76	511	16,77 %	58	31	0	89	2,92 %
Totaal		120 021	111 452	925	1 576	113 953	94,94 %	888	295	3 421	4 603	3,84 %	1 211	249	5	1 465	1,22 %

8. SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER FINANCIËEL VOORUITZICHT

(miljoen EUR)

Rubriek financiële vooruitzichten	Vastleggingskredieten						Betalingskredieten						
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen en gewijzigde begroting)	Overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal extra	Totaal toegestaan	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen en gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemmingsontvangsten	Totaal extra	Totaal toegestaan	
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11	
1	Duurzame groei	54 854	(2)	15	1 193	1 208	56 060	44 861	(1 239)	124	1 716	1 840	45 462
2	Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	56 250	(400)	0	2 549	2 549	58 399	54 719	(562)	321	2 543	2 863	57 020
3	Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht	1 247	198	0	98	98	1 544	1 178	51	19	109	128	1 356
4	De EU als mondiale partner	6 812	0	0	330	330	7 142	7 353	64	63	300	363	7 780
5	Administratie	6 942	36	6	307	313	7 291	6 942	36	647	335	982	7 960
6	Compensaties	445	0	0	0	0	445	445	0	0	0	0	445
Totaal		126 551	(168)	21	4 477	4 498	130 881	115 497	(1 651)	1 174	5 002	6 176	120 021

9. BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGSKREDIETEN PER FINANCIËEL VOORUITZICHT

(miljoen EUR)

Rubriek financiële vooruitzichten		Goedgekeurde vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen				Naar 2008 overgedragen kredieten				Geannuleerde kredieten					
			Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Van de bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Bestemmingsontvangsten	Bij besluit overgedragen kredieten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%
			1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
1	Duurzame groei	56 060	53 702	14	540	54 256	96,78 %	652	131	783	1,40 %	1 020	1	1	1 022	1,82 %
2	Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	58 399	52 563	0	558	53 122	90,96 %	1 990	1 363	3 354	5,74 %	1 924	0	0	1 924	3,29 %
3	Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht	1 544	1 368	0	54	1 422	92,10 %	44	2	46	2,98 %	76	0	0	76	4,92 %
4	De EU als mondiale partner	7 142	6 479	0	158	6 637	92,92 %	171	102	274	3,83 %	232	0	0	232	3,25 %
5	Administratie	7 291	6 729	5	183	6 918	94,88 %	124	119	243	3,34 %	129	1	0	130	1,78 %
6	Compensaties	445	445	0	0	445	100,0 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Totaal		130 881	121 285	19	1 494	122 798	93,82 %	2 982	1 717	4 699	3,59 %	3 381	2	1	3 383	2,59 %

10. BESTEDING VAN BETALINGSKREDIETEN PER FINANCIËEL VOORUITZICHT

(miljoen EUR)

Rubriek financiële vooruitzichten		Goedgekeurde betalingskredieten	Gedane betalingen				Naar 2008 overgedragen kredieten					Geannuleerde kredieten					
			Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Van de bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Automatische overdrachten	Bij besluit overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%
			1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
1	Duurzame groei	45 462	43 085	90	539	43 713	96,15 %	136	50	1 173	1 359	2,99 %	352	34	4	390	0,86 %
2	Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	57 020	53 796	220	632	54 648	95,84 %	40	7	1 911	1 958	3,43 %	313	101	0	414	0,73 %
3	Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht	1 356	995	15	39	1 050	77,41 %	10	84	69	163	11,99 %	139	4	1	144	10,60 %
4	De EU als mondiale partner	7 780	7 054	37	201	7 292	93,73 %	50	35	99	184	2,37 %	277	26	0	304	3,90 %
5	Administratie	7 960	6 077	563	166	6 806	85,50 %	652	119	169	940	11,81 %	130	84	0	214	2,69 %
6	Compensaties	445	445	0	0	445	100,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Totaal		120 021	111 452	925	1 576	113 953	94,94 %	888	295	3 421	4 603	3,84 %	1 211	249	5	1 465	1,22 %

11. BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER INSTELLING

Vastleggingskredieten

(miljoen EUR)

Instelling	Goedgekeurde vastleggingskredieten	Gedane vastleggingen					Naar 2008 overgedragen kredieten				Geannuleerde kredieten				
		Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Van de bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van de bestemmingsontvangsten	Bij besluit overgedragen kredieten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
Europees Parlement	1 454	1 338	4	38	1 380	94,92 %	13	44	57	3,94 %	16	1	0	17	1,14 %
Raad	650	508	0	24	532	81,89 %	33	75	108	16,57 %	10	0	0	10	1,54 %
Commissie	128 183	118 885	15	1 427	120 327	93,87 %	2 934	1 598	4 532	3,54 %	3 323	1	1	3 325	2,59 %
Hof van Justitie	275	265	0	1	266	96,84 %	2	0	2	0,59 %	7	0	0	7	2,57 %
Rekenkamer	122	109	0	0	110	90,21 %	0	0	0	0,22 %	12	0	0	12	9,58 %
Economisch en Sociaal Comité	116	104	0	3	107	91,64 %	1	0	1	0,54 %	9	0	0	9	7,82 %
Comité van de Regio's	68	65	0	1	66	96,22 %	0	0	0	0,13 %	2	0	0	2	3,65 %
Ombudsman	8	7	0	0	7	90,48 %	0	0	0	0	1	0	0	1	9,52 %
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	5	4	0	0	4	86,14 %	0	0	0	0	1	0	0	1	13,86 %
Totaal	130 881	121 285	19	1 494	122 798	93,82 %	2 982	1 717	4 699	3,59 %	3 381	2	1	3 383	2,59 %

Betalingskredieten

(miljoen EUR)

Instelling	Goedgekeurde betalingskredieten	Gedane betalingen					Naar 2008 overgedragen kredieten					Geannuleerde kredieten				
		Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Van de bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Automatische overdrachten	Bij besluit overgedragen kredieten	Van de bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Van overgedragen kredieten	Bestemmingsontvangsten (EVA)	Totaal	%
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
Europees Parlement	1 668	1 112	179	38	1 329	79,68 %	225	44	39	308	18,49 %	16	15	0	31	1,83 %
Raad	741	453	80	24	558	75,21 %	55	75	33	163	21,98 %	10	11	0	21	2,81 %
Commissie	116 975	109 367	630	1 509	111 506	95,33 %	572	176	3 345	4 093	3,50 %	1 154	217	5	1 376	1,18 %
Hof van Justitie	288	252	12	1	265	91,93 %	13	0	2	15	5,04 %	7	2	0	9	3,03 %
Rekenkamer	129	101	6	0	107	83,11 %	9	0	0	9	7,08 %	12	1	0	13	9,80 %
Economisch en Sociaal Comité	128	98	9	3	109	85,66 %	6	0	2	8	6,17 %	9	1	0	10	8,17 %
Comité van de Regio's	78	59	8	1	68	86,89 %	6	0	1	6	8,02 %	2	1	0	4	5,09 %
Ombudsman	9	7	0	0	7	84,00 %	0	0	0	1	6,42 %	1	0	0	1	9,58 %
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	6	3	1	0	4	66,73 %	1	0	0	1	15,96 %	1	0	0	1	17,31 %
Totaal	120 021	111 452	925	1 576	113 953	94,94 %	888	295	3 421	4 603	3,84 %	1 211	249	5	1 465	1,22 %

12. GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN NOG BETAALBAAR TE STELLEN VERPLICHTINGEN

(miljoen EUR)

	Niet-gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	Totaal
Van vorig jaar overgedragen vastleggingen	1 114	130 511	131 655
Vrijmakingen/herwaarderingen	(61)	(1 535)	(1 596)
Betalingen	872	45 836	46 709
Annuleringen	151	0	151
Nog betaalbaar te stellen verplichtingen aan het einde van het jaar	60	83 140	83 200
Vastleggingen van het jaar	50 718	72 080	122 798
Betalingen	49 825	17 420	67 245
Annulering van niet-overdraagbare vastleggingen	14	0	14
Nog betaalbaar te stellen verplichtingen aan het einde van het jaar	880	54 661	55 540
Totaal nog betaalbaar te stellen verplichtingen aan het einde van het jaar	939	137 801	138 740

13a. Geconsolideerd overzicht van de nog betaalbaar te stellen verplichtingen (RAL) volgens jaar van oorsprong

(miljoen EUR)

Rubriek financiële vooruitzichten		< 2001	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal
1	Duurzame groei	646	374	691	1 650	4 384	16 532	38 372	44 870	107 519
2	Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	195	18	51	62	122	1 299	3 939	4 218	9 905
3	Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht	10	7	16	31	91	170	251	778	1 354
4	De EU als mondiale partner	849	664	885	1 258	2 007	3 373	5 201	5 013	19 250
5	Administratie	1	0	0	0	0	0	51	660	712
Totaal		1 701	1 063	1 643	3 001	6 605	21 374	47 813	55 540	138 740

13b. Geconsolideerd overzicht van de nog betaalbaar te stellen verplichtingen (RAL) volgens jaar van oorsprong

(miljoen EUR)

Beleidsterrein	< 2001	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal
01 Economische en financiële zaken	3	0	0	0	28	41	145	127	344
02 Ondernemingen	5	8	7	22	22	63	119	334	581
03 Mededinging	0	0	0	0	0	0	0	7	8
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	191	14	57	101	298	3 072	9 405	9 162	22 299
05 Landbouw en plattelandontwikkeling	152	0	1	47	78	1 213	3 525	3 475	8 491
06 Energie en vervoer	60	60	63	113	250	505	651	1 601	3 303
07 Leefmilieu	0	9	17	35	67	89	118	244	580
08 Onderzoek	35	99	155	577	854	1 414	2 046	3 263	8 443
09 Informatiemaatschappij en media	2	1	10	71	165	461	679	1 051	2 440
10 Rechtstreeks onderzoek	1	1	1	4	2	14	24	95	140
11 Maritieme zaken en visserij	43	10	36	32	57	261	608	277	1 324
12 Interne markt	0	0	0	0	1	0	2	12	15
13 Regionaal beleid	411	354	627	1 233	3 115	11 357	25 807	29 347	72 250
14 Belastingen en douane-unie	0	0	0	1	0	4	27	47	80
15 Onderwijs en cultuur	21	7	12	21	32	64	123	291	571
16 Communicatie	0	0	0	0	0	1	11	67	79
17 Gezondheid en consumentenbescherming	1	0	3	13	21	27	54	324	444
18 Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht	1	2	6	8	20	60	80	453	629
19 Buitenlandse betrekkingen	475	266	435	387	870	1 295	1 901	2 728	8 358
20 Handelsverkeer	0	0	0	0	0	1	4	17	22
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-staten	104	80	102	142	282	486	678	845	2 719
22 Uitbreiding	193	152	111	189	433	915	1 675	936	4 604
23 Humanitaire hulp	2	0	0	2	4	22	80	273	383
24 Fraudebestrijding	0	0	0	0	0	0	3	21	24
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	0	0	0	0	0	0	0	18	19
26 Administratie van de Commissie	0	0	0	0	0	0	0	127	128
27 Begroting	0	0	0	0	0	0	0	9	9
28 Controle	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistieken	0	0	1	1	4	9	20	44	81
30 Pensioenen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Taalkundige diensten	0	0	0	0	0	0	0	27	27
90 Overige instellingen	0	0	0	0	0	0	27	316	343
Totaal	1 701	1 063	1 643	3 001	6 605	21 374	47 813	55 540	138 740

**14. BATEN AGENTSCHAPPEN: BEGROTINGSRAMINGEN, VASTGESTELDE RECHTEN EN ONTVANGEN
BEDRAGEN**

(miljoen EUR)

Agentschap	Begrotingsraming	Vastgestelde rechten	Ontvangen bedragen	Nog te ontvangen	Beleidssterrein
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	72	93	85	7	06
Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen	42	43	42	1	18
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	17	17	17	0	15
Europese Politieacademie	9	8	8	0	18
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	29	29	29	0	17
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	14	14	14	0	18
Europees Milieuagentschap	35	38	38	0	07
Communautair Bureau voor visserijcontrole	5	2	2	0	11
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	52	49	48	0	17
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	14	15	15	0	18
Europese Toezichtautoriteit voor het GNSS	210	210	183	27	06
Eurojust	19	19	19	0	18
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	46	38	38	0	06
Harmonisatiebureau voor de interne markt	276	199	199	0	12
Europees Geneesmiddelenbureau	163	166	165	1	02
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	8	8	8	0	09
Europees Spoorwegbureau	17	17	17	0	06
Europees Bureau voor wederopbouw	250	251	251	0	22
Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk	14	14	14	0	04
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	46	43	42	1	31
Europese Stichting voor opleiding	23	21	21	0	15
Communautair Bureau voor plantenrassen	10	10	10	0	17
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	20	20	20	0	04
Uitvoerend Agentschap Onderwijs, audiovisuele media en cultuur	36	36	36	0	15
Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie	7	7	7	0	06
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	4	5	5	0	17
Totaal	1 440	1 370	1 332	37	

(miljoen EUR)

Soort ontvangst	Begrotingsraming	Vastgestelde rechten	Ontvangen bedragen	Nog te ontvangen
Subsidies van de Commissie	771	749	729	20
Honoraria	334	371	363	8
Andere baten	336	249	240	9
Totaal	1 440	1 370	1 332	37

15. VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER AGENTSCHAP

(miljoen EUR)

Agentschap	Vastleggingskredieten				Betalingskredieten			
	Kredieten	Vastleggingen	Overgedragen	Geannuleerd	Kredieten	Vastleggingen	Overgedragen	Geannuleerd
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	87	70	15	1	106	68	35	4
Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen	43	39	0	3	54	20	22	11
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	18	16	1	1	19	15	3	1
Europese Politieacademie	10	6	2	2	12	6	4	2
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	29	28	0	1	36	22	12	2
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	15	15	0	0	15	14	1	0
Europees Milieuagentschap	41	40	2	0	47	37	9	1
Communautair Bureau voor visserijcontrole	5	1	0	4	5	0	1	4
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	52	48	0	5	60	45	9	6
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	15	14	0	0	16	8	8	0
Europese Toezichtautoriteit voor het GNSS	210	135	74	1	184	95	87	2
Eurojust	19	18	1	0	22	16	5	1
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	48	43	0	5	50	34	2	14
Harmonisatiebureau voor de interne markt	276	143	0	132	302	139	29	135
Europees Geneesmiddelenbureau	163	159	0	4	193	155	32	5
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	8	8	0	0	9	7	2	0
Europees Spoorwegbureau	17	13	0	3	19	13	3	4
Europees Bureau voor wederopbouw	714	302	410	2	714	259	454	2
Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk	15	14	0	1	18	13	4	1
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	55	43	0	13	58	41	4	13
Europese Stichting voor opleiding	24	21	2	2	27	19	5	2
Communautair Bureau voor plantenrassen	15	12	0	2	14	11	2	2
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	21	20	0	1	24	19	5	1
Uitvoerend Agentschap Onderwijs, audiovisuele media en cultuur	36	34	0	2	43	33	7	3
Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie	7	6	0	1	8	5	2	1
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	4	4	0	0	5	3	2	1
Totaal	1 947	1 254	508	185	2 061	1 097	745	219

(miljoen EUR)

Soort uitgave	Vastleggingskredieten				Betalingskredieten			
	Kredieten	Gedane vastleggingen	Overgedragen naar 2008	Geannuleerde bedragen	Kredieten	Gedane betalingen	Overgedragen naar 2008	Geannuleerde bedragen
Administratieve uitgaven	185	164	1	20	233	149	59	24
Beleidsuitgaven	1 385	737	507	141	1 441	600	675	167
Personeel	377	353	0	24	387	348	11	28
Totaal	1 947	1 254	508	185	2 061	1 097	745	219

16. BEGROTINGSRESULTAAT INCLUSIEF AGENTSCHAPPEN

(miljoen EUR)

	Europese Gemeenschappen	Agentschappen	Eliminatie van subsidies aan agentschappen	Totaal
Ontvangsten van het begrotingsjaar	117 563	1 332	(729)	118 166
Betalingen tegenover de kredieten van het huidige jaar	(113 028)	(976)	729	(113 275)
Betalingskredieten overgedragen naar jaar n+1	(3 114)	(745)	—	(3 859)
EVA-kredieten overgedragen uit jaar n-1	(2)	0	—	(2)
Annulering van niet-bestede betalingskredieten overgedragen uit jaar n-1	246	477	—	723
Wisselkoersverschillen voor het begrotingsjaar	(124)	(3)	—	(126)
Begrotingsresultaat	1 542	86	0	1 628

AFDELING B: TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING

1. BEGROTINGSBEGINSELEN, STRUCTUREN EN KREDIETEN

1.1. BEGROTINGSBEGINSELEN

De algemene begroting van de Gemeenschappen is onderworpen aan verschillende basisbeginselen:

- **eenheid en begrotingswaarachtigheid:** alle ontvangsten en uitgaven van de Gemeenschappen moeten tezamen in een enkel begrotingsdocument worden opgenomen, zij moeten op een begrotingsplaats worden opgevoerd en de uitgaven mogen de toegestane kredieten niet overstijgen;
- **universaliteit:** dit beginsel behelst twee regels:
 - onbestemdheid, hetgeen betekent dat de ontvangsten niet mogen worden bestemd voor welbepaalde uitgaven (alle ontvangsten dekken alle uitgaven);
 - niet-compensatie, hetgeen betekent dat de ontvangsten en uitgaven voor het volle bedrag in de begroting moeten worden opgenomen en niet met elkaar mogen worden verrekend;
- **jaarperiodiciteit:** de kredieten worden toegestaan voor de duur van één begrotingsjaar en moeten dus tijdens dat begrotingsjaar worden besteed;
- **evenwicht:** de begroting omvat hetzelfde bedrag aan ontvangsten als aan uitgaven (de geraamde ontvangsten zijn gelijk aan de betalingskredieten);
- **specialiteit:** elk krediet heeft een bepaalde bestemming en moet voor dat doel worden gebruikt;
- **rekeneenheid:** de begroting wordt in euro opgesteld, uitgevoerd en onderworpen aan rekening en verantwoording;
- **goed financieel beheer:** de begrotingskredieten worden aangewend volgens het beginsel van goed financieel beheer, dat zuinigheid, efficiëntie en doeltreffendheid inhoudt;
- **transparantie:** de begroting wordt opgesteld, uitgevoerd en aan rekening en verantwoording onderworpen met inachtneming van het transparantiebeginsel, en de begroting en de gewijzigde begrotingen worden met name in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakt.

1.2. STRUCTUUR VAN DE BEGROTING

De begroting omvat:

- a) een algemene staat van ontvangsten;
- b) afdelingen, verdeeld in staten van ontvangsten en uitgaven van elke instelling: afdeling I: het Parlement; afdeling II: de Raad; afdeling III: de Commissie; afdeling IV: het Hof van Justitie; afdeling V: de Rekenkamer; afdeling VI: het Economisch en Sociaal Comité; afdeling VII: het Comité van de Regio's; afdeling VIII: de Ombudsman; afdeling IX: de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

De ontvangsten en de uitgaven van elke instelling worden verdeeld in titels, hoofdstukken, artikelen en posten, naar gelang van hun aard of bestemming.

Een deel van de middelen van de EGKS in liquidatie werd ter beschikking gesteld voor de beleidsbegroting van de EGKS in liquidatie. Deze beleidsbegroting werd jaarlijks door de Commissie vastgesteld na overleg met de Raad en het Europees Parlement. De laatste begroting werd opgesteld voor de periode van 1 januari tot 23 juli 2002. Sinds 24 juli 2002 worden de ontvangsten en kosten in verband met de beleidsbegroting opgenomen in de jaarrekening van de EGKS in liquidatie. De nog uitstaande verplichtingen worden vermeld aan de passiefzijde van de balans.

1.3. STRUCTUUR VAN DE BEGROTINGSBOEKHOUDING

Alleen de begroting van de Commissie bestaat uit administratieve kredieten en beleidskredieten. De overige instellingen hebben alleen administratieve kredieten.

Onderscheid wordt gemaakt tussen twee soorten kredieten: niet-gesplitste kredieten en gesplitste kredieten. Niet-gesplitste kredieten zijn bestemd voor de financiering van verrichtingen die beperkt zijn tot het jaar (en voldoen aan het jaarperiodiciteitsbeginsel). De gesplitste kredieten zijn ingevoerd om het jaarperiodiciteitsbeginsel te verzoenen met de financiering van meerjarenacties.

a) De **niet-gesplitste kredieten** omvatten:

- alle administratieve onderdelen van de begroting (hoofdstuk 1 van de afdeling van de Commissie en alle andere afdelingen in hun geheel);
- de kredieten van het EOGFL, afdeling Garantie, die alleen op het jaar betrekking hebben, en
- bepaalde technische kredieten (terugbetalingen, toepassing van de garantie voor opgenomen of verstrekte leningen enz.).

Het bedrag van de vastleggingskredieten is bij de niet-gesplitste kredieten hetzelfde als dat van de betalingskredieten.

b) **Gesplitste kredieten** dienen ter dekking van meerjarenacties en zijn opgenomen in alle hoofdstukken behalve hoofdstuk 1 van het deel van de Commissie (exclusief het EOGFL).

De gesplitste kredieten bestaan uit vastleggingskredieten en betalingskredieten:

- **vastleggingskredieten**: dekken de totale kosten van de juridische verbintenissen die tijdens het begrotingsjaar zijn aangegaan voor maatregelen waarvan de tenuitvoerlegging zich over verschillende begrotingsjaren uitstrekt. Vastleggingen voor acties waarvan de tenuitvoerlegging zich over meer dan een begrotingsjaar uitstrekt, mogen echter volgens artikel 76, lid 3, van het Financieel Reglement in jaartranches worden verdeeld wanneer het basisbesluit daarin voorziet. Voor de gesplitste kredieten worden de vastleggingen voor de komende jaren die nog niet zijn verricht, als voorwaardelijke verplichtingen opgevoerd bij de niet in de balanstelling opgenomen verbintenissen;
- **betalingskredieten**: dekken de uitgaven die voortvloeien uit de nakoming van de verplichtingen die in het begrotingsjaar en/of in vorige begrotingsjaren zijn aangegaan.

1.4. HERKOMST VAN DE KREDIETEN

De belangrijkste bron van kredieten is de Gemeenschapsbegroting van het lopende begrotingsjaar. Daarnaast bestaan nog andere soorten kredieten die voortvloeien uit de bepalingen van het Financieel Reglement. Het gaat om kredieten die afkomstig zijn van voorgaande begrotingsjaren of uit externe bronnen.

1.4.1. Definitieve begrotingskredieten

Oorspronkelijk in de begroting opgenomen ontvangsten

Overschrijvingen

Kredieten kunnen van het ene begrotingsonderdeel naar het andere worden overgeschreven volgens de in de artikelen 22 tot en met 24 van het Financieel Reglement (Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002) opgenomen regels.

Gewijzigde begrotingen

De goedgekeurde begroting kan worden gewijzigd of verhoogd via een gewijzigde begroting. De regels daarvoor zijn opgenomen in de artikelen 37 en 38 van het Financieel Reglement.

1.4.2. Van het vorige jaar overgedragen kredieten en wederopgevoerde kredieten

Van rechtswege overgedragen kredieten

Hierbij gaat het om niet-gesplitste kredieten die van rechtswege uitsluitend naar het volgende begrotingsjaar (geen beperking voor de EGKS in liquidatie) worden overgedragen overeenkomstig artikel 9, lid 4, van het Financieel Reglement.

Bij besluit van de instellingen overgedragen kredieten

In de begroting van het voorafgaande jaar opgenomen kredieten kunnen bij besluit van een instelling worden overgedragen in een van de volgende twee gevallen: de voorbereidende stadia zijn beëindigd (artikel 9, lid 2, onder a), van het Financieel Reglement) of de rechtsgrondslag is laat in het jaar goedgekeurd (artikel 9, lid 2, onder b)). Zowel vastleggingskredieten als betalingskredieten kunnen worden overgedragen (artikel 9, lid 3).

Naar aanleiding van vrijmakingen wederopgevoerde kredieten

Hierbij gaat het om vastleggingskredieten met betrekking tot de Structuurfondsen die opnieuw in de begroting worden opgenomen nadat zij zijn vrijgemaakt. Deze wederopvoering geschiedt bij wijze van uitzondering indien de Commissie een fout heeft begaan of het bedrag onmisbaar blijkt voor de uitvoering van het programma (artikel 157 van het Financieel Reglement).

1.4.3. Bestemmingsontvangsten

Terugbetalingen

Deze kredieten vloeien voort uit de terugbetaling van onverschuldigd betaalde bedragen, de opbrengst van leveringen/diensten ten behoeve van andere communautaire organen, ontvangen verzekeringsuitkeringen, ontvangsten uit huurvergoedingen en opbrengsten van de verkoop van publicaties (Financieel Reglement, artikel 10 en artikel 18, lid 1, onder e), f), g), h), i) en j)), zijn bestemd voor het begrotingsonderdeel ten laste waarvan de oorspronkelijke uitgave kwam en mogen onbeperkt worden overgedragen.

EVA-kredieten

De Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte voorziet in een financiële deelneming van de EER-landen in bepaalde activiteiten van de Gemeenschapsbegroting. De betrokken begrotingsonderdelen en de uitgetrokken bedragen worden gepubliceerd in bijlage III bij de Gemeenschapsbegroting. De betrokken onderdelen worden verhoogd met de EVA-bijdrage. De kredieten die aan het einde van het begrotingsjaar niet zijn gebruikt, worden geannuleerd en aan de EER-landen terugbetaald.

Ontvangsten van derden

Naar analogie van de EVA-kredieten hebben andere landen met de Europese Gemeenschappen overeenkomsten gesloten die voorzien in een financiële deelneming in communautaire activiteiten. De in verband hiermee ontvangen bedragen worden beschouwd als van derden afkomstige ontvangsten en zijn bestemd voor de desbetreffende begrotingsonderdelen (vaak op het gebied van onderzoek). Zij kunnen onbeperkt worden overgedragen (artikel 10 en artikel 18, lid 1, onder a) en d), van het Financieel Reglement).

Werken voor derden

In het kader van hun onderzoeksactiviteiten kunnen de communautaire onderzoekscentra werkzaamheden verrichten voor externe organisaties (artikel 161, lid 2, van het Financieel Reglement). Zoals de ontvangsten van derden zijn de werken voor derden voor bepaalde begrotingsonderdelen bestemd en kunnen zij onbeperkt worden overgedragen (artikel 10 en artikel 18, lid 1, onder d), van het Financieel Reglement).

Na terugstorting van vooruitbetalingen wederopgevoerde kredieten

Hierbij gaat het om communautaire middelen die door de begunstigden zijn terugbetaald. Terugbetalingen van vooruitbetalingen worden geboekt als bestemmingsontvangsten (artikel 10 en artikel 18, lid 2, van het Financieel Reglement), die onbeperkt kunnen worden overgedragen. Op het gebied van de Structuurfondsen is de wederopneming gebaseerd op een besluit van de Commissie (artikel 18, lid 2, van het Financieel Reglement en artikel 228 van de uitvoeringsvoorschriften).

1.5. SAMENSTELLING VAN DE TOEGESTANE KREDIETEN

- *Definitieve begrotingskredieten* = oorspronkelijke in de begroting opgenomen ontvangsten + ontvangsten van gewijzigde begrotingen + overschrijvingen.
- *Aanvullende kredieten* = bestemmingsontvangsten (zie boven) + van het vorige begrotingsjaar overgedragen kredieten en naar aanleiding van vrijmakingen wederopgevoerde kredieten.
- *Totaal toegestane kredieten* = definitieve begrotingskredieten + aanvullende kredieten.
- *Kredieten voor het begrotingsjaar* (zoals gebruikt voor de berekening van het begrotingsresultaat) = definitieve begrotingskredieten + bestemmingsontvangsten.

1.6. UITVOERING VAN DE BEGROTING

Artikel 48, lid 1, van het Financieel Reglement bepaalt: „De Commissie voert de begroting [...] uit overeenkomstig deze Verordening, onder haar eigen verantwoordelijkheid en binnen de grens van de toegekende kredieten”.

Artikel 50 bepaalt dat de Commissie de overige instellingen de bevoegdheden toekent die nodig zijn voor de uitvoering van hun afdeling van de begroting.

1.6.1. Ontvangsten

De ontvangstenramingen in de begroting kunnen worden gewijzigd na goedkeuring van gewijzigde begrotingen, waarin de ramingen van de aanvankelijke begroting worden aangepast aan de toe- of afname van de ontvangsten die tijdens de uitvoering van de begroting worden vastgesteld. De begrotingsontvangsten dekken de betalingskredieten.

De uitvoering van de begroting aan de ontvangstenzijde behelst de vastgestelde rechten, de werkelijk geïnde ontvangsten en het te innen saldo.

De werkelijke ontvangsten van een begrotingsjaar zijn gelijk aan de bedragen die worden geïnd van de tijdens het begrotingsjaar vastgestelde rechten en de nog te innen rechten van voorafgaande begrotingsjaren.

1.6.2. **Uitgaven**

Evenals voor de ontvangsten worden in de oorspronkelijke begroting ramingen van de uitgaven opgenomen. De uitvoering van de begroting aan de uitgavenzijde betreft de ontwikkeling, het gebruik, de overdrachten en de annuleringen van de vastleggings- en betalingskredieten tijdens het begrotingsjaar.

Gebruik van de kredieten

Vastleggingskredieten:

de toegestane kredieten zijn tijdens het begrotingsjaar beschikbaar om verplichtingen aan te gaan.

Betalingskredieten:

de toegestane kredieten zijn tijdens het begrotingsjaar beschikbaar om betalingen te verrichten.

Overdrachten van kredieten naar het volgende jaar:

Vastleggingskredieten:

Bepaalde soorten niet-vastgelegde kredieten worden van rechtswege overgedragen, zoals de bestemmingsontvangsten (artikel 10 van het Financieel Reglement).

Overdrachten kunnen door de instellingen worden toegestaan:

- indien de meeste voorbereidende stadia van het vastleggingsbesluit op 31 december zijn beëindigd (artikel 9, lid 2, onder a), van het Financieel Reglement), of
- indien het basisbesluit in het laatste kwartaal van het begrotingsjaar is vastgesteld (artikel 9, lid 2, onder b), van het Financieel Reglement).

De begrotingsautoriteit moet van het overdrachtsbesluit in kennis worden gesteld (artikel 9, lid 5, van het Financieel Reglement).

Betalingskredieten:

Zoals bij vastleggingskredieten het geval is, worden niet-gebruikte betalingskredieten uit bestemmingsontvangsten van rechtswege overgedragen.

- niet-gesplitste kredieten: meestal overdracht van rechtswege wanneer het gaat om een nog te betalen vastlegging (artikel 9, lid 4, van het Financieel Reglement);
- gesplitste kredieten: niet-gebruikte betalingskredieten worden in de regel geannuleerd; zij kunnen echter bij besluit van de Commissie worden overgedragen indien de betalingskredieten van het volgende begrotingsjaar ontoereikend blijken te zijn om verplichtingen van voorafgaande begrotingsjaren of verplichtingen in verband met vastleggingskredieten die zelf zijn overgedragen, te honoreren (artikel 9, lid 3, van het Financieel Reglement).

Annulering van kredieten:

Het saldo van de kredieten (vastleggings- en betalingskredieten die niet zijn gebruikt en niet zijn overgedragen) komt aan het einde van het jaar te vervallen (artikel 9, lid 1, van het Financieel Reglement).

1.7. **BEGROTINGSRESULTAAT**

1.7.1. **Ontvangsten**

De eigen middelen worden geboekt op basis van de bedragen waarmee de door de lidstaten voor de Commissie geopende rekeningen tijdens het begrotingsjaar worden gecrediteerd. In het geval van een overschot omvatten de ontvangsten ook het begrotingsresultaat van het vorige begrotingsjaar.

De overige ontvangsten worden geboekt op basis van de in het begrotingsjaar werkelijk geïnde bedragen.

1.7.2. **Uitgaven**

Voor de berekening van het resultaat van het begrotingsjaar worden onder uitgaven verstaan de betalingen uit de betalingskredieten van het begrotingsjaar, vermeerderd met de kredieten van hetzelfde begrotingsjaar die naar het volgende begrotingsjaar zijn overgedragen.

De betalingen uit de betalingskredieten van het begrotingsjaar zijn die welke uiterlijk op 31 december van dat jaar door de rekenplichtige worden verricht. Voor het ELGF worden als betalingen geboekt die welke de lidstaten tussen 16 oktober 2006 en 15 oktober 2007 hebben verricht, voor zover de vastlegging en de betalingsopdracht uiterlijk op 31 januari 2008 door de rekenplichtige zijn ontvangen. Ten aanzien van de uitgaven van het ELGF kan een latere conformiteitsbeschikking worden genomen, nadat in de lidstaten controles zijn verricht.

1.7.3. **Begrotingsresultaat**

Het begrotingsresultaat bestaat uit twee delen: het resultaat van de Europese Gemeenschappen en het resultaat van de deelname van de EVA-landen die lid zijn van de EER. Overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000 betreffende de eigen middelen weerspiegelt dit resultaat het verschil tussen:

- de totale ontvangsten van het begrotingsjaar
- en het bedrag van de betalingen uit de kredieten van dat begrotingsjaar, vermeerderd met de kredieten van hetzelfde jaar die naar het volgende jaar zijn overgedragen ⁽¹⁾.

Dit verschil wordt vermeerderd of verminderd met:

- het nettobedrag dat voortvloeit uit de annulering van uit vroegere begrotingsjaren overgedragen betalingskredieten en de bij de betalingen door veranderingen van de wisselkoersen van de euro opgetreden overschrijdingen van de niet-gesplitste kredieten die van het vorige begrotingsjaar zijn overgedragen, en
- het saldo dat voortvloeit uit de tijdens het begrotingsjaar geboekte koersbaten en -verliezen.

Het begrotingsresultaat voor de Europese Gemeenschappen wordt het volgende jaar terugbetaald aan de lidstaten door een vermindering van de bedragen die de lidstaten voor dat begrotingsjaar zijn verschuldigd.

1.8. **NOG BETAALBAAR TE STELLEN VERPLICHTINGEN (RAL)**

Door de invoering van de gesplitste kredieten ontstond een verschil tussen de aangegane verplichtingen en de verrichte betalingen. Dit verschil, de nog betaalbaar te stellen verplichtingen, houdt verband met het tijdsverloop tussen het moment waarop de verplichtingen worden aangegaan en het moment waarop de desbetreffende betalingen worden verricht.

2. **UITLEG BIJ DE BEGROTINGSONTVANGSTEN EN -UITGAVEN EN COMMENTAAR OP HET RESULTAAT 2007**

2.1. **RECHTSGRONDSLAG EN HET FINANCIËEL REGLEMENT**

De begrotingsboekhouding wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van 25 juni 2002 (PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 1995/2006 van 13 december 2006, PB L 390 van 30.12.2006) houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen en Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van dit Financieel Reglement, laatstelijk gewijzigd op 28 maart 2007. De algemene begroting, het voornaamste instrument van het financiële beleid van de Gemeenschappen, is het besluit waarbij elk jaar de ontvangsten en uitgaven van de Gemeenschappen worden geraamd en toegestaan.

Artikel 272 van het EG-Verdrag regelt het verloop van de begrotingsprocedure door de automatische opeenvolging van de verschillende etappes binnen vaste termijnen vast te stellen die de twee takken van begrotingsautoriteit moeten naleven: de Raad en het Europees Parlement. Elk jaar raamt de Commissie voor het komende jaar de ontvangsten en uitgaven van alle Europese instellingen en stelt zij een voorontwerp van begroting op dat zij aan de begrotingsautoriteit toezendt. Op basis van dit voorontwerp stelt de Raad een ontwerp-begroting op, waarover de twee takken van de begrotingsautoriteit zullen onderhandelen. De vaststelling van de begroting wordt geconstateerd door de voorzitter van het Parlement, die daarmee de begroting uitvoerbaar maakt. De uitvoering van de begroting is een opdracht die vooral toevalt aan de Commissie.

2.2. **BEGROTINGSCONSOLIDATIE**

Zoals in de voorbije jaren het geval was, is de uitvoering van de begroting van alle instellingen opgenomen in de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, aangezien binnen de Gemeenschapsbegroting een afzonderlijke begroting voor iedere instelling is vastgesteld.

Agentschappen hebben geen afzonderlijke begroting binnen de Gemeenschapsbegroting en zij worden gedeeltelijk gefinancierd met een begrotingssubsidie van de Commissie. Om alle relevante begrotingsgegevens voor de agentschappen te kunnen verstrekken, zijn in het begrotingsgedeelte van de geconsolideerde jaarrekeningen afzonderlijke verslagen opgenomen over de uitvoering van de individuele begrotingen van de traditionele geconsolideerde agentschappen. Het betreft volgende verslagen:

- een tabel over de begrotingsinkomsten, waarin het uit de begroting van de Commissie ontvangen bedrag wordt vermeld;

⁽¹⁾ Voor de EVA-EER-landen is het bedrag van de kredieten die worden overgedragen van begrotingsjaar n naar begrotingsjaar n+1 pas bekend na de afsluiting van de rekeningen. Daarom worden bij de berekening van het saldo de kredietoverdrachten van begrotingsjaar n+1 naar begrotingsjaar n meegerekend.

- twee tabellen over de begrotingsuitgaven (vastleggingen, betalingen), waarbij per agentschap gedetailleerde gegevens worden verstrekt en de begrotingskredieten en aanvullende kredieten worden opgesplitst;
- onderaan elke tabel is een subtotaal opgenomen als toelichting bij de volledige financiële gevolgen van de agentschappen per soort uitgave/inkomsten;
- een tabel met het begrotingsresultaat, waarbij het begrotingsresultaat van de agentschappen wordt gevoegd bij het resultaat van de Gemeenschappen (door schrapping van de subsidies die uit de uitgaven van de Gemeenschappen werden betaald en subsidies die in de vorm van ontvangsten van de agentschappen werden ontvangen).

2.3. ONTVANGSTEN

De ontvangsten van de algemene begroting van de Europese Unie vallen onder twee hoofdcategorieën: eigen middelen en andere ontvangsten. Dit is vastgelegd in artikel 269 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, dat bepaalt: „De begroting wordt, onverminderd andere ontvangsten, volledig uit eigen middelen gefinancierd”. Het grootste deel van de begrotingsuitgaven wordt uit de eigen middelen gefinancierd. De andere ontvangsten vertegenwoordigen slechts een klein deel van de totale financiering.

Er zijn drie categorieën eigen middelen: traditionele eigen middelen, btw-middelen en bni-middelen. De traditionele eigen middelen omvatten landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten. Een mechanisme voor de correctie van begrotingsonevenwichtigheden maakt integrerend deel uit van het stelsel van eigen middelen.

2.3.1. *Traditionele eigen middelen*

Wat de traditionele eigen middelen betreft: elk vastgesteld bedrag aan traditionele eigen middelen moet in één van beide door de bevoegde autoriteiten gevoerde boekhoudingen worden opgenomen:

- in de „normale” boekhouding bedoeld in artikel 6, lid 3, onder a), van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000: elk geïnd of gewaarborgd bedrag;
- in de „specifieke” boekhouding bedoeld in artikel 6, lid 3, onder b), van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000: elk nog niet geïnd en/of niet gegarandeerd bedrag; de gegarandeerde, maar betwiste bedragen kunnen ook in deze boekhouding worden opgenomen.

De lidstaten zenden de Commissie een kwartaaloverzicht van de specifieke boekhouding toe, waarin het volgende wordt vermeld:

- het saldo dat in het vorige kwartaal nog moest worden geïnd;
- de tijdens het betrokken kwartaal geïnde bedragen;
- rectificaties van de grondslag (rectificaties/annuleringen) tijdens het betrokken kwartaal;
- de geschrapte bedragen;
- het aan het einde van het betrokken kwartaal nog te innen saldo.

Uit de door de lidstaten toegezonden informatie kan ten aanzien van de tijdens het begrotingsjaar geïnde bedragen niet worden afgeleid in welk jaar de betrokken vorderingen zijn ontstaan. Daarom omvat de kolom inning van overgedragen vastgestelde rechten in de tabel „overzicht van de uitvoering van de algemene begroting 2007 — ontvangsten” de tijdens het jaar geïnde bedragen alsmede het bedrag van de vorderingen dat is geannuleerd en vervangen door het nieuwe bedrag van de vorderingen dat door de lidstaten is aangegeven. Op eigenmiddelenvorderingen wordt een waardevermindering toegepast.

Wanneer de in de specifieke boekhouding opgenomen bedragen aan traditionele eigen middelen worden geïnd, moeten zij uiterlijk op de eerste werkdag na de 19e van de tweede maand die volgt op de maand waarin de rechten zijn geïnd, worden geboekt op de rekening van de Commissie bij de schatkist of het door de lidstaat aangewezen orgaan. De lidstaten houden als inningskosten 25 % van de traditionele eigen middelen in.

2.3.2. *Bni- en btw-middelen*

De btw-middelen vloeien voort uit de toepassing van een voor alle lidstaten geldend uniform percentage op de geharmoniseerde btw-grondslag, die wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 2, lid 1, onder c), van het besluit van de Raad van 29 september 2000. De btw-grondslag wordt voor alle lidstaten afgetopt op 50 % van het bni.

De bni-middelen vormen een variabele middelenbron die tijdens een gegeven begrotingsjaar de ontvangsten moet leveren ter dekking van de uitgaven die boven het bedrag liggen dat is geïnd uit hoofde van traditionele eigen middelen, btw-middelen en diverse ontvangsten. De ontvangsten vloeien voort uit de toepassing van een uniform percentage op de som van de bni's van alle lidstaten.

De btw- en bni-middelen worden vastgesteld op basis van ramingen van de btw- en bni-grondslagen die tijdens de opstelling van het voorontwerp van begroting worden gemaakt. Deze ramingen worden later bijgesteld. Dit gebeurt tijdens het betrokken begrotingsjaar via een gewijzigde begroting.

De definitieve gegevens met betrekking tot de btw- en bni-grondslagen zijn beschikbaar tijdens het begrotingsjaar dat volgt op het betrokken begrotingsjaar. De Commissie berekent de verschillen tussen de bedragen die de lidstaten verschuldigd zijn op grond van de definitieve grondslagen en de bedragen die zij daadwerkelijk hebben betaald op grond van de (bijgestelde) ramingen. Deze btw- en bni-saldi, die positief of negatief kunnen zijn, worden voor 1 december van het begrotingsjaar dat volgt op het begrotingsjaar in kwestie door de Commissie bij de lidstaten afgeroepen. Tijdens volgende begrotingsjaren kunnen op de definitieve btw- en bni-grondslagen nog correcties worden aangebracht. De eerder berekende saldi worden dan aangepast en het verschil wordt tegelijk met de btw- en bni-saldi voor het vorige begrotingsjaar afgeroepen. Opgemerkt zij dat in 2007 correcties over de periode 1995-2006 zijn aangebracht ten bedrage van 2,857 miljard EUR voor bni-middelen. Voor de periode 1996-2006 zijn eveneens correcties aangebracht ten bedrage van 973 miljoen EUR voor btw-middelen.

Bij het verrichten van controles van btw-overzichten en bni-gegevens kan de Commissie tegen de lidstaten voorbehoud formuleren ten aanzien van bepaalde punten, die gevolgen kunnen hebben voor hun bijdragen aan eigen middelen. Deze punten van voorbehoud kunnen bijvoorbeeld gebaseerd zijn op een gebrek aan aanvaardbare gegevens of de noodzaak een passende methodiek te ontwikkelen. Deze punten van voorbehoud moeten worden beschouwd als mogelijke vorderingen op de lidstaten voor onzekere bedragen, aangezien de financiële impact niet precies kan worden geraamd. Wanneer het precieze bedrag kan worden vastgesteld, worden de overeenstemmende btw- en bni-middelen afgeroepen, hetzij in het kader van btw- en bni-saldi of via afzonderlijke afroepingen van middelen.

2.3.3. Correctie t.b.v. het VK

Dit mechanisme vermindert de stortingen van eigen middelen van het Verenigd Koninkrijk in verhouding tot de „begrotingsonevenwichtigheid” ten nadele van dit land en vermeerderd de stortingen van eigen middelen van de andere lidstaten in dezelfde mate. Het mechanisme ter correctie van de begrotingsonevenwichtigheden ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk is ingesteld door de Europese Raad van Fontainebleau (juni 1984) en het daaruit voortvloeiende eigenmiddelenbesluit van 7 mei 1985. Het doel van dit mechanisme was de begrotingsonevenwichtigheid ten nadele van het Verenigd Koninkrijk te compenseren door een vermindering van de door dit land aan de Gemeenschappen af te dragen middelen.

2.4. UITGAVEN

2.4.1. Financieel kader 2007-2013

	(miljoen EUR)						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Duurzame groei	53 979	57 653	59 700	61 782	63 638	66 628	69 621
2. Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	55 143	59 193	59 639	60 113	60 338	60 810	61 289
3. Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht	1 273	1 362	1 523	1 693	1 889	2 105	2 376
4. EU als mondiale partner	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administratie	7 039	7 380	7 699	8 008	8 334	8 670	9 095
6. Compensaties	445	207	210	0	0	0	0
Vastleggingskredieten	124 457	132 797	136 211	139 489	142 629	147 210	151 976
Totaal betalingskredieten	122 190	129 681	123 858	133 505	133 452	140 200	142 408

De uitgaven worden per grote uitgavencategorie van de Europese Gemeenschappen gepresenteerd volgens de indeling in rubrieken van de financiële vooruitzichten 2007-2013. Het begrotingsjaar 2007 was het eerste jaar in het kader van de financiële vooruitzichten 2007-2013. Het totale maximum van de vastleggingskredieten bedraagt voor 2007 124,457 miljard EUR of 1,04 % van het bni. Het totale maximum van de betalingskredieten bedraagt 122,190 miljard EUR of 1,02 % van het bni. In de bovenstaande tabel worden de aangepaste financiële vooruitzichten tegen de huidige prijzen gegeven.

Rubriek 1 — Duurzame groei

Deze rubriek is onderverdeeld in twee afzonderlijke, maar onderling afhankelijke componenten:

- 1a. Concurrentiekracht ter bevordering van groei en werkgelegenheid, die uitgaven bevat voor onderzoek en innovatie, onderwijs en opleiding, trans-Europese netwerken, sociaal beleid, de interne markt en bijbehorende beleidslijnen.
- 1b. Cohesie ter bevordering van groei en werkgelegenheid, bedoeld om de convergentie van de minst ontwikkelde lidstaten en regio's te verhogen, om de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling buiten de minder welvarende regio's aan te vullen en om de interregionale samenwerking te steunen.

Rubriek 2 — Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen

Rubriek 2 omvat gemeenschappelijke beleidslijnen voor landbouw en visserij, maatregelen voor plattelandontwikkeling en milieu, meer bepaald Natura 2000. Het bedrag dat bestemd is voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid is de neerslag van de overeenkomst die werd bereikt tijdens de Europese Raad van Brussel in oktober 2002.

Rubriek 3 — Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht

De nieuwe rubriek 3 (Burgerschap, vrijheid, veiligheid en recht) heeft betrekking op het groeiend belang dat de EU hecht aan bepaalde domeinen waarin de Unie nieuwe opdrachten heeft gekregen, meer bepaald justitie en binnenlandse zaken, bescherming van de grenzen, immigratie- en asielbeleid, gezondheidszorg en consumentenbescherming, cultuur, jeugd, informatie en de dialoog met de burgers. Zij is opgesplitst in twee componenten:

- 3a. Vrijheid, veiligheid en recht
- 3b. Burgerschap

Rubriek 4 — De EU als mondiale partner

Rubriek 4 heeft betrekking op alle externe maatregelen, onder meer pretoetredingsinstrumenten. Hoewel de Commissie had voorgesteld om het EOF in het financieel kader te integreren, waren de Europese Raad en het Europees Parlement het eens om het daar niet in op te nemen.

Rubriek 5 — Administratie

Deze rubriek heeft betrekking op de administratieve uitgaven van alle instellingen, de pensioenen en de Europese Scholen. Voor de andere instellingen dan de Commissie vormen al hun uitgaven administratieve uitgaven, maar de agentschappen en andere organen doen beide zowel administratieve als beleidsuitgaven.

Rubriek 6 — Compensaties

Overeenkomstig het politieke akkoord dat de nieuwe lidstaten helemaal aan het begin van hun lidmaatschap geen nettobetalers aan de begroting zouden worden, is hiervoor in deze rubriek voorzien in een compensatie. Dit bedrag zal beschikbaar worden gesteld via overschrijvingen om hun begrotingsontvangsten en -bijdragen in evenwicht te brengen.

2.4.2. *Beleidsterreinen*

Als onderdeel van het activiteitsgestuurd management (AGM) voert de Commissie voor haar plannings- en beheersprocessen de activiteitsgestuurde begroting in. Het gaat daarbij om een begrotingsstructuur waarin de begrotingstitels overeenkomen met beleidsterreinen en de begrotingshoofdstukken met activiteiten.

Met de activiteitsgestuurde begroting wordt beoogd een duidelijk kader te verschaffen voor de omzetting van de beleidsdoelstellingen van de Commissie in acties door wetgeving, door financiële middelen of door andere middelen van openbaar beleid. Door alles wat de Commissie doet, te structureren in termen van activiteiten, wordt een duidelijk beeld gegeven van wat de Commissie onderneemt en tegelijkertijd een gemeenschappelijk kader geboden voor de vaststelling van prioriteiten. In de begrotingsprocedure worden middelen toegewezen aan prioriteiten, waarbij de activiteiten worden gebruikt als de bouwstenen voor budgetteringsdoeleinden. Door een verband te leggen tussen activiteiten en de aan deze activiteiten toegewezen middelen wordt met de activiteitsgestuurde begroting getracht binnen de Commissie de efficiëntie en de doeltreffendheid bij het gebruik van de middelen te verhogen.

Beleidsterreinen zouden kunnen worden gedefinieerd als homogene groepen activiteiten die onderdelen van de werkzaamheden van de Commissie vormen en die van belang zijn voor het besluitvormingsproces. In totaal zijn 32 beleidsterreinen vastgesteld, waarbij elk beleidsterrein in het algemeen overeenstemt met een directoraat-generaal en een gemiddelde van ongeveer zes of zeven afzonderlijke activiteiten omvat. Bij de meeste van deze beleidsterreinen gaat het om activiteiten ten behoeve van derden, elk binnen hun eigen activiteitendomein. De beleidsbegroting wordt aangevuld met de nodige administratieve uitgaven voor elk beleidsterrein.

2.5. COMMENTAAR OP HET RESULTAAT 2007

2.5.1. *Begrotingsresultaat 2007*

Van het voorafgaande begrotingsjaar overgedragen kredieten die betrekking hebben op bijdragen van en werkzaamheden voor derden worden uiteraard nooit geannuleerd en worden opgenomen onder de aanvullende kredieten voor het begrotingsjaar. Dit verklaart het verschil tussen de van het voorafgaande jaar overgedragen kredieten in de verslagen over de uitvoering van de begroting 2007 en de naar het volgende jaar overgedragen kredieten in de verslagen over de uitvoering van de begroting 2006.

De betalingskredieten voor wederaanwending en de na terugstorting van vooruitbetalingen wederopgevoerde kredieten maken geen deel uit van het resultaat van het begrotingsjaar.

Het door de Gemeenschappen van 2007 naar 2008 overgedragen deel van de EVA-EER-betalingskredieten kon niet in het saldo van het begrotingsjaar 2007 worden opgenomen, omdat daarvoor de bedragen in kwestie de goedkeuring van de EVA moeten krijgen, wat pas mogelijk zal zijn vanaf medio 2008.

De overgedragen betalingskredieten omvatten de overdrachten van rechtswege en de overdrachten bij besluit. Zij omvatten ook de toename van kredieten voor bestemmingsontvangsten, aangezien kredieten die aan het einde van het jaar niet zijn gebruikt, van rechtswege worden overgedragen. De annulering van niet-gebruikte betalingskredieten die van het vorige jaar zijn overgedragen toont nu alleen de annuleringen van kredieten die van rechtswege zijn overgedragen en kredieten die bij besluit zijn overgedragen.

2.5.2. *Overzicht van de belangrijkste punten in verband met de uitvoering van de begroting 2007*

In overeenstemming met het evenwichtsbeginsel moeten de ontvangsten en de uitgaven van de begroting (betalingskredieten) in evenwicht zijn. Het bedrag van de vastleggingskredieten van het begrotingsjaar in de oorspronkelijk goedgekeurde begroting, die op 15 december 2006 door de voorzitter van het Europees Parlement werd ondertekend, werd vastgelegd op 115,497 miljard EUR, voor 114,288 miljard EUR uit eigen middelen te financieren. Opgemerkt zij dat de geraamde ontvangsten en uitgaven in de oorspronkelijke begroting tijdens het begrotingsjaar worden aangepast, en dat deze wijzigingen in gewijzigde begrotingen worden opgenomen. Wijzigingen in de eigenmiddelenbetalingen op basis van het bni van de lidstaten garanderen dat de begrote ontvangsten precies overeenstemmen met de begrote uitgaven.

In 2007 werden zeven gewijzigde begrotingen goedgekeurd. Hun invloed aan de ontvangstenzijde van de begroting 2007 resulteerde in een totaal van 113,846 miljard EUR aan ontvangsten. Die werden voor een totaal van 106,203 miljard EUR (dus 8,085 miljard EUR minder dan aanvankelijk geraamd) uit eigen middelen gefinancierd en voor de rest uit andere ontvangsten. Dat er minder eigen middelen nodig waren, was te danken aan verschillende factoren, zoals de opname van 2,109 miljard EUR in verband met het overschot van het vorige jaar plus het overschot van het Garantiefonds voor externe maatregelen. Ten slotte leidde het gecombineerde effect van een daling van de betalingskredieten en een stijging van de geraamde ontvangsten in de gewijzigde begroting nr. 7/2007 tot een aanvullende vermindering van de bni-middelen met 5,976 miljard EUR.

In verband met de eigen middelen zij opgemerkt dat de inning van de traditionele eigen middelen 100 % van de geraamde bedragen bereikte. Dit is te verklaren door het feit dat de begrotingsramingen werden gewijzigd op het ogenblik dat gewijzigde begroting nr. 5/2007 werd opgesteld (zij werden met 775 miljoen EUR verlaagd). Deze wijziging berustte hoofdzakelijk op de nieuwe macro-economische prognoses van het voorjaar van 2007, die minder optimistisch waren dan de vorige.

De definitieve btw- en bni-betalingen van de lidstaten lagen ook heel dicht bij de laatste begrotingsraming. De verschillen tussen de geraamde bedragen en de feitelijk betaalde bedragen worden verklaard door de verschillen tussen de eurokoersen die voor begrotingsdoeleinden zijn gebruikt en de koersen die golden op het ogenblik waarop de lidstaten die geen deel uitmaken van de EMU, hun betalingen daadwerkelijk hebben verricht.

Aan de uitgavenzijde bedroeg de uitvoering van de betalingskredieten in de begroting 2007, het eerste jaar van het nieuwe financieel kader, 109 miljard EUR (98 %). Na overdracht van ongeveer 750 miljoen EUR aan betalingskredieten, die meestal te maken hadden met (niet-gesplitste) administratieve uitgaven, bereikte de uitvoeringsgraad van de betalingskredieten in de begroting 2007 99 %, wat vergelijkbaar is met die van de vastleggingskredieten. Dit is gunstig in vergelijking met vorige jaren.

De uitvoering van de vastleggingskredieten in de begroting 2007 bedroeg 119 miljard EUR (96 %). De aan het einde van het jaar niet gebruikte vastleggingskredieten hadden vooral betrekking op de uitgestelde goedkeuring van enkele beleidsprogramma's voor cohesie en natuurlijke hulpbronnen. Deze kredieten zullen ofwel naar 2008 worden overgedragen ofwel naar latere jaren van het financieel kader worden geherprogrammeerd. Na overdracht en verzoek om herprogramming (voor een totaal van circa 3,6 miljard EUR) bereikte de uitvoeringsgraad van de vastleggingskredieten in de begroting 2007 wel 99 %. Dit is gunstig in vergelijking met vorige jaren en vooral in vergelijking met 2000, het eerste jaar van het vorige financieel kader, toen op grote schaal gebruik moest worden gemaakt van overdrachten en herprogrammeringen.

2.5.3. *Afstemming van het begrotingsresultaat van 2007 met het economische resultaat van 2007*

Het economische resultaat van het jaar (zie de economische resultatenrekening, deel I, afdeling B) is berekend op transactiebasis. Doch het begrotingsresultaat is gebaseerd op het gewijzigdekasbeginsel, zoals bepaald in het Financieel Reglement. Aangezien beide resultaten het gevolg zijn van dezelfde onderliggende transacties, is het nuttig om na te gaan of zij op elkaar afstembaar zijn. In onderstaande tabel is deze afstemming opgenomen, met vermelding van de belangrijkste afgestemde bedragen, opgesplitst in ontvangsten en uitgaven.

Afstemmingsposten — ontvangsten

De werkelijke begrotingsontvangsten van een begrotingsjaar zijn gelijk aan de bedragen die worden geïnd van tijdens het begrotingsjaar vastgestelde rechten en de bedragen die worden geïnd van rechten die zijn vastgesteld tijdens voorafgaande begrotingsjaren. Daarom moeten de **rechten die in het huidige jaar zijn vastgesteld maar nog niet geïnd**, ten behoeve van de afstemming van het economisch resultaat worden afgetrokken, aangezien zij geen deel uitmaken van de begrotingsontvangsten. Daarentegen moeten de **rechten die tijdens vorige jaren zijn vastgesteld en in het huidige jaar geïnd**, ten behoeve van de afstemming bij het economische resultaat worden opgeteld.

De **netto toegerekende baten** bestaan hoofdzakelijk uit toegerekende baten voor landbouweffingen, eigen middelen en rente en dividenden. Alleen het netto-effect, dat wil zeggen de toegerekende baten voor het lopende jaar minus de terugboekte toegerekende baten van vorig jaar, wordt in aanmerking genomen.

Afstemmingsposten — uitgaven

De **netto toegerekende uitgaven** bestaan hoofdzakelijk uit uitgaven die toegerekend zijn met het oog op afsluiting aan het einde van het jaar, dat wil zeggen subsidiabele uitgaven die begunstigen van Gemeenschapsmiddelen hebben gedaan, maar nog niet aan de EG hebben gedeclareerd.

Hoewel toegerekende uitgaven niet als begrotingsuitgaven worden beschouwd, maken de betalingen die **tijdens het lopende jaar zijn verricht in verband met facturen die tijdens vorige jaren zijn geboekt**, wel deel uit van de begrotingsuitgaven van het lopende jaar.

Het **netto-effect van voorfinanciering** is de combinatie van 1) de nieuwe voorfinancieringsbedragen die tijdens het lopende jaar zijn betaald en geboekt als begrotingsuitgaven van het jaar en 2) de vereffening van de voorfinancieringen die tijdens het lopende jaar of vorige jaren werden betaald via de aanvaarding van subsidiabele kosten. De laatste zijn wel toegerekende uitgaven, doch geen uitgave in de begrotingsboekhouding, aangezien de aanvankelijke voorfinanciering reeds als een begrotingsuitgave werd beschouwd op het ogenblik van de betaling.

Naast de betalingen die verricht zijn tegen de kredieten van het jaar, dienen de kredieten voor dat jaar die **naar het volgende jaar moeten worden overgedragen**, ook in aanmerking te worden genomen voor de berekening van het begrotingsresultaat van het jaar (overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EG, Euratom) nr. 1150/2000). Hetzelfde geldt voor begrotingsbetalingen die tijdens het lopende jaar zijn gedaan uit **overgedragen kredieten en de annulering van niet-gebruikte betalingskredieten**.

De **mutaties in de voorzieningen** hebben betrekking op ramingen die aan het einde van het jaar in de boekhouding op transactiebasis zijn gedaan (hoofdzakelijk personeelsbeloningen) die geen invloed hebben op de begrotingsboekhouding. **Andere afstemmingsbedragen** zijn verschillende elementen zoals de waardevermindering van activa, de aankoop van activa, financiëleleaseverplichtingen en financiële participaties, waarvan de behandeling in de begrotingsboekhouding en in de boekhouding op transactiebasis verschilt.

Ten slotte dient het economische resultaat van de **agentschappen en het EGKS-project**, dat wel is opgenomen in het geconsolideerde economisch resultaat, te worden uitgesloten uit het begrotingsresultaat, aangezien de begrotingsuitvoering daarvan geen deel uitmaakt van het geconsolideerde begrotingsresultaat.

AFSTEMMING: ECONOMISCH RESULTAAT – BEGROTINGSRESULTAAT

(miljoen EUR)

	2007
ECONOMISCH RESULTAAT VOOR HET BEGROTINGSJAAR	7 462
Ontvangsten	
Rechten die zijn vastgesteld tijdens het lopende jaar, maar nog niet geïnd	(5 036)
Rechten die zijn vastgesteld tijdens vorige jaren en geïnd tijdens het lopende jaar	2 543
Toegerekende baten (netto)	(1 068)
Uitgaven	
Toegerekende uitgaven (netto)	8 814
Uitgaven van een voorgaand jaar betaald tijdens het lopende jaar	(3 635)
Netto-effect voorfinanciering	(6 810)
Betalingskredieten overgedragen naar volgend jaar	(3 116)
Betalingen gedaan uit overdrachten en annulering van niet-gebruikte betalingskredieten	1 171
Mutaties in voorzieningen	1 395
Overige	(33)
Economisch resultaat agentschappen + EGKS	(145)
BEGROTINGSRESULTAAT VAN HET JAAR	1 542

DE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VOORGELEGDE BETROUWBAARHEIDSVERKLARING VAN DE REKENKAMER

(2008/C 287/02)

- I. Krachtens het bepaalde in artikel 248 van het Verdrag heeft de Rekenkamer gecontroleerd:
- a) de „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” ⁽¹⁾ die bestaat uit de „geconsolideerde financiële staten” ⁽²⁾ en de „geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting” ⁽³⁾ voor het op 31 december 2007 afgesloten begrotingsjaar, en
 - b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij deze rekening.

Verantwoordelijkheid van de leiding

II. Overeenkomstig de artikelen 268 tot en met 280 van het Verdrag en het Financieel Reglement is het management ⁽⁴⁾ verantwoordelijk voor het opstellen en de getrouwe weergave van de „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij:

- a) de verantwoordelijkheid van het management inzake de „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” omvat het opzetten, uitvoeren en in stand houden van de interne controle met betrekking tot het voorbereiden en getrouw weergeven van financiële staten die geen significante onjuistheden als gevolg van fraude of fouten bevatten, het selecteren en toepassen van adequate grondslagen voor financiële verslaggeving op basis van door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels ⁽⁵⁾, en het maken van boekhoudkundige ramingen die in de gegeven omstandigheden redelijk zijn. Overeenkomstig artikel 129 van het Financieel Reglement keurt de Commissie de „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” goed nadat de rekenplichtige van de Commissie ze heeft geconsolideerd op basis van de door andere instellingen ⁽⁶⁾ en organen ⁽⁷⁾ verstrekte inlichtingen en een nota heeft opgesteld die de geconsolideerde rekeningen vergezelt, waarin onder meer wordt verklaard dat hij redelijke zekerheid heeft dat deze op alle materiële punten een getrouw beeld geven van de financiële positie van de Europese Gemeenschappen.

⁽¹⁾ De „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” wordt gepresenteerd in deel I van de jaarrekening van de Europese Gemeenschappen, begrotingsjaar 2007.

⁽²⁾ De „geconsolideerde financiële staten” omvatten de balans, de economische resultatenrekening (met verslaggeving per begrotingsterrein), de tabel van de kasstromen, de staat van de veranderingen van de nettoactiva en een overzicht van grondslagen van financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

⁽³⁾ De „geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting” omvatten de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting en een overzicht van de begrotingsbeginselen en andere toelichtingen.

⁽⁴⁾ Op het niveau van de Europese instellingen en organen omvat het management de leden van de instellingen, de directeurs van de agentschappen, de gedelegeerde en gesubdelegeerde ordonnateurs, de rekenplichtigen en de leidinggevenden van de financiële, audit- of controle-eenheden. Op het niveau van de lidstaten en de begunstigde staten omvat het management de ordonnateurs, de rekenplichtigen en de leidinggevenden van de betaalorganen, verklarende instanties en uitvoerende agentschappen.

⁽⁵⁾ De door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels zijn afgeleid van de International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), uitgebracht door de Internationale Federatie van Accountants of, bij ontbreken daarvan, de International Accounting Standards (IAS)/International Financial Reporting Standards (IFRS) uitgebracht door de International Accounting Standards Board. Overeenkomstig het Financieel Reglement worden de „geconsolideerde financiële staten” over het begrotingsjaar 2007 (zoals sinds het begrotingsjaar 2005 het geval is) op basis van deze boekhoudregels opgesteld door de rekenplichtige van de Commissie, die de periode-toerekeningsbeginselen heeft aangepast aan de specifieke context van de Gemeenschappen, terwijl de „geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de begroting” nog steeds hoofdzakelijk op kasstromen zijn gebaseerd.

⁽⁶⁾ Voordat de rekeningen door de instellingen worden goedgekeurd, tekenen de betrokken rekenplichtigen ze af, waarmee zij verklaren dat zij redelijke zekerheid hebben dat de rekeningen een getrouw beeld van de financiële situatie van de instelling geven (artikel 61 van het Financieel Reglement).

⁽⁷⁾ De jaarrekening wordt opgesteld door de respectieve directeurs en wordt, vergezeld van het oordeel van de betrokken raad van bestuur, de rekenplichtige van de Commissie toegezonden. Voorts tekenen de betrokken rekenplichtigen ze af, waarmee zij verklaren dat zij redelijke zekerheid hebben dat de rekeningen een getrouw beeld van de financiële situatie van de organen geven (artikel 61 van het Financieel Reglement).

b) de wijze waarop het management zijn verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen uitoefent, is afhankelijk van de methode van begrotingsuitvoering. In geval van direct gecentraliseerd beheer worden uitvoeringstaken door de diensten van de Commissie verricht. Bij gedeeld beheer worden uitvoeringstaken gedelegeerd aan de lidstaten, onder gedecentraliseerd beheer aan derde landen en onder indirect gecentraliseerd beheer aan andere organen. In geval van gezamenlijk beheer worden de uitvoeringstaken gedeeld door de Commissie en internationale organisaties (artikel 53-57 van het Financieel Reglement). Uitvoeringstaken moeten verenigbaar zijn met het beginsel van goed financieel beheer, dat vereist dat een doeltreffende en doelmatige interne controle wordt opgezet, uitgevoerd en in stand gehouden, waarbij ook naar behoren toezicht wordt uitgeoefend en passende maatregelen worden getroffen ter voorkoming van onregelmatigheden en fraude en, indien nodig, vervolging wordt ingesteld om ten onrechte betaalde of verkeerd gebruikte middelen terug te vorderen. Ongeacht de toegepaste uitvoeringsmethode draagt de Commissie uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de Europese Gemeenschappen (artikel 274 van het Verdrag).

Verantwoordelijkheid van de controleur

III. Het is de verantwoordelijkheid van de Rekenkamer, op basis van haar controle het Europees Parlement en de Raad een verklaring voor te leggen over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. De Rekenkamer verrichtte haar controle overeenkomstig de internationale controlestandaarden en de regels inzake beroepsethiek van IFAC en de internationale controlestandaarden van de Hoge Controle-instanties van INTOSAI, voor zover deze in de communautaire context van toepassing zijn. Deze standaarden schrijven voor dat de Rekenkamer de controle zodanig plant en uitvoert dat redelijke zekerheid kan worden verkregen over de vraag of de „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” geen materiële onjuistheden bevat en de onderliggende verrichtingen daarbij wettig en regelmatig zijn.

IV. Een controle houdt in dat procedures worden uitgevoerd om controle-informatie te verkrijgen over de bedragen en mededelingen in de geconsolideerde rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij. De selectie van de procedures wordt aan de controleur overgelaten, waaronder de beoordeling van de risico's van materiële onjuistheden in de geconsolideerde rekeningen en van niet-conformiteit in materieel opzicht van de onderliggende verrichtingen met de voorschriften van de communautaire regelgeving, hetzij door fraude, hetzij door fouten. Bij deze risicobeoordelingen kijkt de controleur naar de interne controle met betrekking tot de opstelling en getrouwe weergave van de geconsolideerde rekeningen en naar de toezicht- en controlesystemen die worden gehanteerd ter waarborging van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen om controleprocedures op te zetten die in de gegeven omstandigheden adequaat zijn. Een controle houdt tevens een beoordeling van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging en de redelijkheid van de gemaakte boekhoudkundige ramingen in, alsmede een beoordeling van de algemene presentatie van de geconsolideerde rekeningen en de jaarlijkse activiteitenverslagen.

V. Ten aanzien van de ontvangsten was de reikwijdte van de controlewerkzaamheden van de Rekenkamer beperkt. Ten eerste worden de eigen middelen btw en bni gebaseerd op macro-economische statistieken waarvan de onderliggende gegevens niet rechtstreeks door de Rekenkamer kunnen worden gecontroleerd, en ten tweede vallen importen die aan het douanetoezicht zijn ontsnapt, buiten het bereik van de controles van de traditionele eigen middelen.

VI. De Rekenkamer is van oordeel dat de verkregen controle-informatie toereikend is en geschikt als grondslag voor haar betrouwbaarheidsverklaring.

Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen

VII. Naar het oordeel van de Rekenkamer geeft de „jaarrekening van de Europese Gemeenschappen” een in elk materieel opzicht getrouw beeld van de financiële situatie van de Gemeenschappen per 31 december 2007, en van de resultaten van hun verrichtingen en kasstromen voor het op die dag afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig de bepalingen van het Financieel Reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels.

VIII. Onverminderd het in paragraaf VII gegeven oordeel merkt de Rekenkamer op dat gebreken in de boekhoudsystemen, die deels te wijten zijn aan het complexe wettelijke en financiële kader, nog steeds een risico vormen voor de kwaliteit van de financiële informatie van bepaalde directoraten-generaal van de Commissie (met name inzake voorfinanciering, de desbetreffende afsluiting en inzake facturen/kostendeclaraties) en van gedecentraliseerde organen waarvan de rekeningen worden geconsolideerd (met name inzake de vaste activa van de Europese GNSS⁽¹⁾-toezichtautoriteit (GTA)). Deze gebreken leidden tot een aantal correcties na de presentatie van de voorlopige rekeningen.

Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen

IX. Naar het oordeel van de Rekenkamer vertonen de ontvangsten, vastleggingen en betalingen voor „administratieve en andere uitgaven” en „economische en financiële zaken” geen materiële fouten. Op deze terreinen worden de toezicht- en controlesystemen ten uitvoer gelegd op een wijze die een adequaat beheer van het risico van onwettigheid en onregelmatigheid waarborgt.

X. Naar het oordeel van de Rekenkamer vertonen de betalingen op andere uitgaventerreinen nog steeds fouten van materieel belang, zij het op verschillende niveaus. De Commissie, de lidstaten en andere begunstigde landen dienen zich te blijven inspannen om met adequate toezicht- en controlesystemen te werken teneinde het risico van onwettigheid en onregelmatigheid beter te beheersen. Het gaat om de volgende terreinen: „landbouw en natuurlijke hulpbronnen”, „cohesie”, „onderzoek, energie en vervoer”, „externe steun, ontwikkeling en uitbreiding” en „onderwijs en burgerschap”.

- a) Wat betreft „landbouw en natuurlijke hulpbronnen” constateerde de Rekenkamer dat de onderliggende verrichtingen bij de gedeclareerde uitgaven voor deze beleidsgroep over het geheel genomen een materieel foutenpercentage vertonen wat betreft de wettigheid en/of regelmatigheid. Op basis van haar controlewerkzaamheden concludeert de Rekenkamer dat de toezicht- en controlesystemen slechts ten dele doeltreffend zijn om zekerheid te verschaffen over de naleving van de EU-regels. De Rekenkamer concludeert evenwel dat het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS) nog steeds doeltreffend is om het risico van onregelmatige uitgaven te beperken, mits het correct wordt toegepast en er nauwkeurige en betrouwbare gegevens in het systeem worden ingevoerd.
- b) Ten aanzien van „cohesie” constateerde de Rekenkamer dat de vergoeding van uitgaven voor projecten in het kader van het cohesiebeleid een materieel foutenniveau wat betreft wettigheid en/of regelmatigheid vertoont. De Rekenkamer concludeert op basis van haar controlewerkzaamheden dat het toezichtstelsel van de Commissie en de controlesystemen van de lidstaten meestal slechts ten dele doeltreffend zijn om te hoog aangegeven of niet-subsidiabele uitgaven te voorkomen.
- c) Bij „onderzoek, energie en vervoer” constateerde de Rekenkamer dat betalingen voor de beleidsgroep een materieel foutenniveau wat betreft de wettigheid en/of regelmatigheid vertonen. De Rekenkamer concludeert op basis van haar controlewerkzaamheden dat de toezicht- en controlesystemen van de Commissie ondanks enige verbeteringen slechts ten dele doeltreffend zijn om het risico van terugbetaling van te hoog aangegeven of niet-subsidiabele kosten te beperken.
- d) Wat betreft „externe steun, ontwikkeling en uitbreiding” constateerde de Rekenkamer dat de onderliggende verrichtingen bij de uitgaven van de beleidsgroep een materieel foutenniveau wat betreft de wettigheid en/of regelmatigheid vertonen, meestal bij de uitvoerende organisaties. De Rekenkamer concludeert op basis van haar controlewerkzaamheden dat de toezicht- en controlesystemen ondanks de verbeteringen op het niveau van de Commissie slechts ten dele doeltreffend zijn om zekerheid te verschaffen dat de uitgaven subsidiabel en met voldoende bewijzen onderbouwd zijn.
- e) Ten aanzien van „onderwijs en burgerschap” constateerde de Rekenkamer dat de betalingen van de beleidsgroep een materieel foutenniveau wat betreft de wettigheid en/of regelmatigheid vertonen. De Rekenkamer concludeert op basis van haar controlewerkzaamheden dat de toezicht- en controlesystemen slechts ten dele doeltreffend zijn om zekerheid te verschaffen dat de uitgaven subsidiabel en met voldoende bewijzen onderbouwd zijn.

⁽¹⁾ GNSS: Global Navigation Satellite Systems — wereldwijde satellietnavigatiesystemen.

XI. De Rekenkamer benadrukt het volgende:

- a) plattelandsontwikkeling maakt een onevenredig groot deel uit van het globale foutenpercentage dat wordt geschat voor het beleidsterrein „landbouw en natuurlijke hulpbronnen”; voor de ELGF-uitgaven schat de Rekenkamer het foutenpercentage iets lager dan de materialiteitsdrempel; de ELFPO-uitgaven liggen naar schatting aanzienlijk daarboven.
- b) ingewikkelde of onduidelijke rechtsvoorschriften (zoals subsidiabiliteitsregels) hebben aanzienlijke invloed op de wettigheid en/of regelmatigheid van onderliggende verrichtingen bij de uitgaven op de beleidsterreinen „landbouw en natuurlijke hulpbronnen”, „cohesie”, „onderzoek, energie en vervoer”, alsmede „onderwijs en burgerschap”.

XII. De Rekenkamer constateerde opnieuw vooruitgang in de toezicht- en controlesystemen van de Commissie, met name wat betreft enerzijds de impact van de punten van voorbehoud op de zekerheid die wordt gegeven in de verklaringen van de directeuren-generaal, en anderzijds de grotere overeenkomst tussen die verklaringen en de bevindingen van de Rekenkamer. Toch merkt de Rekenkamer op dat de Commissie nog niet kan aantonen dat haar maatregelen ter verbetering van de toezicht- en controlesystemen het foutenrisico op grote terreinen van de begroting doeltreffend hebben beperkt.

24 en 25 september 2008.

Vitor Manuel DA SILVA CALDEIRA

President

Europese Rekenkamer
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxemburg

BERICHT AAN DE LEZER

De instellingen hebben besloten in hun teksten niet langer te verwijzen naar de laatste wijziging van de aangehaalde besluiten.

Tenzij anders vermeld, zijn de besluiten waarnaar in de hierin gepubliceerde teksten wordt verwezen, de besluiten zoals die momenteel van kracht zijn.